

IX

9Marks IZGRADNJA ZDRAVIH CRKAVA

OBRAĆENJE

KAKO BOG
STVARA
SVOJ NAROD

MAJKL LORENS

„Obraćenje je neophodno, ali je pogrešno shvaćeno. Lorens to razume i na jednostavan i zanimljiv način objašnjava učenje Biblije o toj temi. Ova knjižica je veliki dar.“

Mark Dever, pastir crkve *Capitol Hill Baptist Church*
u Vašingtonu i predsednik službe *9Marks*

„Ovaj materijal o učeništvu ima sve – pastirsku jasnoću, hitnu važnost, praktičnu jezgrovitost i vernost Svetom pismu. Red po red, svako poglavlje sadrži teme za značajne diskusije o tome šta Božija reč kaže o evangelizaciji, obraćenju i crkvi. Neizmerno sam zahvalna što je Majkl Lorens napisao ovu knjigu – često ću je spominjati.“

Glorija Furman, spisateljica, *The Pastor's Wife*;
Missional Motherhood; i *Alive in Him*

„Praktično, jasno, primenljivo, iskreno i direktno, biblijski uverljivo razmatranje prirode i neophodnosti obraćenja. Ovo je izvanredna knjiga.“

Dejvid F. Vels, ugledni vodeći istraživački profesor na *Gordon-Conwell Theological Seminary*; autor, *The Courage to Be Protestant: Truth-Lovers, Marketers, and Emergents in the Postmodern World*

„Ovo je biblijski utemeljena i izuzetno važna knjiga za pastire i pastvu. Kada je u pitanju iskustvo obraćenja, Majkl Lorens govori tačno ono što treba. Nanovo rođenje nije rezultat molitve koja je površna, emocionalna i pokrenuta od strane čoveka. Ova knjiga je poziv da se ponovo prouči Sveto pismo kako bismo uvideli da je obraćenje od početka do kraja božansko delo, koje bi trebalo da bude vidljivo spolja po načinu na koji pravi učenici žive u poslušnosti Hristu, poslušnosti koja je pokrenuta ljubavlju; po interesovanju koje pokazuju time što pripadaju lokalnom telu vernika kome su odgovorni; i načinom na koji žive evanđelje u svetosti i praktikuju evangelizaciju. Obraćenje zahteva pokajanje, a pokajanje zahteva delovanje Svetog Duha. Oduševljen sam što vidim ovu knjigu objavljenu u ovom trenutku.“

Migel Nunjez, vodeći pastir crkve *International Baptist Church*
u Santo Domingu u Dominikanskoj Republici;
predsednik *Wisdom and Integrity Ministries*

„U ovoj važnoj knjizi Majkl Lorens jasno opisuje biblijsku teologiju obraćenja. Ovde se ne želi sugerisati da obraćenje čini ljude finima, jer je moguće biti fin, a ne biti obraćen. S druge strane, obraćenje nije stvar puke subjektivnosti, jer je moguće osećati se obraćenim, a ne biti obraćen. Lorens tvrdi da je obraćenje čin koji počinje sa Bogom (duhovno preporođenje) i donosi plod u ljudima (pokajanje i vera). Ovo prelivanje Božije milosti ne samo da nam omogućava da se pokajemo i verujemo, već nam i omogućava da budemo pripojeni narodu koji je Bog stvorio u Hristu Isusu. Ukratko, obraćenje dovodi do članstva u mesnoj crkvi. Od srca preporučujem ovu knjigu.“

Džonas Madureira, vodeći pastir
Reformed Baptist Church u Sao Paolu u Brazilu

„Pravo obraćenje nije fasada ‘ljubaznosti’ niti zavisi od odluke donete pre nekoliko godina. Pravo obraćenje nije ništa drugo do ponovno rođenje, novo stvorenje i novi život u Hristu. Ova knjiga nudi jasan i uverljiv opis obraćenja prema Svetom pismu i pokazuje koliko je ispravno razumevanje neophodno za život svakog vernika i svake crkve. Toplo preporučujem ovu knjigu.“

Konstantajn R. Kembel, vanredni profesor
Novog zaveta na *Trinity Evangelical Divinity School*

„Sa teološkom preciznošću, ali jednostavnim i pristupačnim načinom izražavanja, Majkl Lorens nas vodi kroz Sveto pismo kako bi nam pomogao da razumemo šta je pravo obraćenje i koji su plodovi koji to potvrđuju. Ovo je knjiga koju bih želeo da stavim u ruke svim članovima naše crkve.“

Zugel Mičelen, pastir *Iglesia Bíblica del Señor Jesucristo*
u Santo Domingu u Dominikanskoj Republici

„Ako postoji tema o kojoj je Satana pokušao da zbuni ljude, to je priroda pravog obraćenja. Ima li boljeg načina da religiozni ljudi dospeju u pakao od toga da ih pustite da misle kako su obraćeni, a u stvari nisu? Majkl Lorens nam je razjasnio ovo pitanje oslanjajući se na često za-

boravljenu istinu o duhovnom preporođenju, koja je temelj obraćenja. On završava praktičnim implikacijama ove istine kada je razmatra u biblijskim razmerama. Njegov stil pisanja je poput stila nadarenog pisca i odiše mudrim pastirskim savetima. Toplo preporučujem da oni od nas koji znaju da smo zaista obraćeni takođe pročitaju ovu divnu knjigu kako ne bismo naveli druge na pogrešan put.“

Konrad Mbeve, pastir crkve *Kabwata Baptist Church* u Lusaki u Zambiji; rektor, *African Christian University* u Lusaki u Zambiji

Naslov izvornika:

Conversion: How God Creates a People

Izdavač:

Crossway

1300 Crescent Street

Wheaton, Illinois 60187

Izdavač za Srbiju:

Hrišćansko udruženje „Projekat Timotej“

tel.: +381 69/712-470

projekattimotej@gmail.com

www.projekat-timotej.org

PROJEKATIMOTEJ

Za izdavača: Riste Micev

Prevod: Milorad Ristić

Lektura i korektura: Predrag Jovanović

Prelom teksta: Matej Delač

Dizajn korica: Darren Welch Design

Slika sa prednje korice: Wayne Brezinka

Prilagođavanje korica za srpsko izdanje: Miro Ribar

Štampa: „Euro Dream“, Nova Pazova

Tiraž: 500

9Marks ISBN 978-1-960877-57-4

Ukoliko nije drugačije naznačeno, svi delovi Svetog pisma preuzeti su iz Savremenog srpskog prevoda (SSP™), © *World Bible Translation Center*, ogranak *Bible League International*. Preuzeto s odobrenjem.

Sve naglaske u navodima dodao je pisac ove knjige.

IZGRADNJA ZDRAVIH CRKAVA

OBRAĆENJE

Kako Bog stvara svoj narod

MAJKL LORENS

Novi Sad,
2023.

SADRŽAJ

PREDGOVOR NIZU IZGRADNJA ZDRAVIH CRKAVA	11
UVOD	13
POGLAVLJE 1: NOVI, NE FINI	17
POGLAVLJE 2: SPASENI, NE ISKRENI	31
POGLAVLJE 3: UČENICI, A NE ODLUKE	47
POGLAVLJE 4: SVETI, NE ISCELJENI	65
POGLAVLJE 5: POSEBNI, NE OSMIŠLJENI	79
POGLAVLJE 6: POZOVITE, NE PRODAJTE	87
POGLAVLJE 7: PROCENITE PRE NEGO ŠTO DATE SIGURNOST DRUGIMA	97
POGLAVLJE 8: MILOSRDNI, NE OPREZNI	107
ZAKLJUČAK	119
BIBLIJSKI INDEKS	127
OPŠTI INDEKS	130

*Posvećeno Adrijeni,
čija me ljubav
svakoga dana podseća
na evanđelje*

*„Vi koji nekad niste bili narod, a sada ste Božiji narod; vi koji ste bili u nemilosti, a sada ste u milosti“
(Prva Petrova 2,10).*

PREDGOVOR NIZU

Izgradnja zdravih crkava

Da li verujete da je vaša odgovornost da doprinesete izgradnji zdrave crkve? Ako ste hrišćani, verujemo da jeste.

Isus vam zapoveda da druge činite učenicima (Matej 28,18-20), a Juda kaže da treba da se izgrađujete u veri (Juda 20-21). Petar vas poziva da koristite svoje darove kako biste služili drugima (Prva Petrova 4,10), a Pavle vam kaže da treba da govorite istinu u ljubavi kako bi vaša crkva sazrela (Efescima 4,13, 15). Da li vidite odakle nam ta ideja?

Bilo da ste član crkve ili vođa, niz knjiga *Izgradnja zdravih crkava* pomoći će vam da ispunite takve biblijske zapovesti i da doprinesete izgradnji zdrave crkve. Drugim rečima, nadamo se da će vam ove knjige pomoći da zavolite svoju crkvu kao što je Isus voli.

Služba *9Marks* (Devet odlika, prim. prev.) planira da objavi kratku, čitljivu knjigu o svakoj odlici koju je Mark nazvao odlikom zdrave crkve, i još jednu o doktrini. Očekujte knjige o ekspozicijskom propovedanju, biblijskoj teologiji, evanđelju, obraćenju, evangelizaciji, crkvenom članstvu, crkvenoj stezi, učeništvu i rastu, i crkvenom vođstvu.

Mesne crkve postoje da narodima pokažu Božiju slavu. To činimo usmeravajući oči na evanđelje Isusa Hrista, verujući ka-

ko bi nas spasao, i zatim voleći jedne druge sa svetošću, jedinstvom i ljubavlju samog Boga. Molimo se da vam knjiga koju upravo čitate pomogne u tome.

S nadom,
Mark Dever i Džonatan Liman
Urednici niza *Izgradnja zdravih crkava*

UVOD

Nedavno sam razgovarao sa jednim od svojih prijatelja o njegovu dva odrasla deteta. Zabrinut je za njih. Ne drogiraju se i ne odlaze na žurke. Obojica imaju zdrave, srdačne odnose s roditeljima i vršnjacima. Pohađali su izuzetne fakultete i bili su odlični studenti. Atletski su građeni, ambiciozni, lepi, šarmantni, mladi odrasli ljudi. Da su vaša deca, dičili biste se njima, baš kao što se njima diči moj prijatelj. Ipak, bili biste zabrinuti, jer izgleda da nemaju ni najmanjeg interesovanja za Isusa Hrista. I da stvar bude još teža, obojica se izjašnjavaju kao hrišćani.

Ova dva deteta su odgojena u crkvi. Učili su biblijske lekcije u nedeljnoj školi u crkvi. Bili su aktivni u omladinskoj grupi. Nikada nisu bili spolja buntovni. Oboje su molili „pokajničku molitvu“. Kršteni su. Kada su otišli na fakultet, zadržali su fino, moralno ponašanje koje su naučili u crkvi, ali...

U suštini, odbacili su Isusa. Nisu se odrekli imena „hrišćanin“. Jednostavno su prestali da pokazuju interesovanje za hrišćanski život.

Razumete li zašto je moj prijatelj zabrinut. Ima finu decu koja su uverena da im Isus ne treba jer ga već imaju. Ipak, što više gleda kako se odvijaju njihovi odrasli životi, sve je manje uveren da uopšte poznaju Isusa.

Služim u crkvi u kojoj sam vodio ovakve razgovore sa broj-

nim roditeljima. To je srceparajući razgovor, ne samo zato što se ovi roditelji osećaju izdanim: uradili su ono što im je rečeno! Pravilno su odgajali svoju decu. Vodili su ih u pokajničku molitvu. Odveli su ih u crkvu i upisali ih na sve prave programe – sve u uverenju da će čineći tako i njihova deca voleti Isusa.

I nije uspelo.

U ovom trenutku biste možda očekivali da započnem poglavlje ili knjigu o roditeljstvu. Ali to ću prepustiti onima koji su u tome kompetentniji i iskusniji od mene. Ionako nisam uveren da je ovde u pitanju problem roditeljstva. Mnogi sjajni, savesni roditelji u našim crkvama su u istoj nevolji kao i moj prijatelj.

Umesto toga, predlažem da se usredsredimo na druga dva problema. Prvo, postoji problem teologije – konkretno, naše teologije obraćenja. Drugo, postoji problem kako tu teologiju primenjujemo u svojoj crkvi. Kako razvijamo svoja uverenja na praktične načine koji izražavaju one istine u koje tvrdimo da verujemo?

Prečesto teologija koja se drži našeg veroispovedanja govori jedno, dok naša praktična teologija govori nešto drugo. Tvrđimo da nas duhovno preporođenje čini novim stvorenjima u Hristu, ali onda svoju decu učimo moralizmu koji bi ateisti mogli da oponašaju.

Tvrđimo da se hrišćanstvo odnosi na zajedništvo poverenja sa Isusom, ali onda se ophodimo prema tome kao da štikliramo neki kvadratić na kartici odluke.

Tvrđimo da samo Sveti Duh prenosi čoveka iz carstva tame u carstvo svetlosti, ali onda koristimo marketinške alate koji se koriste da bi nekoga naterali da promeni marku paste za zube.

Iznova i iznova ono što tvrdimo u svojim doktrinarnim izjavama o obraćenju ne odgovara onome što naše crkve praktikuju

ili njihovim modelima službe. Zato ne bi trebalo da nas čudi što naša deca na kraju budu nešto manje od hrišćana.

Naravno, ovo nije problem koji pogađa samo roditelje i decu. To utiče i na crkve. Kada naših obraćenika iz jedne evangelizacije kampanje nema nigde kada krene sledeća kampanja, kada naši članovi smatraju crkvu nečim neobaveznim, kad je izjednačuju sa sportskim takmičenjima i kućama za odmor, kada su davanje i posećenost daleko manji od broja članova, kada je volontere teško pronaći osim ako se ne radi o društvenom događaju, problem verovatno nije naša tehnika evangelizacije, ili loša organizacija, ili nezanimljiva bogoslužjenja, ili loše upravljanje volonterima. Problem može biti naša praktična teologija obraćenja. Prečesto lečimo simptome. Ali ono što nam je zaista potrebno jeste da pratimo osnovnu bolest.

I to je ono što je cilj ove knjige.

U poglavljima koja slede želim da pažljivo razmotrim doktrinu obraćenja iz Svetog pisma. Ali ne želim da se zaustavim na tome. Želim da razmišljam o promeni koju bi doktrina trebalo da donese u život crkve – od načina na koji pristupamo evangelizaciji do toga kako razmišljamo o crkvi kao celini.

Drugim rečima, ovo je knjiga o doktrini, i ovo je knjiga o praktičnim postupcima. Ovo je knjiga o obraćenju, i ovo je knjiga o crkvi. Uostalom, Bog putem obraćenja stvara narod. Pokažite mi nečiju doktrinu obraćenja i mogu vam reći mnogo o njegovoj crkvi. Ili bolje rečeno: pokažite mi njegovu crkvu i ja ću opisati njegovu *praktičnu* doktrinu obraćenja, bez obzira na to šta bi on mogao reći perom i mastilom. Naše crkve oličavaju našu doktrinu.

Dakle, imati ispravnu teologiju obraćenja znači imati više od ispravne teologije. To znači razvijanje praksi služenja koje odra-

žavaju i podržavaju naša teološka uverenja.

Ispravna teologija je veoma praktična, a ako nije, onda ne zaslužuje da se tako zove.

Poglavlje 1

NOVI, NE FINI

Neophodnost duhovnog preporođenja

U uvodu sam spomenuo svog prijatelja koji je bio zabrinut da njegova odrasla deca sa dobrim vaspitanjem zapravo nisu hrišćani. Mogli biste reći da su *fini*, ali ne *novi* – ne nova stvorenja.

Njegovo iskustvo nameće pitanja o doktrini obraćenja, kao i o tome kako bi ta doktrina trebalo da izgleda u životu crkve. Od ključnog značaja je da naša doktrina i naši praktični postupci budu ispravni. Crkve treba da veruju da Bog čini ljude u potpunosti novim stvorenjima, a ne samo finim osobama. Ali ne samo da bi to trebalo da zapišu na papiru, već bi to trebalo i da žive. Kako to izgleda?

U dva najvažnija odlomka za razumevanje obraćenja u Svetom pismu, i prorok Jezekilj i Isus pomažu nam da odgovorimo na to pitanje. Počnimo sa Isusom. On je rekao da moramo biti „nanovo rođeni“ da bismo ušli u Božije carstvo. Govoreći fari-

seju po imenu Nikodim, Isus je primetio sledeće:

„Istinu ti kažem, reče mu Isus, 'ako se čovek ne rodi ponovo, ne može da vidi Božije carstvo.' 'Kako može čovek da se rodi kad je star?', upita Nikodim. 'Ne može, valjda, drugi put da uđe u utrobu svoje majke i da se rodi!' 'Istinu ti kažem', odgovori mu Isus, 'ako se čovek ne rodi od vode i Duha, ne može da uđe u Božije carstvo. Ono što je rođeno od tela, telo je; a što je rođeno od Duha, duh je. Ne čudi se što sam ti rekao da morate ponovo da se rodite. Vetar duva gde mu je volja; čuješ mu huk, ali ne znaš ni odakle dolazi ni kuda ide. Tako je sa svakim ko je rođen od Duha““ (Jovan 3,3-8).

PRIVLAČNOST ONOGA ŠTO JE FINO

Vredi prepoznati snažnu privlačnost onoga što je fino.

Nikodim i fariseji poput njega verovali su da ljudi ulaze u Božije carstvo zato što su fini, što je za njih značilo biti dobar Jevrejin: držati Mojsijev zakon, ići u hram, prinositi sve odgo-varajuće žrtve i držati se podalje od neznabožaca. Ne sugerisem da je Nikodim mislio da je savršen. Verovatno je znao da treba da bude bolja osoba. Možda je, pre svega, zbog toga otišao Isusu. Na kraju krajeva, moralna pravednost je bilo merilo kome je težio. Fini ljudi su ulazili u carstvo.

Ovih dana postoji mnogo različitih vrsta finoće. Postoji ljubazna, ali odvojena tolerancija finoće „živi i pusti druge da ži-

ve“. Postoji društveno svesna i politički angažovana finoća. Postoji religiozna finoća u mnogim različitim denominacijama i oblicima verskih zajednica. Postoji „duhovna, ali ne i religiozna“ finoća. Postoji čak i ono što je u mom gradu poznato kao „Portlandska finoća“, neka vrsta nekonfliktne, „nemoj da se osećaš neprijatno, iako te prećutno osuđujemo i odbacujemo u našim mislima“, finoće.

Ali za sve te različite vrste finoće, privlačnost onoga što je fino nije se mnogo promenila u poslednje dve hiljade godina. Biti fina, dobra osoba, osoba koja postaje bolja osoba, znači da se osećaš dobro u sebi. To je ona privlačnost moralne samopohvale koja povezuje naše moderne varijacije u zajednički religiozni program koji bi Nikodim prepoznao (vidi Luka 10,25-29). Biti fin vam omogućava da se pohvalite pred drugima, a možda čak i pred Bogom. Biti fin vam daje sredstva za samopravdanje i sposobnost da opravdate svoj život onome ko to traži. To je privlačno.

PRETPOSTAVKE ONOGA ŠTO JE FINO

Privlačnost onoga što je fino uvek se zasniva na tri zamisli: optimističkom pogledu na ljudska bića, odomaćenom pogledu na Boga i na religiju kao sredstvo moralnog samopoboljšanja. U osnovi, Nikodim pretpostavlja da je *u stanju* da uradi sve što treba da bi se opravdao pred Bogom. On pretpostavlja da je *Bog* vrsta Boga koji će biti zadovoljan njegovim najboljim naporima i pretpostavlja da je smisao *religije* da mu pomogne da postane bolja osoba. Ovako funkcioniše ono što je fino. Bog želi da budem dobar. Ja sam u stanju da budem do-

bar. Religija će mi u tome pomoći.

Nijedna crkva nikada izričito ne poučava religiju finoće. U stvari, obično naučavaju upravo suprotno. Ali iste te crkve su ispunjene ljudima koji veruju da će ih Bog prihvatiti na osnovu toga koliko su bili dobri. Čuo sam to na previše kauča u dnevnim sobama i kreveta u staračkim domovima. Ne savršeni – to niko nikada ne kaže – ali dovoljno dobri.

Možete li se poistovetiti sa Nikodimom? Ja mogu. Dok sam bio mlad student, počeo sam da brinem da me Bog neće prihvatiti. Tako sam započeo kratak razgovor sa Bogom: „Bože, prestaću da konzumiram alkohol. Bože, počecu da čitam svoju Bibliju i češće ću ići u crkvu. Zato, molim te, nemoj da me pošalješ u pakao, već me pusti u nebo.“ Nikodim i ja smo imali iste pretpostavke. Ja mogu da budem dobar. Bog će biti impresioniran. Religija će mi u tome pomoći. Ovo nije bila molitva neznabošca. Bila je to molitva nekoga ko je odrastao u crkvi, nekoga ko je čuo evanđelje bezbroj puta i nekoga ko je verovao da je hrišćanin. Ipak, religija o onome što je fino odgovarala je onome što je moje srce – kao i svako grešno srce – želelo. Hteo sam da mogu da se opravdam. A biti fin je bio način da se to uradi.

Uloga religije u projektu samoopravdanja je dobro sadržana u projektu koji vodi *World Weavers* kao podrška *Blood Foundation*, nevladinoj organizaciji na Tajlandu. Program uključuje ljude u različite verske tradicije na mesec dana uz malu novčanu naknadu. Oni nude opciju „[budistički] monah na mesec dana“, „musliman na mesec dana“ i „Rasta ruts (koreni) duhovno iskustvo.“¹ Pretpostavka je da nema potrebe da se

1 Za primer i ideologiju koja pokreće ovaj program posetite ove dve stranice na World Weavers veb-sajtu: <http://www.worldweavers.com/cambodia-spiritual-adventure> i <http://www.worldweavers.com/about-us>.

obratite ili da postanete pravi vernik. Umesto toga, religije pomažu ljudima da postanu bolji, prijatniji ljudi, a svaka religija može da ostvari željeni efekat.

Ova pretpostavka da su sve religije u suštini iste ispod svojih kulturoloških omotača je razlog zašto je toliko ljudi na Zapadu potpuno napustilo religiju. Ako je smisao u tome da danas jednostavno budem bolja osoba nego što sam to bio juče, zašto mi je onda uopšte potrebna bilo kakva religija? Naravno, pravo pitanje na koje se mora odgovoriti je po čijim merilima će se meriti moj projekat samoopravdanja? Po mojim sopstvenim merilima? Po merilima društva? Po Božijim merilima? Ako religija nije ništa drugo do pomoć u samopoboljšanju, svi ma bi nam bilo bolje u emocionalnom smislu ako bismo napustili moralni i religiozni projekat samoopravdanja i umesto toga usvojili psihološki projekat ličnog rasta i samoprihvatanja. Terapeutske struke su nam to govorile tokom prošlog veka.

Moj stav je sledeći: privlačnost onoga što je fino nije samo u tome što ono pomaže našoj oholoj želji da se opravdamo, već nas takođe odvrća od potrebe da se opravdamo pred Bogom u potpunosti. To daje dobro osećanje prema sebi umesto ispravnog zajedništva sa Bogom i bližnjima. Umrtvljuje moj osećaj krivice, smiruje moju uznemirujuću nesigurnost i zagovara iluziju da ja upravljam svojom sudbinom na sudnji dan.

PRAKTIKOVANJE ONOGA ŠTO JE FINO

Ono što čini moralistički program onoga što je fino teško uočljivim u našim evanđeoskim crkvama je što se to skoro nikada izričito ne poučava. Umesto toga, to je prirodno stanje neobra-

ćenog čovekovog „ja“. Prati nas u crkvu kao da hodamo unutra sa aromom koja dolazi spolja: teško je osetiti miris na sebi jer ste navikli na njega. Ali miris se pojavljuje na više načina:

- Osuđujemo greh sveta više nego svoj sopstveni greh.
- Stavljamo grehe u hijerarhiju i tolerišemo neke grehe (posebno svoje) više od drugih.
- U crkvi pevamo pesme i molimo molitve slavljenja, a ne pesme i molitve ispovedanja.
- Svoje sopstvene grehe opisujemo kao „greške“.
- Koristimo biblijske priče da naučimo decu da budu dobra, a ne da im ukažemo na Spasitelja: „Budite kao David“, a ne: „Treba vam novi i bolji David, koji je Hristos.“

Možda je glavni način na koji poučavamo ono što je fino to kako predstavljamo Hrista. Preporučujemo Hrista i evanđelje kao metodu samopoboljšanja. Ne radi se o tome da izostavljamo da govorimo o krstu ili čak o grehu. Greh je predstavljen kao problem prvenstveno zbog toga kako kvari naše živote i odnose i stoji na putu našim ciljevima. A Isus Hristos je predstavljen kao onaj koji će sve to promeniti. Govorimo ljudima da će Isus uticati na njihove brakove i roditeljstvo. Isus će doneti ljubav, radost i mir u njihov dom. Isus će im dati obnovljenu svrhu na delu. Dođite Isusu i on će uticati na vaš život.

Isus, naravno, čini razliku u životima vernika. To nije jednostavno razlika u boljem životu sada na sve načine na koje bismo možda želeli. Uostalom, šta je Isus rekao? „Ko hoće da ide za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj krst i ide za mnom“ (Matej 16,24). To znači da bi Isus mogao da utiče na

vaš brak dajući vam milost da istrajete sa supružnikom koji vas više ne voli. On može doneti ljubav, radost i mir u vaš dom tako što će vas učiniti posrednikom, a ne primaocem tih stvari. On bi vam mogao dati obnovljenu svrhu koja deluje tako što će promeniti vaš stav, a ne opis posla.

Kada predstavljamo Isusa kao rešenje za svoje probleme koje smo mi sami otkrili, mnogi izvan crkve nisu uvereni. Ne prestaju da igraju igru finog. Oni jednostavno ne vide potrebu da igraju tu igru *u crkvi* ili posvedoče da je mi igramo bolje od njih.

U međuvremenu, ljudi u crkvi su pre svega ostalog zbunjene šta je biblijsko hrišćanstvo. Mnogi od nas su naučili poruku o onome što je fino u crkvama koje su nas upoznale sa Isusom koji je obećao da će nas učiniti boljima, a ne sa Isusom koji poziva svoje sledbenike da umru sebi; ove crkve su nas naučile da budemo fini, a ne da budemo sigurni da smo novi. Bojim se da je to razlog zašto je toliko dece mojih prijatelja napustilo hrišćanstvo. Nisu odustali od onoga što je fino. Jednostavno su otkrili da im ne treba Isus da bi bili fini.

NEOPHODNOST NOVOG

Privlačnost onoga što je fino je snažna. To igra na našu sujetu i ponos. Ali tri puta u Jovanu 3 Isus nas suočava sa potrebom da budemo novi:

- „Ako se čovek ne rodi ponovo, ne može da vidi Božije carstvo“ (3. stih).
- „Ako se čovek ne rodi od vode i Duha, ne može da uđe u Božije carstvo“ (5. stih).

- „Morate ponovo da se rodite“ (7. stih).

Ako želimo da budemo ispravni sa Bogom, ne treba da postanemo bolji. Treba nam potpuno novi početak. U stvari, Biblija koristi nekoliko teoloških pojmova da opiše šta Isus pod tim misli:

- *Dubovno preporođenje*, što znači biti nanovo rođen, sa naglaskom na božanskom izvoru tog novog života (Prva Petrova 1,3).
- *Ponovno stvaranje*, što znači iznova biti stvoren kao deo novog stvaranja poslednjeg vremena (Druga Korinćanima 5,17; Galaćanima 6,15).
- *Preobražavanje*, što znači dobiti novu prirodu (Kološanima 3,10).

U nama mora da se dogodi potpuna promena. Ali reč koju Biblija nikada ne koristi da opiše ono o čemu Isus govori je *reformacija*. Možete reformisati crkvu, ali ne i mrtvo srce. Lična promena za koju Isus kaže da nam je potrebna zalazi mnogo dublje – seže do same naše prirode.

Prema Svetom pismu, Bog nas je stvorio da ga slavimo, da ga volimo i da u njemu nalazimo svoje najdublje zadovoljstvo. To je bila naša priroda kakvu je on prvobitno stvorio. Ali kada su odlučili da se pobune protiv Boga, naši praroditelji nisu samo prekršili neko pravilo; oni su iskvarili svoju prirodu. Teolozi to zovu „praroditeljski greh“, i svi smo ga nasledili. Stvoreni sa prirodom da volimo Boga, sada imamo prirodu koja je usmerena na ljubav prema sebi. Od rođenja, kaže Pavle, mrtvi smo u svojim gresima i živimo po željama svoga tela (Efescima 2,1-3). Mi

smo kao hodajući mrtvaci. Zbog toga ono što je fino ne funkcionira. Moramo biti učinjeni novim stvorenjima.

PROBLEM ONOGA ŠTO JE FINO I OBEĆANJE O NOVOM

Neophodnost nanovog rođenja proizlazi iz pet biblijskih istina: nesposobnosti ljudskih bića, Božije svetosti, milosti evanđelja, sile Božijeg Duha i stvaranja naroda.

1. *Naša nesposobnost.* Isus pravi korenitu razliku između tela i Duha, odnosno između nas i Boga: „Ono što je rođeno od tela, telo je; a što je rođeno od Duha, duh je“ (Jovan 3,6). Bez obzira na to koliko je telo dobro, ono ne može da dovede do duhovnog života koji je potreban ako želimo da budemo ispravni sa Bogom (vidi takođe Rimljanima 8,5-8). Ne radi se o tome da smo se veoma trudili, ali nismo uspjeli u tome. Ili da smo mislili dobro, ali smo skrenuli s glavnog puta. Radi se o tome da naša grešna priroda više želi da ugodi telu nego Bogu. Čak i kada u moralnom smislu činimo ispravnu stvar, činimo to iz pogrešnih razloga – da bismo se opravdali i doneli sebi slavu. To je jedan od razloga zašto nas Biblija opisuje kao mrtve, a ne samo kao bolesne (Efescima 2,1-3). Kao mrtve osobe, nismo u stanju da volimo Boga radi Boga.

2. *Božija svetost.* Naglasimo, Bog nije kao mi. Biblija je beskompromisna u svom predstavljanju Božije svetosti. Božija svetost znači da je on u potpuno drugoj kategoriji od nas. On je potpuno odvojen od greha i posvećen je svojoj slavi. On je beskompromisan u svojoj dobroti. Odbija da tolerira zlo. Nije oduševljen time koliko smo mi dobri – sa svojom finoćom

– zato što težimo za finoćom za sopstvenu slavu, a ne za Božiju slavu (vidi Isaija 64,6). Dakle, stojimo pod Božijim sudom, to je još jedan razlog zašto nas Biblija naziva mrtvima. I to je sud koji zaslužujemo.

3. *Božija milost.* Pa ipak, evo dobrih vesti: Bog je milostiv! Sam Bog je učinio prvi korak prema nama. Dok smo još bili njegovi neprijatelji, Bog je poslao svog Sina da uzme naše telo i da živi životom za koji smo prvobitno stvoreni. On nije živio finim, dobrim životom, već savršenim i bezgrešnim životom, životom potpuno posvećenim Božijoj slavi. Tada je Isus prineo svoj život na krstu kao žrtvu, preuzevši na sebe Božiji gnev kao zamenu za svakoga ko bi se okrenuo od svojih greha i pouzdao se u njega. Da bi potvrdio da je Bog prihvatio njegovu žrtvu, tri dana kasnije Isus je vaskrsao iz mrtvih.

4. *Božiji Duh.* Ali to je samo početak Božije inicijative koju je preuzeo prema nama. U Evanđelju po Jovanu 3 Isus govori o delovanju Duha, koje upoređuje sa vetrom nad kojim nemamo kontrolu. Kada nas Bog duhovno preporuča, Sveti Duh nas odmah sjedinjuje sa Hristom. U tom sjedinjenju Duh uzima svu dobrobit od onoga što je Sin učinio – njegov vaskrsli život, njegovu pravednost, njegovu milost – i sve to primenjuje na nas. Ovo menja našu prirodu, daje nam novo rođenje, čini nas novim stvorenjima. Zatim se okrećemo Hristu u pokajanju i veri, opravdavamo se njegovom milošću i usvojeni smo u njegovu porodicu da bismo ga sledili u zajedništvu ljubavi i pouzdanja.

5. *Stvaranje naroda.* Nekoliko stotina godina pre Isusovog razgovora sa Nikodimom, Bog je preko proroka Jezekilja obećao svoju milost i Duha. Takođe je obećao da će od nas da napravi narod.

„Daću vam novo srce i usaditi u vas nov duh. Izvadiću iz vas kameno srce i dati vam srce od mesa. Staviću svoga Duha u vas i učiniti da živite po mojim uredbama i da pomno izvršavate moje zakone... i bićete moj narod, a ja ću biti vaš Bog. Spašću vas od sve vaše nečistoće“ (Jezekilj 36,26-29).

Bog je ispunio ovo obećanje posredstvom Hristovog dela. On nas čini novim stvorenjima. On nam daje svog Duha. On nas čini narodom. I oprašta nam naš greh.

ZAŠTO JE DOKTRINA O DUHOVNOM PREPORODENJU VAŽNA ZA HRIŠĆANINA

Istina da nas Bog zaista čini novim stvorenjima ima ogromne implikacije na život crkve, kako na nivou zajednice, tako i na nivou pojedinca.

Počnimo od pojedinca. Hrišćanin ima novu prirodu, onu koja je naklonjena Bogu, a ne koja je udaljena od njega. Džonatan Edvards je opisao duhovno preporođenu osobu kao nekoga kome je dat ukus za Boga, kao nekoga ko je okusio med i sada ima osećaj njegove slatkoće. To ne znači da hrišćanin više ne greši. Ali stara priroda više nema kontrolu nad njim. Hristos sve kontroliše i nova priroda ima novi skup želja koje se tiču Boga. Novo stvorenje može biti samo seme, ali to seme će rasti.

Šta to znači za decu mog prijatelja, koju sam pomenuo u uvodu? Kao prvo, to znači da ih treba poučiti da hrišćanin nije neko ko se moli i veoma se trudi da bude dobar. Umesto toga,

hrišćanin je neko čije je srce preobraženo Božijom milošću, neko ko se odlikuje pokajanjem i verom, neko ko želi da bude sa Bogom i da ga upozna više. To znači da crkve ne treba da nude sigurnost kroz krštenje tako brzo, već treba da podstiču decu da ispitaju sama sebe da li su u veri (Druga Korinćanima 13,5); da traže plod koji donosi Duh (Galaćanima 5,22-23); da slede Isusa u samopožrtvovanoj ljubavi, a ne u samopravednom moralu (Prva Jovanova 4,7); da teže za zajedništvom ljubavi sa Bogom voleći braću i sestre u Hristu (Prva Jovanova 3,10; 4,21). Treba ih poučiti da je duhovno preporođenje Božije delo, a ne njihovo.

Čak i da su ova dva fina deteta naučena ovim stvarima, možda bi ipak odrastali, otišli na fakultet i napustili bilo kakav život sa Hristom, zadržavajući pritom svoj moral. Ali ne bi bili zavedeni idejom da su hrišćani. Znali bi da su samo fina deca, i ništa više od toga. S druge strane, ovo učenje je možda Duh koristio da probada njihovu savest, probudi ih iz samozadovoljstva i dovede ih do suštinskog ispovedanja vere u Hrista.

ZAŠTO JE DOKTRINA O DUHOVNOM PREPOROĐENJU VAŽNA ZA CRKVE

Ali doktrina o duhovnom preporođenju ne utiče samo na naše razumevanje obraćenja pojedinca. Duhovno preporođenje ima i zajedničku dimenziju.

Razmotrimo ponovo Jezekilj 36,26-28. U ovim stihovima je korišćena množina. Ishod duhovno preporučajućeg delovanja Duha je da ljudi žive zajedno pod Božijom vladavinom. Duh me ne čini samo pojedinačnim novim stvorenjem. On me čini delom Božijeg novostvorenog naroda. On upisuje Božiju vlada-

vinu u moje srce, učeci me posebno o ljubavi prema bližnjemu i ljubavi prema braći i sestrama u Hristu. Uči me da moj život sa Bogom podrazumeva život sa Božijim narodom, u zajedničkom bogoslužjenju i zajedničkom životu crkve.

Zbog toga Jovan može da kaže da ste lažov ako tvrdite da volite Boga, ali ne volite svoga brata (Prva Jovanova 4,20). Ili zbog toga Pavle može da kaže da smo mi, Jevreji i neznabošci, već postali jedan novi čovek (Efescima 2,13-16). Duhovno preporođenje nam daje srce ne samo za Boga, već i za Božiji narod.

Mesna crkva treba da bude zajednica novih stvorenja. Svojom ljubavlju i poslušnošću snažno svedočimo o korenitoj istini evanđelja. Svet može da zanemari jednog hrišćanina kao nekoga ko je zastranio. Sastavite dva ili tri hrišćanina zajedno, i teže ih je zanemariti. Stavite pet, deset, pedeset, sto hrišćana koji žive zajedno u milostivoj zajednici punoj ljubavi i imaćete poruku koja se ne može zanemariti.

Nažalost, istina je i suprotno. Kada crkve više liče na svet nego na Hrista, mi zapravo propovedamo drugačije evanđelje. Više je nego verovatno da će to biti evanđelje o onome što je fino.

Dakle, šta možemo da učinimo kako bismo bili sigurni da je naša zajednica duhovno preporođena zajednica, ona koja zajedno objavljuje silu evanđelja Isusa Hrista da učini muškarce i žene novim stvorenjima? Evo nekoliko predloga:

- *Obratite pažnju na članstvo.* Mi ne želimo obnovljeno prisustvo bogoslužjenjima. U stvari, želimo da prisustvuje što više nehrišćana. Želimo da se članstvo u crkvi duhovno preporodi, jer naši članovi zvanično govore u ime crkve u svetu.

- *Vodite razgovore za članstvo.* Crkvene starešine treba da vode razgovore za članstvo, ne da utvrđuju koliko je neko dobar, već da slušaju dokaze o novom rođenju.
- *Slavite primere pokajanja, a ne morala.* Kada članovi imaju priliku da čuju javna svedočenja jedni drugih – kada je normalno priznati greh i dobiti oprostjenje – model učenništva se pomera od samopravednosti ka hristolikosti.
- *Uprašnjavajte crkvenu stegu.* Cilj popravne crkvene stega nije da isključi loše ljude. Niko ne treba da bude isključen samo zbog greha. Crkvena stega se dešava kada se onaj koji se izjašnjava kao vernik suoči sa grehom i odbija da se pokaje. To nije priroda onoga koji je učinjen novim stvorenjem.
- *Držite krštenje, članstvo u crkvi i Gospodnju večeru povezanim.* Ovo nisu tri odvojene, nezavisne prakse, već tri različita ugla iste stvarnosti duhovnog preporođenja. Merila za sve tri prakse su ista – ne ono što je fino, već pokajanje i vera.

Moramo biti učinjeni novim stvorenjima. Posredstvom Duha i evanđelja učinjeni smo novim stvorenjima.

Poglavlje 2

SPASENI, NE ISKRENI

Božije delo, a ne naše

Živeo sam u Vašingtonu 2009. godine, kada je Arlen Spekter, dugogodišnji republikanski senator iz Pensilvanije, postao demokrata. To se dogodilo neposredno pre nego što je bio suočen sa teškim republikanskim glavnim izazovom, i to nije bilo prvi put da je Spekter promenio stranku da bi pobedio na izborima.

Dve godine ranije na drugoj strani Atlantika, Toni Bler je objavio da prelazi u rimokatolicizam odmah nakon što je otišao sa mesta britanskog premijera. To je bilo pogodno vreme da se to učini pošto je premijer odgovoran za izbor kenterberijskog nadbiskupa (koji predvodi Anglikansku crkvu). A biranje poglavara crkve kojoj ne pripadate nije samo nezgodno; to pokreće i ustavna pitanja.

Teško je da se ne bude ciničan prema takvim promenama mišljenja. Obe promene mišljenja su izgledale prilagođene političkim zahtevima u datom trenutku.

Cinizam je prisutan ovih dana kada su u pitanju priče o obraćenju, posebno o verskim obraćenjima. Često izgledaju kao politički svrsishodne promene vernosti, a ne kao prava promena srca. Evropa se preobratala na vrhu rimskog mača. Takozvani „pirinčani hrišćani“ iz Azije obratili su se zbog drugih materijalnih koristi. Islam je rastao na sličan način. Hinduizam i budizam napredovali su na Indijskom potkontinentu političkim i vojnim sredstvima.

Kao odgovor na to, evanđeoski hrišćani najmanje od Drugog velikog probuđenja (1790-1850) naglašavaju ne samo „ispovedanje vere“, već iskrenost ispovedanja vere. Na kraju krajeva, čini se da iskrenost označava razliku između licemera i onoga koji je zaista obraćen. Kao što je Fani Krozbi tako nezaboravno rekla: „Najpodliji prestupnik koji *zaista* veruje tog trenutka od Isusa prima oprostjenje.“² I obično se iskrena vera pokazivala kroz neku emociju ili vidljivi postupak – podizanje ruke i prolazak između redova do prednjeg dela crkve, u kombinaciji sa suzama radosnicama i pokajanjem.

KOLIKO ISKRENO JE DOVOLJNO ISKRENO?

Ovako se odvijalo moje obraćenje. Odrastao sam u jednoj od crkava na krajnjem jugu koje propovedaju evanđelje gde se obraćenje gotovo uvek dešavalo na kraju službe kao odaziv na poziv ljudima da izađu napred da predaju život Bogu. Slično kao Bili Grejem na kraju svojih televizijskih kampanja, propovednik bi pozvao na odaziv, predvodio bi nas u poslednjoj du-

2 Fani Krozbi, *To God Be the Glory (Bogu neka je slava, prim. prev.)*, 1875.

hovnoj pesmi, možda nekoliko puta, i čekao da se neko odazove tom pozivu. Moj odaziv se dogodio na nedeljnom večernjem bogoslužju kada sam bio u drugom razredu. Sve je bilo unapred dogovoreno. Bez obzira na to, bilo je zastrašujuće i uzbudljivo hodati između redova do prednjeg dela crkve, rukovati se sa propovednikom i čuti ga kako sa sigurnošću izgovara da sam sada Božije dete.

Jedan od ishoda takvog iskustva obraćenja je osećaj nezvesnosti da li je to bilo stvarno. I tako sam se našao da redovno prisustvujem još jednom i još jednom obredu. Naš omladinski hor je često posećivao razne crkve. Većinu večeri pevali bismo poslednju duhovnu pesmu više puta dok je mesni pastir čekao da se neko odazove pozivu. Pa ipak, gotovo bez greške, više članova hora mladih išlo bi napred više nego bilo ko drugi prilikom poslednjeg večernjeg poziva da izađu do prednjeg dela crkve. Starija deca bi prednjačila u ponovnom posvećivanju svojih života Isusu.

U slučaju da nismo bili iskreni kada smo tek izašli iz vrtića, u slučaju da naši adolescentski gresi dovedu u pitanje ispovedanje vere iz detinjstva, moji vršnjaci iz hora i ja hteli smo da budemo sigurni da niko, a ponajmanje mi sami, nemamo nijedan razlog da dovedemo u pitanje ozbiljnost naše vere. Tako bismo sa suzama i zagrljajima ispunili binu, obnavljajući svoje obraćenje.

Pa ipak, da li naglasak na iskrenosti zaista odgovara na optužbu da versko obraćenje nije ništa drugo do društveno pogodna promena vernosti? Zar ništa ne razlikuje hrišćansko obraćenje od preobraćenja u neku političku partiju, ili vegetarijanstvo, ili neki drugi način života?

Prva reč u Bibliji koja govori o obraćenju nema nikakve veze sa iskrenošću vernika, iako moramo biti iskreni. Njena prva

reč je o aktivnosti Boga, koji interveniše u našim životima. Postajemo nova stvorenja sa novom prirodom kada Bog deluje na nas. Biblija ne kaže: „Budite iskreni“, već kaže: „Spasite se“ (na primer, Dela 2,21).

Ali da se spasemo od čega? Kako i zašto da se spasemo? Za šta smo spaseni i sa kojim ciljem? Posvetićemo ovo poglavlje odgovorima na ta pitanja. Ali opet, ne bi trebalo da budemo zainteresovani samo za ispravnu doktrinu, već i za ispravnu praksu naše crkve. Crkva je društvo spasenih ljudi, a ne samo iskrenih.

SPASENI OD BOŽIJEG GNEVA

Pavle nam u Efescima 2 kaže da smo mrtvi u svojim prestupima i gresima. Zato moramo biti novi, a ne samo fini, kao što smo razmotrili u prethodnom poglavlju. Ali ne samo da smo mrtvi u smislu da nismo u stanju da se promenimo, već smo i pod Božijom osudom. Mi smo „po prirodi bili deca gneva“, Božijeg gneva.

Ne zaboravite, Bog nas je stvorio po svom obličju da živimo kao sinovi – „iver ne pada daleko od klade“, kako kažu. Ali mi smo se okrenuli sami sebi i težili smo za sopstvenom slavom. Umesto da se ponašamo kao sinovi Cara, pokušali smo da ga svrgnemo s prestola i tako smo postali deca gneva.

Popularno je razmišljati o Božijem sudu nad grešnicima u paklu kao da nam Bog daje ono što tražimo – život bez Boga. Istina je da pakao predstavlja odsustvo Božije ljubavi. Ali pakao je takođe prisustvo Boga u njegovoj pravednosti, dodeljujući grehu ono što zaslužuje. I Božiji gnev je ono od čega mo-

ramo da budemo spaseni.

- „Biće kao u peći ognjenoj kad se pojaviš. Progutaće ih Gospod u svom gnevu i oganj će ih proždreti“ (Psalam 21,9).
- „Svatom će uzvratiti prema njegovim delima: srdžbom svojim neprijateljima i odmazdom svojim dušmanima“ (Isaija 59,18).
- „Umrtvite, dakle, svoje zemaljske udove: blud, nečistotu, strast, zlu požudu i pohlepu, što je idolopoklonstvo. Zbog njih dolazi Božiji gnev“ (Kološanima 3,5-6).

Pošto je dobar, Bog će dati nepravdi i grehu ono što zaslužuju. A svi smo mi zgrešili.

Ovo ima ogromne implikacije na naše propovedanje. Da bi evanđelje imalo smisla, moramo propovedati Božiju pravdu i gnev. Međutim, previše olako crkve razvodnjavaju ove osnovne istine i tako menjaju evanđelje. Nije lako govoriti o paklu i Božijem gnevu. Mnogo je lakše govoriti o spasenju od besmislenih života, niskog samopoštovanja ili potištenosti. Dakle, mi posmatramo Isusa kao rešenje za subjektivni, unutrašnji problem. Dođite Isusu, on će vam dati svrhu i smisao. Nevolja je u tome što se subjektivni problemi mogu rešiti subjektivnim rešenjima. Možda bih izabrao Isusa da bih stekao osećaj svrhe, ali moj prijatelj koji živi preko puta mene iskreno bira karijeru. Ko će reći šta je bolje? Sve je to subjektivno.

Kada ne propovedamo Božiju pravdu i ublažavamo njegov gnev, mi govorimo o nekom drugom evanđelju. Promenili smo to od objektivnog spasavanja do subjektivnog puta ka ličnom ispunjenju.

Verno objavljivati Božiji gnev nije lak zadatak. Ali današnje crkve treba da razmisle o tome kako mogu učiniti da Božije ispravno, opravdano suprotstavljanje grehu bude značajno savremenim slušaocima. Prilikom evangelizacije mogli bismo da počnemo sa bilo kojim osećajem moralnog gneva koji već postoji u našoj kulturi i odatle preći na Božiji gnev zbog našeg greha. Na našim časovima nedeljne škole i omladinskim sastancima moramo da naglasimo lekciju da je Božiji gnev, a ne naša subjektivna nesreća, naš najveći problem. U našem učeništvu treba da tražimo prilike da poučavamo biblijsko razumevanje dobrote autoriteta. U našem učenju, uopšteno govoreći, moramo primetiti da Božiji sud potvrđuje i obezbeđuje konačnu ljudsku vrednost. Kao što Brus Voltk primećuje: „Ljudi poriču doktrinu konačnog suda jer ne žele da daju ovom životu takvo dostojanstvo da odluke sada utiču na večnu budućnost na odlučujući i konačan način.“³ Ali upravo to je dostojanstvo koje nam Bog daje, i ono odražava njegov gnev.

Ukratko, Božiji gnev nije beznačajna briga nekoliko biblijskih stihova. To je važno za formiranje hrišćanskog pogleda na svet. Ako se ne zalažemo za smislenost loše vesti, onda ni dobra vest neće imati smisla.

SPASENI POSREDSTVOM BOŽIJE MILOSTI

Ako želimo da se spasemo od Božijeg gneva, to će morati da bude posredstvom Božije milosti. Pavle ponovo u Efescima 2

3 Brus Voltk, *The Book of Proverbs: Chapters 1–15, New International Commentary on the Old Testament (Knjiga poslovice: poglavlja 1-15, Novi internacionalni komentar Starog zaveta, prim. prev.)*, Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2004, 211.

kaže: „Jer, milošću ste spaseni, kroz veru – i to nije od vas, nego je Božiji dar“ (8. stih).

Mi govorimo o „izgovaranju milosti“ pre obroka (molitva zahvalnosti pre obroka, prim. prev.). Ali zaista, niko ne može da „izgovori milost“. Možemo samo da primimo milost, jer je milost dar. Po definiciji, pokloni se ne zaslužuju (to je ono što mi zovemo *plate*) i ne mogu da se zahtevaju (to je ono što zovemo *prava*). Oni se samo mogu dati i primiti. Neverovatan dar milosti koji Pavle ima na umu je Božiji dar oprostjenja grehova, kupljen Hristovom zameničkom žrtvom na krstu. Pošto je Hristos uklonio Božiji gnev za grehe onih koje predstavlja, Otac milostivo daje spasenje svima koji se pokaju i veruju.

Činjenica o Božijoj milosti dovodi u pitanje moralizam koji sugeriše da možemo da se očistimo za Boga. To napada oholost koja misli da mi Bog nikada ne bi mogao oprostiti ili, obrnuto, nema potrebe da mi oprost. To takođe stavlja veru na svoje mesto.

Hajde da razmislimo o ovoj poslednjoj tački. Pavle kaže da smo milošću spaseni kroz veru. Milost je ono što spasava. Vera je sredstvo, što znači da nismo spaseni verom. Tačnije, spaseni smo milošću, a vera prima tu milost. Vera veruje tom daru. Zbog toga je Martin Luter isticao činjenicu da se spasavamo samo *kroz* veru. Rimokatolička crkva je učila da se Božija milost prima samo kada saradujemo s Bogom u činjenju dobrih dela, posebno u primanju mise. Ali Luter je učio da je samo vera bez saradnje sa dobrim delima ono što prima Božiju milost. Dakle, da budemo načisto, vera ne spasava. Milost je ono što nas spasava.

Ali šta se dešava kada mislimo da nas vera spasava? Iskrenost postaje najvažnija. Počinjemo da razmišljamo o veri kao

o jednom činu – o izgovorenoj molitvi, o donetoj odluci, potpisanoj kartici, podignutoj ruci – pre nego kao o orijentaciji (stavu) koji se tiče celokupnog našeg života. Problem je u tome što nikada ne možemo biti sigurni da li smo bili dovoljno iskreni. Dakle, sledi nesigurnost i razvija se navika ponovnog posvećenja. Uznemirena deca neprestano mole „molitvu“. Mladi se ponovo posvećuju Bogu na svakom omladinskom kampu. Odrasli rade isto. Svi se nadaju da će ovaj put izražavanje vere biti dovoljno iskreno.

Veru ćemo razmatrati u sledećem poglavlju, ali sada vredi naglasiti da vera nije emocija koju Bog ocenjuje po svom intenzitetu. Vera je poverenje, i dobra je onoliko koliko je dobar objekt njenog poverenja. Dakle, pitanje nije „Da li ste zaista uzverovali?“, kako je Fani Krozbi podrazumevala, nego „U koga ste uzverovali?“

Bojim se da su mnoge naše evanđeoske crkve stvorile pokolenje zabrinutih hrišćana koji stalno preispituju svoju veru. Umesto toga, crkve moraju neprestano da ukazuju na Boga u Hristu, koji je dobar i velikodušan i izvanredno milostiv. Mi verujemo njemu i njegovoj milosti za svoje spasenje, a ne u snagu svojih emocija.

SPASENI ZBOG BOŽIJE LJUBAVI

Zašto Bog spasava grešnike? Zato što ih voli. Poslušajte ponovo Efescima 2: „Ali, Bog je bogat milosrđem, pa je zbog svoje velike ljubavi, kojom nas je zavoleo, s Hristom oživeo i nas, koji smo bili mrtvi u svojim prestupima. Milošću ste spaseni“ (stihovi 4-5; vidi i Titu 3,4-5).

Tako je to uvek u Svetom pismu. Božija ljubav se pojavljuje uprkos našem grehu i pobuni. Pavle na drugom mestu kaže: „Ali, Bog svoju ljubav prema nama pokazuje ovako: dok smo još bili grešnici, Hristos je umro za nas“ (Rimljanima 5,8). Nije toliko: „I tako te Bog voli.“ Uvek je: „Ali Bog te voli.“

Jezik Božije ljubavi je jezik Božijeg izbora, njegovog izabranja. Bog bira da voli. On ne mora da nas voli. U stvari, sasvim opravdano, on ne bi trebalo da nas voli. Ali nas voli.

Božija ljubav prema nama nije hir. To nije ljubav u poslednjem trenutku, spontana ljubav, kao kada se muž iznenada seti predstojeće godišnjice braka: „Da li je to moguće, bliži se moja godišnjica. Šta da radim?“ Bog voli mnogo bolje od toga. Još pre postanka sveta Bog je izabrao da voli svoj narod. On je planirao kako će tu ljubav izraziti kroz raskošnu milost evanđelja. Nije ništa prepustio slučaju. Zatim je izvršio svoj plan ljubavi po neverovatnoj ceni koja će ga koštati. Ako bi neko od moje dece došao kod mene i rekao: „Tata, želim da me voliš, pa ću danas biti posebno dobar“, bio bih povređen. „Zar ne razumeš mene ni moju ljubav prema tebi?“, rekao bih, „ne volim te zato što si dobar. Volim te jer si moj.“ Takođe, Bog nas ne voli zato što ga mi volimo i što smo mu poslušni. U stvari, mi to i ne činimo! Bog nas voli zato što on voli nas (vidi Ponovljeni zakoni 7,7-8). On nas voli jer nas je izabrao i mi smo njegovi.

Ako ovo preokrenemo, tako da nas Bog voli jer smo mi izabrali njega i mi volimo njega, hrišćanstvo postaje religija samospasenja. Poruka je da je Bog dužan da nas spase zbog naše ljubavi, našeg izbora, naše iskrenosti. Naša vera, a ne njegova ljubav, postaje odlučujući činilac. I tako uvodimo ponos u srce i dušu naših crkava. Evanđelje je okrenuto naglavačke.

Bog nas spasava ne zbog onoga što jesmo, već bez obzira na to. Zašto? Zato što nas voli.

SPASENI U BOŽIJI NAROD

Kada nas Bog spasava, on nas uvodi u zajedništvo sa sobom. Ali ne samo to, on nas uvodi i u zajednicu vernih.

- „Imam i drugih ovaca, koje nisu iz ovoga tora; i njih treba da dovedem. I one će slušati moj glas, i biće jedno stado, jedan pastir“ (Jovan 10,16).
- „On nas je izbavio iz vlasti tame i premestio nas u Carstvo svog ljubljenog Sina“ (Kološanima 1,13).
- „A vi ste izabrani rod, carsko sveštenstvo, sveti narod, stečeni narod, da objavljujete vrline Onoga koji vas je iz tame pozvao u svoju čudesnu svetlost“ (Prva Petrova 2,9).
- „Vi koji nekad niste bili narod, a sada ste Božiji narod; vi koji ste bili u nemilosti, a sada ste u milosti“ (Prva Petrova 2,10).

Podanici carstva; pripadnici sveštenstva; građani jedne zemlje; narod; deo stada – različite slike, ali prenose istu ideju. Bog nas spasava jednog po jednog, ali nas uvodi u zajedništvo jednih sa drugima. Ovo je deo onoga što znači biti spasen. Biti pomiren sa Bogom znači biti pomiren sa Božijim narodom, kao što se usvojeno dete nalazi ne samo kod novih roditelja, već i kod novih braće i sestara. Na primer, zapazite strukturu paralelne rečenice u pomenutom stihu iz Prve Petrove 2,10:

Postati narod dolazi sa primanjem milosti.

Od vrta do Avrama i njegovih potomaka, preko Izraela, crkve, do Novog Jerusalima, Bog je uvek radio na tome da spase narod za svog Sina.

Zajednička priroda našeg spasenja je divno prikazana u Efescima 2. Pošto je izložio Božiji milostivi čin ličnog spasenja u stihovima 1-10, Pavle objašnjava zajednički značaj našeg spasenja u stihovima 11-22. Hristos je „učinio“ da Jevreji i nezna-bošci budu „jedno“. Obratite pažnju na prošlo vreme. To je učinjeno na krstu. Hristos je „u svom telu razorio neprijateljstvo“ (14. stih). On je u sebi „od dvojice, stvorio jednog novog čoveka – tako uspostavivši mir“ (15. stih). Učinio je to da „obojicu u jednom telu pomiri s Bogom – krstom, pošto je na njemu ubio neprijateljstvo“ (16. stih, Čarnić). Prema tome, vernici koji su nekada pripadali zaraćenim grupama više nisu „stranci i došljaci“ nego „sugrađani svetih i ukućani Božiji“ (19. stih). Sada je crkva „sastavljena i raste u sveti hram u Gospodu“ i jeste „Božije prebivalište u Duhu“ (stihovi 21-22).

Isto delo učinjeno na krstu koje nas je pomirilo s Bogom istovremeno nas je pomirilo jedne sa drugima. Hristos je u sebi ujedinio naše slučajeve pred granicama Božije pravde. Jedan predstavnik, jedna zamenička žrtva, jer „od dvojice stvori jednog novog čoveka“ (15. stih). Na drugoj strani krsta to pomirenje se nastavlja. Mir vlada jer obojica „u jednom Duhu imamo pristup Ocu“ (18. stih). Toliko je potpuno zajedničko naše spasenje. Mi smo „jedan novi čovek“, što podrazumeva novi ljudski rod Adama i Eve. Mi smo „ukućani Božiji“ (19. stih), oslanjajući se na sliku Avramove porodice iz Postanka 12. Mi smo „sugrađani svetih“ (19. stih), oslanjajući se na slike Izraelskog carstva u Izlasku 19. Mi smo „sveti hram u Gospodu“ i „Boži-

je prebivalište u Duhu“ (stihovi 21-22), oslanjajući se na Božije obećanje na mnogim drugim mestima u Svetom pismu da će živeti sa svojim narodom.

To nije cilj. Pavle nas ne upućuje da *postanemo* ovakva zajednica. On izjavljuje da je to ono što je Bog već *postigao* kroz Hristovo delo. Jedina zapovest u celom odlomku je zapovest da se „sete“ onoga što je Bog već učinio. On nas je spasao u svoju zajednicu saveza.

Zapovesti slede dva poglavlja kasnije. U Efescima 4 Pavle nam zapoveda da podnosimo jedan drugoga u ljubavi i da održavamo jedinstvo Duha u sponi mira (stihovi 2-3). Na kraju krajeva, kaže on, jedno je telo, jedan je Duh, jedan je Gospod, jedna vera, jedno krštenje i jedan je Bog i Otac svih, koji je nad svima i kroz sve i u svima (stihovi 4-6).

Bog nas je stvorio kao jedno, tako da moramo delovati kao jedno.

Šta u praksi znači zajednička priroda našeg obraćenja? U najmanju ruku, ona ponovo povezuje obraćenje sa članstvom u crkvi. Uvek ću biti zahvalan crkvi u Novoj Engleskoj i njenoj službi za mlade koja je bila ključna za spasenje moje žene. Oni su sa njom strpljivo podelili evanđelje, učili je, krstili je. Ali nažalost, sa njom nikada nisu razgovarali o priključivanju crkvi.

Članstvo u crkvi nas ne spasava. Pa ipak, ne možemo pobedi od činjenice da su ljudi u Novom zavetu, kada su poverovali, dodavani crkvama (Dela 2,41, 47; 5,14; 11,21-26; 14,21-23). To nije bilo stvar izbora; bilo je neizbežno. Apostoli su poučavali da kroz mesnu crkvu doživljavamo stvarnost vaseljske crkve kojoj su se hrišćani priključili u Hristu. Obratite pažnju na napredak u Efescima 2,19-22. Pavle u stihovima 19 i 21 zapaža da smo *svi mi* sugrađani svetih i sveti hram u Gospodu. Zatim u

22. stihu pravi zaokret i posebno se obraća mesnoj crkvi u Efe-
su: „U njemu se i vi zajedno uzidujete, da postanete Božije pre-
bivalište u Duhu.“ Kao da Pavle kaže: ono što je Bog učinio u
svima nama sada radi *u vama* – posebno i konkretno. Vaseljensko
se pokazuje – vidljivo je – u mesnoj crkvi.

Ovde je na delu poznati način mišljenja. Iz Novog zaveta sa-
znajemo da oni koji su *proglašeni* pravednima u Hristu moraju *te-
žiti* za pravednošću u svom svakodnevnom životu. Isto tako, oni
koji su proglašeni članovima Hristovog tela moraju da *teže* član-
stvu u stvarnoj skupini hrišćana, vidljivoj mesnoj crkvi. Ako ne
težite za (mesnim i vidljivim) članstvom, da li ste zaista (vase-
ljenski i nevidljivi) član? Ko će to da potvrdi?

Ovo bi do sada trebalo da bude jasno: ukoliko naše spasenje
uključuje zajedničku dimenziju, knjiga o doktrini obraćenja mo-
ra takođe biti knjiga o crkvi.

SPASENI NA BOŽIJU SLAVU

Na kraju krajeva, cilj našeg spasenja nije naše spasenje. Cilj na-
šeg spasenja je Božija slava. „Radi sebe, radi sebe to činim“, ka-
že Bog o svom planu spasenja preko proroka Isaije. „Ne dam
svoju Slavu drugome“ (Isaija 48,11). To isto kaže preko proro-
ka Jezekilja. Govoreći o obećanom novom savezu, Bog izjavlju-
je: „Nije radi vas, izraelski narode, ovo što činim, nego radi mo-
ga svetog Imena“ (Jezekilj 36,22).

Zbog toga je Bog delovao kroz svog Sina. Efescima 2 nam
pokazuje Božije pojedinačno i zajedničko delo spasenja, kao
što smo razmatrali u ovom poglavlju. Ipak, Efescima 1 poka-
zuje motiv: „na hvalu njegove slave“ (stihovi 12 i 14). A Efes-

cima 3 nam pokazuje da Bogu slavu ne donosi samo naše pojedinačno spasenje. To je *naše* spasenje. Njegova namera je bila da se sada „kroz Crkvu, poglavarima i vlastima na nebesima obznani mnogostruka Božija mudrost“ (10. stih). To je bio Božiji „večni naum“ (11. stih).

Ovaj novi čovek, crkva, nije nalik ničemu što je svet ikada video. Njeno jedinstvo se ne zasniva na etničkoj pripadnosti, kulturi ili klasi, već na osobi – Isusu Hristu, koji je otkrivenje Božije mudrosti (Prva Korinćanima 1,22-30; Kološanima 2,2-3). Dakle, u Hristu crkva postaje otkrivenje Božije mudrosti svemiru koji posmatra.

Sami po sebi, ti i ja ne možemo da otkrijemo mudrost kojom je Bog pomirio ljude sa sobom i jedne sa drugima. Potrebna je mesna crkva, u kojoj nekadašnji neprijatelji praktikuju ljubav i praštanje jedni prema drugima, čak i kada mogu pronaći mnogo razloga da to ne učine.

Međutim, kada pogrešno razumemo cilj svog spasenja, upadamo u nevolju. Ako mislimo da nas je Isus spasio da bi nas učinio srećnima, ispunjenima ili uspešnima, bićemo u iskušenju da napustimo Isusa kada se te stvari odmah ne pojave u našoj neposrednoj blizini. Umesto da mislimo da spasenje ima veze sa Božijom slavom, pretpostavićemo da se hrišćanstvo vrti oko nas, naših darova, poziva i našeg ispunjenja. Mesna crkva će postati pozornica za naše mogućnosti, arena za naše darove, publika za našu sujetu.

Ali sve se menja kada shvatimo da naše spasenje ima veze sa Božijom slavom. Hrišćanski život više nije povezan sa potvrđivanjem „mojih hrišćanskih prava“; radi se o tome da položim svoj život za služenje drugima. Crkva više nije izlaz za moj poziv i darove; to je zajednica u kojoj se pokazuje Božija milost.

Tajna je da „srećan, ispunjen život“ dolazi kada prestanemo da težimo za *tim* i umesto toga tragamo za *Bogom* i u njegovoj slavi pronađemo zadovoljstvo za koje smo stvoreni.

Ne spasava nas iskrenost. Ne spasavaju nas naša intenzivna osećanja. Nismo spaseni time što volimo Boga ili činimo bilo kakvo dobro delo. Spaseni smo Božijim milostivim delom u Hristu. Kada naše crkve to razumeju i zajednički to žive, pokazujemo celom svetu da hrišćansko obraćenje nije kao menjanje političkih partija ili denominacija. To nije samo promena mišljenja ili osećanja. Hrišćansko obraćenje je spasenje. To je spasenje od smrti u život, od gneva do oprostjenja, od ropstva do slobode. I to je Božije spasenje. Samo on to može da učini.

Pisac duhovnih pesama Čarls Vesli je to tako dobro rekao: „Dugo je ležao moj zatočeni duh, čvrsto vezan u grehu i prirodi tame. Tvoje oko raspršilo je oživljavajući zrak; probudio sam se, tamnica je plamtela svetlošću. Otpali su mi lanci. Moje srce je bilo slobodno. Ustao sam, izašao i pošao za tobom.“⁴

Obraćanje je najpre Božije delo, pre nego što postane naše. Moramo da *budemo spaseni*, i kroz Hrista jesmo spaseni.

Ali obraćenje je i naš čin. Ustajemo, idemo napred i sledimo. I sada se okrećemo svojoj odgovornosti.

4 Čarls Vesli, *And Can It Be That I Should Gain (I da li je moguće da dobijem, prim. prev.)*, 1738.

Poglavlje 3

UČENICI, A NE ODLUKE

Priroda našeg odaživa

Kada sam imao osamnaest godina, postao sam navijač *Boston Red soksa*. Pošto sam odrastao u državi koja nije imala bejzbol tim koji je igrao u višoj ligi, nisam razvio lokalnu odanost i samo sam pratio igru u opštem smislu. Palo mi je na pamet da bih više uživao kada bih postao navijač jednog tima. Onda sam seo držeći u rukama sportske novine, analizirao sam rezultate i stanje na tabeli i odlučio da postanem navijač Red soksa. Zaista, bio je to životni izbor.

Trideset godina kasnije, još uvek sam navijač Red soksa. Ali nisam siguran da bi se sve moje kolege navijači složili s tim. Nije da pratim druge timove. Jednostavno, život je ispunjen i imam mnogo posla, i više nemam vremena da gledam utakmice na TV-u, gledam sažetke rezultata bejzbol utakmica ili držim korak sa transferima i izgledima. Ako uđu u plej-of, verovatno ću gledati, osim ako imam neki sastanak, ili nekom od moje dece treba pomoć oko domaćeg zadatka, ili mojoj ženi treba pomoć oko nečega.

Odluka koju sam doneo stoji, ali ovih dana nema mnogo toga da se pokaže osim same odluke.

Za mnoge ljude danas, posebno na Zapadu, versko obraćenje je poput moje odluke da postanem navijač Red soksa. Ne mislim da religiozno obraćenje učinim tako trivijalnim kao izbor bejzbol tima. Ali u našoj kulturi lični izbor je u središtu i jednog i drugog. To je životna odluka.

U većem delu evanđeoskog hrišćanstva ova je vezana za doktrinu o večnoj sigurnosti. „Jednom spasen, zauvek spasen“, kažu ljudi. Najvažnija stvar je donošenje te odluke. Zato samo donesite tu odluku, bez obzira na to šta radite do kraja svog života.

Nedavno je jedan čovek došao u moju kancelariju da razgovaramo. Saznao sam da je godinama ranije, kao mladić, doneo odluku da sledi Isusa. Bilo je iskreno i od srca. Ali poput mene i Red soksa, život je postao prepun obaveza. Brak, posao, deca i kuća udaljavali su ga od crkvenih i ličnih duhovnih disciplina. Niko ne bi znao da je hrišćanin ako im sam ne bi rekao. Priznao je da je alkoholičar i iako nije pio dugi niz godina, nedavno je opet počeo da se opija.

Došao je da razgovara sa mnom jer je čuo propoved koju sam govorio na jednoj sahrani, u kojoj sam objasnio da Hristovo oproštenje pripada svima koji se odvrte od svog greha i pouzdaju se u Hrista i idu za njim. Baš kao što je Isus učinio u Marku 1, ponudio sam nadu u evanđelje svima koji se „pokaju i poveruju“ (Marko 1,15). Ono što ga je uznemirilo bila je ideja da biti hrišćanin znači pokajati se i slediti. Njegova odluka koju je doneo pre više godina bila je iskrena, ali ipak nije bio hrišćanin. Nije zaista bio Hristov sledbenik. Da li sam mogao da kažem nešto što bi bilo od pomoći?

Da li je naša uloga u obraćenju samo „donošenje odluke“? Da li je to isto ono što Isus naziva pokajanjem i verovanjem? S obzirom na to da je večnost u pitanju, želimo da ispravno razumemo obraćenje i razumemo šta znači pokajati se i verovati.

PRIMER OBRAĆENJA

U poglavljima 1 i 2 izneo sam tezu da je obraćenje u osnovi i na prvom mestu božansko delo. Bog nas mora učiniti novim stvočenjima. On mora da nas duhovno preporodi. Mora da deluje da bi nas spasio. On mora da opravda i oprosti i da nas sjedini sa sobom i svojim narodom.

Ali Biblija jasno uči da je obraćenje i naše delo. Moramo da odigramo svoju ulogu u tome. Bog nikoga ne čini hrišćaninom protiv njegove volje. Moramo se odazvati na poruku evanđelja i postati hrišćani. Biblijski jezik za naš odaziv je ono što sam propovedao u onoj propovedi na sahrani: svako mora da se pokaje za svoje grehe i veruje u radosnu vest o Isusu Hristu.

Ako želimo da znamo kako da postanemo hrišćani, Pavle nam kaže da pogledamo Solunjane. Uradili su to kako treba. Njihov primer mogu da oponašaju drugi ljudi. Pavle ne koristi reči *pokajajte se i verujte*, ali Solunjani su upravo to učinili. Pavle kaže Solunjanima:

„Jer vam naše evanđelje nije došlo samo s rečima, nego i sa silom i sa Svetim Duhom i sa dubokim uverenjem... a vi ste se ugledali na nas i na Gospoda. Primili ste Reč u velikoj nevolji, s radošću Svetoga Duha. Tako ste postali uzor svi-

ma vernima u Makedoniji i Ahaji“ (Prva Solunjanima 1,5-7).

Pavle je propovedao Božiju evanđeosku Reč silom Duha. Solunjani su bili presvedočeni. Uprkos nevolji, okrenuli su se i ugledali su se na Pavla jer su poznavali Božiju radost. Promena u njihovim životima bila je toliko očigledna da su postali uzor crkvama u drugim narodima.

OBRAĆENJE ZAHTEVA POKAJANJE

Da biste postali hrišćanin, morate se pokajati za svoje grehe. Osnovna ideja pokajanja je *obratiti se*. Zapazite kako se u Delima apostolskim paralelno koristi reč pokajanje i ideja obraćenja:

- „Pokajte se, dakle, i obratite se, da vam se izbrišu gresi“ (Dela 3,19).
- „Da se pokaju i okrenu Bogu i da čine dela dostojna pokajanja“ (Dela 26,20).

Slično tome, kada opisuje obraćenje Solunjana, Pavle opisuje potpuno okretanje ili promenu smera: „kako ste se od idola okrenuli Bogu, da biste služili Bogu živom i istinitom“ (Prva Solunjanima 1,9). Ali njihovo okretanje nije bilo samo u moralnom smislu niti je bilo promena ponašanja. To je bila promena smera u pogledu slavljenja. Njihova srca su se okrenula od klanjanja idolima ka slavljenju Boga.

Idol je bilo šta ili bilo ko bez čega ne možete biti srećni i ispunjeni. Možemo napraviti idola od skoro svega: od polnih

odnosa, novca, mišljenja drugih o nama, sigurnosti, kontrole, udobnosti. Ali naš omiljeni idol svih vremena je naše „ja“. Ja sam moj omiljeni idol. Ti si tvoj omiljeni idol. I mi želimo da i drugi obožavaju našeg omiljenog idola.

Stvoreni smo da slavimo nekoga, a ako nećemo da slavimo Boga, slavićemo nešto drugo.

Dakle, pozivanje ljudi na pokajanje znači pozivanje na promenu smera slavljenja. Dakle, koga ili šta slavimo umesto Boga? Šta zahteva naše vreme i energiju, naše trošenje i naše slobodno vreme? Šta nas ljuti? Šta nam daje nadu i utehu? Koje su naše težnje za našu decu?

Idoli daju mnoga obećanja, iako ih ne mogu ispuniti.

LAŽNO POKAJANJE

Pokajanje znači da svoje idole zamenimo Bogom. Pre nego što dođe do promene ponašanja, to mora da bude promena u slavljenju. Koliko se to samo razlikuje od onoga kako često razmišljamo o pokajanju.

Prečesto posmatramo pokajanje kao poziv da očistimo svoje živote. Činimo dobro da ispravimo ono loše što smo učinili. Trudimo se da održimo balans ili čak da tas prevagne na pozitivnu stranu. Ponekad govorimo o pokajanju kao da je to zaista ozbiljna, pobožna novogodišnja odluka.

- Neću više da grdim svoju decu.
- Nikada više neću gledati pornografiju.
- Nikada neću zabašavati na poslu.
- Prestaću da ogovaram šefa.

Ali čak i ako očistimo svoje ponašanje u jednoj ili drugoj oblasti, naša srca i dalje mogu da budu posvećena našim idolima.

Fariseji služe kao primer. To su bili ljudi koji su se najbolje ponašali u Palestini, ljudi kakve biste želeli za susede. Nikada nisu dozvoljavali svojoj deci da bacaju svoje bicikle u vaše dvorište. Nisu pravili bučne žurke i ostavljali opuške cigareta u vašoj bašti. Uvek su čistili za svojim psima. Bili su to ugledni ljudi. Ali Isus ih je nazvao okrećenim grobovima: čistim spolja, pokvarenim iznutra (Matej 23,27). Radi se o tome da nisu samo loši ljudi ti koji su idolopoklonici. Dobri, moralni, čak i religiozni ljudi su takođe idolopoklonici. Pokajanje nije isto što i moralna odluka.

Ponekad govorimo o pokajanju kao da se osećamo loše ili osećamo krivicu zbog svog ponašanja. Osećamo se krivim ako nas uhvate. Osećamo se krivim ako nas ne uhvate. Osećamo se krivim ako smo nekoga izneverili ili izneverili sebe. Nema sumnje da pokajanje zahteva da budemo presvedočeni u svoju krivicu. Ali možete se osećati krivim i još uvek voleti greh za koji ste krivi. Svako ko se prepustio požudi može vam to reći. „Kao što se pas vraća na svoju bljuvotinu, tako i bezumnik ponavlja svoju glupost“ (Priče 26,11). Pokajanje nije osećanje.

PRAVO POKAJANJE

Pravo pokajanje je novo slavljenje. Izgleda kao promenjeni život, ali to promenjeno ponašanje proizlazi iz promene slavljenja, a ne obrnuto.

Pokajanje znači biti presvedočen od strane Svetog Duha u grešnost svog greha – ne pokvarenost naših dela, nego izdaja naših srca prema Bogu.

Pokajanje znači da mrzimo ono što smo ranije voleli i čemu smo služili – svoje idole – i da se okrećemo od njih.

Pokajanje znači da se okrećemo ljubavi prema Bogu, koga smo ranije mrzeli, i da mu umesto toga služimo. To je nova najdublja odanost srca.

Ako je pokajanje zaista promena slavljenja, onda naše crkve ne smeju da pritiskaju ljude da donesu ishitrene, nepromišljene „odluke“ za Isusa, a zatim da im daju brzu sigurnost. Umesto toga, moramo pozvati ljude da se pokaju. Kada odvojimo pokajanje od obraćenja, bilo zato što mislimo da može doći kasnije ili se bojimo da ne uplašimo ljude, obraćenje svodimo na loša osećanja ili moralnu odluku. Što je još gore, rizikujemo da uverimo „obraćenika“ da je u ispravnom odnosu sa Bogom, a u stvari nije. To je skoro kao da nekome date vakcinu protiv evanđelja.

Znate kako vakcina funkcioniše. Koristi infektivni agens da prevari telo da misli da je zaraženo tako da počne da proizvodi antitela. Zatim, kada se pojavi prava infekcija, telo je spremno da se bori protiv nje. Slično tome, pozivanje ljudi da „donesu odluku“ bez pozivanja na pokajanje ne samo da rizikuje stvaranje lažnog obraćenika, već takođe dovodi u pitanje vakcinisanje osobe protiv pravog evanđelja. Oni misle da već imaju hrišćanstvo! Zatim to pojačavamo govoreći: „Jednom spasen, zauvek spasen.“

Kako izgleda lažni obraćenik? Često je to neko ko je

- uzbuđen zbog neba, ali su mu dosadni hrišćani i mesna crkva;
- misli da će nebo biti sjajno, bilo da je Bog tu ili nije; voli Isusa, ali se nije priključio zbog ostalog – poslušnosti, svetosti, učeništva, patnje;

- ne ume da razlikuje poslušnost motivisanu ljubavlju i legalizam;
- muče ga tuđi gresi više nego sopstveni;
- milost smatra jeftinom, a sopstvenu udobnost skupom.

Ali kako Novi zavet opisuje pravog hrišćanina? Prema Prvoj Jovanovoj poslanici, pravi hrišćanin je neko ko

- voli druge hrišćane i mesnu crkvu zato što voli i Boga (5,1);
- želi zajedništvo sa Bogom, a ne samo spokoj na nebu (1,6-7; 5,1);
- razume da sleđenje Isusa znači učenje (1,6);
- poslušan je Bogu iz ljubavi prema Bogu (5,2-3);
- željan je da prizna i odvrti se od svog greha (1,9);
- smatra milost skupom, a sopstvene želje jeftinim (1,7, 10).

Postati hrišćanin znači prihvatiti život pokajanja. Isus je to opisao kao uzimanje svog krsta i sleđenje njega. Počinje u određenom trenutku, ali se nastavlja u životu služenja i ljubavi prema Bogu. Ditrih Bonhefer je to dobro rekao kada je rekao: „Kada Hristos pozove čoveka, on ga pozove da dođe i umre.“⁵

OBRAĆENJE ZAHTEVA VERU

Ako je pokajanje jedna strana novčića zabune, druga strana je

5 Ditrih Bonhefer, *The Cost of Discipleship (Cena sledenja Hrista, prim. prev.)*, rev. ed. (New York: MacMillan, 1963), 99.

verovanje ili vera. Da biste postali hrišćanin, morate ne samo da se pokajete, već morate i da verujete u radosnu vest o Isusu. „Pokajte se i poverujte u evanđelje“ (Marko 1,15).

U primeru obraćenja koji smo ranije razmatrali, Pavle je opisao Solunjane kao one koji „iščekuju njegovog Sina, koga je vaskrsao iz mrtvih – Isusa, koji nas spasava od gneva koji dolazi“ (Prva Solunjanima 1,10). Zapazite da Pavle sažima dobru vest evanđelja u ovom stihu: Isus, nakon što je vaskrsao iz mrtvih, obećava da će nas izbaviti od gneva koji dolazi. Kao odgovor na to, Solunjani „iščekuju“ Isusa sa neba. Možda ništa bolje ne opisuje šta znači verovati nego reći da neko *iščekuje* Isusa sa neba.

ŠTA VERA NIJE

Vera ili verovanje je više od umnog prihvatanja skupa ideja. Da, to uključuje umno prihvatanje istine evanđelja. Ali Jakov upozorava da demoni veruju u istinu o Bogu i da drhte (Jakov 2,19).

Vera nije deklamovanje magične verbalne formule. Da, moraš da „svojim ustima priznaješ da je Isus Gospod i srcem veruješ da ga je Bog vaskrsao iz mrtvih“ (Rimljanima 10,9), kako to Pavle kaže. Ali to nije neko magično bakanje. Izgovorite reči i „odmah“ ste spaseni. Nažalost, evanđeoski hrišćani su tražili od ljudi da se mole rečima: „Isuse Hriste, ja sam grešnik, molim te, oprosti mi moje grehe“, a zatim su ih uveravali u njihovo spasenje, kao da su reči na neki način imale snagu suštinski vezanu za njih. Rimokatolici su učili da prava osoba koja izgovori prave reči pretvara vino u krv ili dovodi do toga da voda za krštenje duhovno preporođa dete. I muslimani će vam reći da ćete ako tri puta na arapskom pred svedocima kažete: „Nema Boga

osim Alaha, a Muhamed je njegov prorok“, postati muslimani. Ali kako verbalna formula može da preobrazi srce koje slavi idole u srce koje slavi Boga?

Vera ne znači biti duhovan ili pripadati nekoj verskoj zajednici ili tražiti duhovno vođstvo. Ona može da uključuje te stvari. Ali mnogi ljudi danas sebe smatraju duhovnim ili tvrde da su na putu, a ipak nemaju znanja o Bogu kako se on otkrio u Isusu Hristu.

ŠTA JE VERA

Hrišćanska vera je svesrdno pouzdanje da će Bog održati svoja obećanja u evanđelju. Solunjani nisu potpisali karticu odluke niti recitovali molitvu. Počeli su da čekaju na Isusa, i to se ispoljilo u njihovim životima. Jevreji koji su bili među njima prestali su da se oslanjaju na Mojsija i Zakon za opravdanje. Grci su prestali da zavise od svojih idola. Svi su prestali da zavise od svog bogatstva. Umesto toga, počeli su da zavise od Božijih evanđeoskih obećanja. Nije ih čekao sud i osuda, ali jeste večni život sa Bogom. Tako su počeli da žive drugačije. Svi su to mogli da vide. Vera im je promenila živote, jer vera ne samo da u molitvi ponavlja Božija obećanja, već se i *oslanja* na ta obećanja.

Nedavno se jedno moje dete prilično razbolelo. Unapred smo znali da će ga bolest na neko vreme učiniti ozbiljno dezorijentisanim, čak će početi i da bunca. Dok je moj sin još bio svestan, pogledao sam ga u oči i rekao sam mu: „Šta god da se desi, ne zaboravi dve stvari: Volim te i možeš da mi veruješ.“ Kada je delirijum zavladao, moj sin nije mogao da shvati šta se dešava oko njega. Ali on bi me pogledao i ja bih ponovio: „Volim te. Možeš

da mi veruješ.“ Znao je da se može osloniti na ova obećanja.

To je vera. Ona veruje Bogu, njegovoj naravi i njegovoj ljubavi, i zato se oslanja na obećanja evanđelja i ni na šta drugo. Zato Jakov kaže da je vera bez dela mrtva (Jakov 2,17). Prava vera se oslanja, zavisi, sledi i deluje.

KOJU VERU UČIMO?

Šta ovo shvatanje vere znači za život crkve? Prvo, to utiče na ono čemu poučavamo i kako nudimo sigurnost. To utiče na ono od čega zavisimo. Učenje o moralizmu čini nas zavisnim od naših dobrih dela. Poučavanje o iskrenosti čini nas zavisnim od emocionalnih iskustava i navike ponovnog posvećenja. Poučavanje duhovnosti čini da zavisimo od činjenice putovanja, a ne od nade odredišta. Poučavanje „decizionizma“⁶ nas dovodi do toga da zavisimo od one molitve koju smo molili na dečijem letnjem kampu ili na odmoru za bračne parove.

„Ispitajte sami sebe – da li ste u veri“ kaže Pavle (Druga Korinćanima 13,5). Pavle nam ne govori da preispitujemo prošle odluke ili da se osećamo duhovno. On upućuje hrišćane da gledaju na današnji život. Spasonosna vera se drži Hrista i ne pušta ga. I kao pokajanje, ona ostavlja dokaz tokom celog vernikovog života. Kao crkve, želimo da tražimo trenutne dokaze Božije milosti u životima jedni drugih i da ukažemo na njih jedni drugima.

6 Decizionizam u hrišćanstvu je verovanje po kome ljudi ukazuju na pozitivan odaziv Hristu time što ustaju i prolaze između redova do prednjeg dela crkve, podižu ruku, potpisuju karticu odluke, izgovaraju neku molitvu, veruju u neku doktrinu, predaju svoj život Gospodu. Veruje se da se čovek spasava samo putem spoljašnje odluke i da izvođenje jedne od ovih radnji takođe daje dovoljan dokaz o duhovnom preporođenju (prim. prev.).

KAKVU VERU NUDIMO?

Drugo, razumevanje biblijske vere utiče na našu evangelizaciju. Ako evangelizacija bez pokajanja stvara lažne obraćenike, to isto čini i evangelizacija bez ispravnog razumevanja vere. Smatranje vere umnim pristankom ili verbalnom veroispovešću stvara „formalne ispovedače vere“, kako si ih zvali puritanci. Ovi ljudi mogu da objasne evanđelje. Oni se slažu sa tim. Izgovorili su molitvu. Možda su bili emocionalno dirnuti kada su to činili. Ali oni ne poznaju Isusa niti se oslanjaju na njegova obećanja, kao što je otkriveno u njihovim životima, odnosima i karakteru. Na primer, kao što Jovan piše: „Ako neko kaže: ‘Volim Boga’, a mrzi svoga brata, lažljivac je. Jer, ko ne voli brata, koga vidi, taj ne može da voli Boga, koga ne vidi“ (Prva Jovanova 4,20).

Još od Drugog velikog probuđenja, evanđeoski hrišćani karakterišu obraćenje kao odluku. Podigni ruku! Istupi! Izadi napred! Šta je plod pretvaranja obraćenja u odluku? Crkve su ispunjene onima koji ispovedaju da su hrišćani, a čiji životi ne izgledaju drugačije od života onih koji su u svetu. Uporedive stope hrišćanskih razvoda. Rasprostranjeni materijalizam. Velika upotreba pornografije. „Članovi“ crkve koji retko, ako uopšte prisustvuju službama. Problem nije u tome što u našim crkvama imamo hrišćane koji još uvek greše. Naravno da imamo. Problem je što u našim crkvama imamo „hrišćane“ koji nisu hrišćani. Ali mi smo ih uverili da jesu i rekli smo im da nikada nikome ne dozvoljavaju da to dovode u pitanje.

Na našu sramotu, mi se hvalimo ovim „odlukama“ i svoju evangelizaciju smatramo uspehom. Ipak, gde je većina tih „obraćenika“ za godinu dana? Zašto smo bili tako uzbuđeni? Bojim se da smo bili uzbuđeni jer su oni bili *naši* obraćenici. Podsetimo se priče Čarlsa Sperdžena o pastoru Rolandu Hilu.

Neki pijani čovek je jednog dana prišao pastoru Hilu i rekao: „Hej, gospodine Hil. Ja sam jedan od vaših obraćenika.“ Hil je odgovorio: „Ti mora da si jedan od mojih obraćenika. Sigurno nisi jedan od Gospodnjih obraćenika!“⁷

Kada su kancelarije, škole i tereni za igru ispunjeni *našim* obraćenicima, svet odgovara: „Ako je to hrišćanin, zašto se uznemiravati oko Isusa?“

Lako možemo da imamo žetvu, manipulišemo i prikupljamo odluke. Ali Isus nam je rekao da idemo i činimo druge učenicima. Ne odluke, ne obraćenici, već učenici – doživotni sledbenici koji podnose teškoće, uzimaju svoj krst i slede Isusa.

KAKVU VERU ODRAŽAVAMO?

Konačno, razumevanje biblijske vere utiče na članstvo u crkvi.

Ne treba da postavljamo više standarde za postajanje učnikom nego što je to Isus učinio, ali ne treba ni da ih spuštamo. Kako je Isus pozivao ljude da se odazovu na evanđelje? „Pokaj se i poverujte u evanđelje!“ (Marko 1,14-15). I upravo su to uradili prvi učenici. Napustili su svoje pređašnje živote i sledili su Isusa u pokajanju i veri.

Kako su onda apostoli pozivali ljude da se odazovu na evanđelje? Na Dan pedesetnice Petar je propovedao narodu u Jerusalimu: „Pokajte se i neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Hrista za oprostjenje svojih greha, i primićete dar Svetoga Duha“ (Dela 2,38).

7 Čarls H. Sperdžen, *The Metropolitan Tabernacle Pulpit*, in Spurgeon Sermon Collection, Accordance electronic ed., 2 vols. (Altamonte Springs, FL: OakTree Software, 2012), paragraph 62026.

Da li ste primetili promenu u načinu izražavanja? „Pokajete se i poverujte“ je postalo „pokajte se i neka se svaki od vas krsti.“ Petar nije rekao da krštenje spasava. Umesto toga, govorio je da je krštenje način na koji se vera pokazuje. To je način na koji se vera javno odaziva i „potpisuje krajnju liniju“, takoreći.

Dozvolite mi da na trenutak potkrepim ovu istinu. U Mateju 16 i 18 Isus daje autoritet ključeva carstva mesnim crkvama da formalno potvrde i istinito ispovedanje evanđelja i prave ispovedaoce evanđelja. Zatim u Mateju 26 i 28 Isus uspostavlja Večeru Gospodnju i krštenje, a na taj način crkve koriste ključeve i daju sigurnost onima koji ispovedaju evanđelje. Krštenje je prva reč javnog uveravanja da se drugi ljudi slažu sa vašim ispovedanjem. Zato vas crkva krštava u „ime“ Oca, Sina i Duha (Matej 28,19). „Evo timske dresa!“ Večera Gospodnja tada stalno nudi to uveravanje. „Pošto je hleb jedan, onda smo mi, mnogi, jedno telo, jer svi delimo jedan hleb“ (Prva Korinćanima 10,17). Deljenje jednog hleba potvrđuje i otkriva ko je jedno telo. Crkva takođe može da ukloni svoje potvrđivanje nečijeg ispovedanja vere kroz crkvenu stegu ili isključivanje iz zajednice, čime se osoba udaljava od Gospodnje trpeze i članstva u crkvi.

Drugim rečima, Isus nije ostavio iza sebe gomilu samopotvrđujućih pojedinaca i onih koji su jednom doneli odluku. Umesto toga, iza sebe je ostavio crkvu sa vlašću da krsti i daje Gospodnju večeru, što je drugi način da se kaže da je ostavio iza sebe nešto što zovemo „članstvo u crkvi“. Članstvo u crkvi, u svojoj biblijskoj srži, naše je potvrđivanje i nadgledanje nad međusobnim ispovedanjem vere i učenishva za Hrista, što činimo kroz krštenje i Večeru Gospodnju.

Stoga, kada krstimo ljude, to bi trebalo da bude merilo da ih onda primimo u članstvo crkve. Drugim rečima, to bi trebalo da bude merilo da se krštenje i Večera Gospodnja održavaju zajedno. Jedno su ulazna vrata u kuću. Drugo je porodični obrok koji je u toku. Održavanje ta dva zajedno je način na koji činite više od potvrđivanja jednokratnih odluka; to je način na koji potvrđujemo preobražene živote stalnog pokajanja. To je način na koji se staramo da naša zajednička potvrđivanja imaju doslednost i tako se borimo protiv lažnih obraćenika i hrišćanskog nominalizma.

Naravno da će biti izuzetaka. Posetioci iz drugih crkava mogu da vas posete i da vam se pridruže na Večeri Gospodnjoj, pod pretpostavkom da će neka druga crkva koja potvrđuje evanđelje potvrditi njihovo ispovedanje da su članovi. Uostalom, vaša crkva nije jedina crkva na svetu. A ponekad bismo mogli krstiti neke ljude i onda se odmah opraštamo od njih kada odu u neki drugi grad ili u neku drugu zemlju. Ali ti izuzeci ne bi trebalo da određuju našu uobičajenu praksu.

Šira slika je da se vera koja se poistovećuje sa Isusovom smrću i vaskrsenjem ne može odvojiti od vere koja se poistovećuje sa Isusovim narodom. Kako to kaže Gordon Smit: „Obraćenje nije samo obraćenje Hristu; to je i čin primanja u hrišćansku zajednicu. Hrišćanska vera je izrazito *društvena*.“⁸ Stoga, prava vera se sjedinjuje sa mesnom crkvom kao što se sjedinjuje sa Bogom. Nakon što je Petar zapovedio narodu da se pokaje i krsti, čitamo: „Tada se krstiše oni koji su prihvatili njegove reči. Tako im je toga dana bilo pridodato oko tri hiljade duša“ (Dela 2,41).

8 Gordon T. Smit, *Transforming Conversion: Rethinking the Language and Contours of Christian Initiation (Preobražavajuće obraćenje: Preispitivanje jezika i obrisa hrišćanskog pristupanja zajednici, prim. prev.)*, (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2010), 148.

DAVANJE SIGURNOSTI

Biblijsko shvatanje pokajanja i vere znači da su crkve te koje su pozvane da ljude čine učenicima, a ne odluke. Nevolja je u tome što će naša srca koja se plaše ljudi i koja su sebi dovoljna uvek biti u iskušenju da brzo ponude ljudima sigurnost. Ali moramo biti pažljiviji u tome kako dajemo sigurnost.

Jednom sam imao priliku da pomognem u velikoj evangelizacionoj kampanji. Tokom obuke naučeni smo da kažemo ljudima da ako jednostavno izgovore molitvu odštampanu na kartici koju smo im dali mogu biti sigurni da su nanovo rođeni i da će provesti večnost sa Bogom i da nikada ne sumnjaju u tu istinu. Moja zabrinutost oko ove strategije je dvostruka. Prvo, to je podstaklo ljude da nađu sigurnost u svojoj odluci i molitvi tog dana. Ali Biblija nas ne upućuje na to da se osvrnemo na neku odluku koju smo jednom doneli. Ona nas upućuje da preispitamo svoje živote danas, da vidimo da li smo u veri (Druga Korinćanima 13,5). Da li postoje stalno pokajanje i vera? Da parafraziram Džona Pajpera: „Ja ne znam da sam živ zato što imam izvod iz matične knjige rođenih. Znam da sam živ zato što dišem.“⁹

Drugo, reč o sigurnosti treba da daje crkva kroz krštenje i članstvo u crkvi. Tako je to Isus ustanovio. Hajde da pravimo evangelizacione skupove, ali i da odmah upućujemo ljude na crkve. U životu crkve, reč o sigurnosti dolazi od ljudi koji vas poznaju i koji će zatim tokom godina hodati s vama. Nije da crkve nikada neće pogrešiti. Ali ta reč o sigurnosti, data

9 Džon Pajper, *Hope in Eternal Purity (Nada u večnu čistotu, prim. prev.)*, Desiring God website, November 4, 2015, <http://www.desiringgod.org/interviews/hope-in-eternal-purity-aim-at-daily-purity>.

kroz sakramente, treba da bude vezana za zajednicu ljudi koji žive zajedno.

Istina, crkve se ne mogu usuditi da zavire u nečije srce. Ali Isus je više puta potvrđivao našu sposobnost da procenjujemo na osnovu spoljašnjeg, posmatranog života:

- „Prepoznaćete ih po njihovim plodovima... svako dobro drvo donosi dobre plodove, a rđavo drvo donosi rđave plodove“ (Matej 7,16-17).
- „Dobar čovek iz dobre riznice iznosi dobro, a zao čovek iz zle riznice iznosi zlo“ (Matej 12,35).
- „Jer, iz srca izviru zle misli, ubistva, preljube, blud, krađe, krivokletstva i uvrede“ (Matej 15,19).

Ne možemo da vidimo koren drveta gledajući u drvo. Ali možemo da vidimo da li ima jabuka ili narandži. Ne možemo primetiti u kojoj meri ponos vlada srcem ili požuda dominira željama. Ili u kojoj meri pohlepa upravlja nečijom voljom. Ali možemo videti kako se čovek ponaša prema deci i kako voli svoju ženu. Možemo znati da li neko krađe ili vrši prevaru. To su vidljivi plodovi nevidljivog srca.

Delo crkve je da čuje ispovedanje vere, da razmotri takve plodove i da ponudi sigurnost onima koji se kaju. Ne radi se o tome da crkva nije zajednica grešnika. Jeste. Radi se o tome da je crkva zajednica određene vrste grešnika – grešnika koji se kaju.

Druga reč za to su *učenici*.

Poglavlje 4

SVETI, NE ISCELJENI

Implikacije za hrišćanski život

Rođen sam godinu dana pre nego što je Fil Donahju počeo sa radom i odrastao sam uz njegovu emisiju u pozadini svog detinjstva. Donahju je, ako niste čuli za njega, bio prva Opra. Sama Opra je rekla: „Da nije bilo emisije ‘Fil Donahju šou’, ne bi bilo ni ‘Opra Vinfri šou’.“¹⁰ On je bio začetnik ovakvih vrsta emisija. Ali bio je i više od toga. On, Opra, doktor Fil i drugi su razumeli nešto o našoj kulturi. Mi smo kao nacija prelazili sa moralnog na terapijski pogled na svet, a ove emisije su odražavale tu činjenicu i prednjačile su u tome.

Terapijski stav je presvedočenje da je naša velika potreba kao pojedinca da naučimo da volimo i prihvatimo sebe, da se osećamo udobno u svojoj koži. Kada tražimo prihvatanje od drugih, onda nastaju sve vrste ličnih i društvenih bolesti: poremećaji u ishrani, međuzavisni odnosi, zavisnost od droga, na-

10 Opra Vinfri, *The O Interview: Oprah Talks to Phil Donahue (Intervju O: Opra razgovara sa Filom Donahjuom, prim. prev.)*, O, The Oprah Magazine, September 2002, 214.

silni brakovi... lista je beskrajna. Ali sve ovo je donkihotovska potraga za pronalaženjem onoga što na kraju samo mi sebi možemo dati: bezuslovno prihvatanje.

Tu su se pojavile emisije poput „tok-šou“ programa Fila Donahjua. On je pozivao goste da priznaju ponašanje koje bi se obično smatralo izopačenim. Ali cilj ovih ispovesti u etru nije bio da dobiju oprostjenje i oslobođenje. Cilj je bio da se olakša prihvatanje, prihvatanje od strane samog gosta i – obično – publike u studiju. „Istupanje u javnost“ gosta pokazivalo je potpuno samoprihvatanje. Ipak, rad ovih sesija grupne terapije putovao je izvan televizijskih studija u dnevne sobe svih koji su to gledali. Ako ta osoba na TV-u koja je više zabrljala od mene može da prihvati sebe, onda mogu i ja. Krajnosti prikazane u „tok-šou“ emisijama Donahjua i Opre dale su nam dozvolu da odbacimo stid i krivicu i konačno počnemo da volimo sebe.

Iscljenje dolazi do slomljene, povređene osobe oslobađajući je od merila drugih ljudi kako bi mogla da prihvati sebe onakvu kakva jeste. I ne samo to, terapijski način razmišljanja nas takođe uči da prihvatimo druge onakvima kakvi oni jesu. Terapijsko iscljenje dovodi do srećnih, dobro prilagođenih ljudi koji mogu reći: „Ja sam dobro. Ti si dobro.“

Dakle, hrišćani su od 60-ih godina XX veka prepoznali da ova poruka izostavlja Isusa. Ne moramo samo da prihvatimo sebe. Potreban nam je Bog da nas prihvati. A dobre vesti evanđelja, zaključujemo mi, jesu da nas Bog ne samo prihvata i kaže: „Ti si u redu“, on nas takođe bezuslovno voli. Da bi promenila sliku, terapijska kultura može da kaže kako su naša srca prazne kofe koje samo mi sami možemo da napunimo. Ali kao hrišćani, znamo da ne možemo. Samo Isus može da napuni naše kofe svojom beskrajnom ljubavlju, koja nikada ne prestaje.

Za mnoge današnje hrišćane to su dobre vesti hrišćanstva. Isus ispunjava prazninu u našim srcima. On donosi isceljenje našoj slomljenosti.

PRAVO ISCELJENJE ZNAČI BITI UČINJEN SVETIM

U prva tri poglavlja tvrdio sam da je obraćenje pre svega i suštinski Božije delo u nama, ali da i mi imamo ulogu i odgovornost u tome. Ne treba nam samo odluka, već potpuna promena smera srca u slavljenju kroz pokajanje i veru. U produžetku ove knjige istražiću implikacije obraćenja za živote svakoga od nas pojedinačno, za naše crkve i za našu evangelizaciju. Ako obraćenje znači da smo učinjeni novim stvorenjima kroz suvereno, spasonosno Božije delo, kakvu bi to razliku trebalo da napravi u našim životima?

Kao prvo, to znači da nismo terapijski isceljeni. Umesto toga, mi zapravo postajemo sveti.

Pre nego što odbacim jezik isceljenja, dozvolite mi da požurim da kažem kako je isceljenje jedna biblijska slika za spasenje. Isaija je izjavio: „Njegovim ranama smo isceljeni“ (Isaija 53,5). I Isus je došao da isceli bolesne, a to je fizička ilustracija nečeg većeg. Ali ono što Biblija podrazumeva pod isceljenjem razlikuje se od onoga što podrazumeva naša moderna, terapijska kultura. U Bibliji je bolest posledica greha i prokletstva. To je takođe slika naše nesvete duhovne prirode i naše nesposobnosti da ugodimo Bogu. Dakle, biti isceljen uopšte ne znači da se pomirimo sa samim sobom. Radi se o tome da se naša krivica i stid i konačno prokletstvo uklone i da se obnovi ispravan odnos sa Bogom.

Drugim rečima, u Svetom pismu biti isceljen znači postati svet.

Šta to znači da su hrišćani sveti? To ne znači da su hrišćani bolji od drugih. To ne znači da možemo usvojiti stav „ja sam svetiji od tebe.“ To ne znači da smo mi oni koji se pridržavaju pravila, bilo da ta pravila potiču od fundamentalističke desnice ili progresivne levice. Umesto toga, hrišćanin je svet zato što je (1) odvojen (2) za novog gospodara (3) sa novom ljubavlju.

Razmotrimo redom svaku od ovih tačaka.

BITI SVET ZNAČI BITI ODVOJEN

Biti svet znači biti odvojen.

Da bi naglasio važnost ove istine, Pavle u svojoj poslanici Kološanima koristi sliku sa kojom većina nas nije navikla da se bavi: obrezanje. Pavle piše:

„U njemu ste i obrezani svlačenjem grešne naravi, ne obrezanjem koje je izvršeno rukom, nego Hristovim obrezanjem, pošto ste s njim zajedno sahranjeni u krštenju i s njim zajedno vaskrsli verom u delotvornu silu Boga, koji ga je vaskrsao iz mrtvih. Kada ste bili mrtvi zbog svojih prestupa i neobrezanosti svoga tela, Bog vas je oživeo zajedno s Hristom. Oprostio nam je sve prestupe tako što je izbrisao obveznicu koja je svojim odredbama bila protiv nas i uklonio je prikovavši je na krst“ (Kološanima 2,11-14).

Pavle koristi obrezanje da opiše naše obraćenje: Bili smo

mrtvi u svom grehu. Ali Bog nas je oživeo verom. Ono preko čega ovde možemo olako preći je slika obrezivanja. Većina nas zna šta je medicinska procedura. Verovatno znamo da su to Izraelci praktikovali. Ali sumnjam da mnogi od nas idu unaokolo razmišljajući o svom obraćenju imajući na umu sliku uklanjanja kože.

Pavle jeste. A evo i zašto.

U Starom zavetu Bog je izdvojio Avrama i njegove potomke za poseban odnos sa samim sobom kroz savez. Dao im je znak saveza: obrezanje (Postanje 17,11). Obrezivanje je označilo Avrama i njegovo potomstvo kao svete – za Božiju upotrebu i pod Božijim blagoslovom. Ostati neobrezan značilo je biti isključen iz zavetnog odnosa (Postanje 17,14).

U svojoj poslanici Kološanima Pavle uzima sliku obrezanja i primenjuje je na crkvu. Naravno da ne govori o odsecanju dela kože skalpelom. On pravi analogiju. Kao što je Bog izdvojio Avramovo potomstvo kao svete, tako je svako ko je sjedinjen sa Hristom odvojen ili posvećen Hristom.

Posvećenje – još jedna reč za odvojenost – nije nešto što karakteriše samo istinski duhovne hrišćane. Ne postoje dve vrste hrišćana: oni istinski sveti i mi ostali. Svi hrišćani su sveti. Svi smo bili obrezani i posvećeni u Hristu. Kako izgleda biti odvojen? Za starozavetni Izrael, obrezanje je bilo samo početak. Takođe ste nosili drugačiju odeću nego svi ostali; jeli ste drugačiju hranu; drugačije ste uređivali svoje njive; postavljali ste različite ukrase na zidovima svoje kuće. Čak ste imali i drugačiju frizuru. Zamislite da odete kod berberina i zatražite da vam napravi „svetu frizuru“. Drugim rečima, Bog je nameravao da se izdvajanje jednog Izraelca, koje je počelo obrezanjem osmog dana, manifestuje do kraja njegovog života, u celom njegovom životu, da ga svi vide.

Za novozavetnog hrišćanina, naša odvojenost nije prvenstveno fizička, ali bi trebalo da bude vidljiva, i to sve više, u celom životu, za ceo naš život, da bi svi mogli da vide. Ljudi treba da vide našu svetost u našem načinu života. Pavle neometano prelazi sa evanđelja i našeg duhovnog obrezanja u Kološanima 2 na to kako treba da živimo, u Kološanima 3:

„Ako ste, dakle, vaskrsli s Hristom, tražite ono što je na nebu... Usmerite svoje misli na ono što je na nebu, a ne na ono što je na zemlji...“

„Umrtvite, dakle, svoje zemaljske udove: blud, nečistotu, strast, zlu požudu i pohlepu, što je idolopoklonstvo... a obukli novog, koji se po slici svoga Stvoritelja obnavlja za spoznanje...“

„Obucite, dakle, kao Božiji izabranici, sveti i voljeni, milosrdno srce, ljubaznost, poniznost, krotkost, strpljivost... obucite ljubav“ (Kološanima 3,1-2, 5, 10, 12, 14).

Pretpostavljam da bismo mogli reći da *je* Pavle zabrinut za ono što nosimo. Moramo da odložimo svoj stari način života i da obučemo na sebe Hristov način života. Pavle ne klizi nazad u moralizam, poput stava „živite dobrim životima da bi vas Bog prihvatio.“ On izvlači implikacije našeg obraćenja, našeg duhovnog obrezivanja.

Ovi vidljivi znaci svetosti su način na koji bi trebalo da prepoznate novo stvorenje u Hristu kada prođe pored vas na ulici ili se doseli da živi blizu vas. To neće biti njegova posebna odeća ili čudna dijeta. To će biti karakter njegovog života. I hrišćanin živi na ovaj način ne zato što je konačno naučio da voli sebe, već

zato što je Bog promenio njegovu prirodu; i menjajući njegovu prirodu, izdvojio ga je za sebe. Bog čini hrišćane svetima.

Dakle, koja je razlika između kulturološke vrste terapije ili isceljenja i biblijske svetosti? Ono prvo kaže: „Dobro si“; ono drugo kaže: „Izabran si i odvojen.“ Ono prvo mi kaže da volim sebe i da čuvam svoj greh jer je sve u redu; ono drugo mi govori da se moja konačna sudbina i novo „ja“ ne poistovećuju sa mojim grehom, tako da mu moram reći ne. Ono prvo pokušava da učini da se osećam dobro u vezi sa sobom; ono drugo usmerava moj život ka Bogu. Ono prvo ima veze sa mnom i s tim kako se osećam; ono drugo ima veze sa Bogom i njegovim delovanjem u mom životu.

Kada naše crkve skliznu u terapeutsko evanđelje, hrišćanski život smatramo manje kao borbu protiv greha, a više kao borbu da se osećamo prihvaćeno. Prestajemo da pevamo stare duhovne pesme o posvećenju i istrajnosti i umesto toga pevamo romantizovane stihove koji su u velikoj meri ispunjeni slikama Isusove bliskosti, zagrljaja i nežnog dodira. Svako opominjanje protiv greha u propovedi posmatramo kao legalističku poslušnost podstaknutu posredstvom krivice. Naš odnos definišemo u potpunosti u smislu prihvatanja. Čak i poslušnost preoblikujemo terapeutskim imperativom. Na primer, ako ne mogu racionalno ili emocionalno da razaznam koliko su polna čistota ili ostanak u teškom braku dobri za *mene*, onda bih mogao da priznam da su takve zapovesti u redu za druge, ali da Bog nije nameravao da budem nesrećan i neispunjen. Teološki rečeno, terapeutsko evanđelje nas uči da volimo ono što evanđelje nagoveštava, ali da izbegavamo ono što zapoveda, i da čitamo i ono što evanđelje nagoveštava i što zapoveda kroz sočivo moje sreće.

Svetost nije samo držanje pravila ili održavanje spoljašnjih moralnih kodeksa. To je sloboda nove prirode.

Da, telo ratuje sa duhom u svakom od nas (Prva Petrova 2,11), i ovaj rat će trajati sve dok nas Gospod ne pozove kući. Ipak, nije teško živeti po novoj prirodi ako je imate. Ono što je opterećujuće je živeti prema prirodi koju nemate. U stvari, to je gore nego opterećujuće. To je nemoguće. Da li je moguće da ne živite kao da ste odvojeni zato što niste odvojeni? Kao što je primetio jedan savremeni pisac pišući o svetosti:

„Neki istraživači i stručnjaci posmatraju svetovnost crkve i zaključuju da nanovo rođenje ne utiče na to kako ljudi žive. Trebalo bi doći do suprotnog zaključka; naime, da mnogi vernici nisu istinski nanovo rođeni.“¹¹

BITI SVET ZNAČI BITI ODVOJEN ZA NOVOG GOSPODARA

Zašto je svetost uopšte važna?

Nedavno mi je jedan čovek koji ide u moju crkvu postavio ovo pitanje. On voli Isusa i izgleda da vodi svet život. Ali on dolazi iz legalističkog okruženja, a pošto je tek nedavno otkrio slobodu da je spasenje samo po milosti, nije želeo da se govori o svetosti i poslušnosti iz straha da ne potkopa evanđelje. Njegov pristup je bio da veruje da će Božija milost rešiti stvari u njegovom životu.

11 Kevin De Jang, *The Hole in Our Holiness: Filling the Gap between Gospel Passion and the Pursuit of Godliness* (Rupa u našoj svetosti: popunjavanje jaza između evanđeoske strastvene čežnje i težnje za pobožnošću, prim. prev.), (Wheaton, IL: Crossway, 2012), 18.

Svetost je važna jer biti „odvojen“ znači biti odvojen za novog gospodara. To je jedna od lekcija u Rimljanima 6.

Pavle započinje poglavlje blažom verzijom pitanja: „Šta ćemo, dakle, reći? Da ostanemo u grehu da se umnoži milost?“ (Rimljanima 6,1). Ako nam je Bog potpuno oprostio i prihvatio nas zbog onoga što je Hristos učinio, zašto jednostavno ne bismo nastavili da grešimo?

Pavle počinje svoj odgovor ukazujući na naše krštenje: Krštenjem smo zajedno sa Hristom sahranjeni i vaskrsli smo sa njim iz groba (Rimljanima 6,2-5). Zatim objašnjava šta to znači. Ranije smo bili „sluge greha“ (Rimljanima 6,6), jer naša priroda vlada nama, a naša priroda je iskvarena grehom. Dakle, greh je bio naš gospodar.

Ali sada je naše staro „ja“ mrtvo. Bog nam je dao novi život u Hristu, život koji je skupo plaćen. To znači da sada imamo novog gospodara i da naši životi slede obrazac koji je on postavio.

Za vreme svog života na zemlji Isus nije služio grehu, već Bogu. Zbog nas je „umro grehu“ i „živi Bogu“ (Rimljanima 6,10). Posredstvom našeg sjedinjenja sa Hristom krštenjem u njegovu smrt i vaskrsenje, naša odanost je pripala novom gospodaru. Nekada smo davali svoja tela u službi grehu „za oruđe nepravednosti.“ Ali sada, kao ljudi „oživelih iz mrtvih“, mi stavljamo na raspolaganje svoje živote u službi Bogu, kao oruđe „pravednosti“ u njegovim rukama (Rimljanima 6,13).

Dakle, svetost je važna jer otkriva ko je naš gospodar. Hrišćani marširaju prema drugom bubnjaru. Odazivamo se na drugačije zapovesti. I svet to primećuje. Prvo su nas nazvali „hrišćanima“ – malim Hristosima – da bi nas uvredili. Ali to je bilo ime koje smo bili presrećni da dobijemo jer pokazuje gde leži naša odanost. Ove različite odanosti objašnjavaju zašto su se

hrišćani uvek suočavali sa progonstvom. Ne težimo istim ciljevima niti sledimo iste naredbe kao svi oko nas. Naši životi ne potvrđuju svet, već mu protivreče. A svet nikada nije bio blagonaklon da mu se protivreči.

Još jednom, koja je razlika između terapijskog evanđelja i biblijskog evanđelja? U terapijskom evanđelju, Isus je došao da popuni prazninu u vašem srcu. U biblijskom evanđelju, došao je da uspostavi svoje gospodstvo nad vašim životom.

Terapijsko evanđelje ne poriče da je Isus Gospod. Ono samo to ignoriše. Ali učinak je isti, jer je suverena potreba mog srca za ljubavlju i prihvatanjem ostala neosporna. Mogao bih priznati da je Isus Gospod, ali me njegovo gospodstvo nikada ne bi odvelo u stradanje ili progonstvo. To me nikada ne bi suočilo sa mojim grehom, posebno kroz ispravljanje koje dolazi od drugih hrišćana. Ono nikad ne bi tražilo od mene da predam svoju decu njegovoj službi umesto uglednoj karijeri. Ja ostajem Gospod, a moja potreba da se osećam sigurno i voljeno ostaje moj vladajući princip.

Vernost se pokazuje. Isus je sasvim otvoreno rekao: „Niko ne može da služi dvojici gospodara. Jer, ili će jednoga mrzeti, a drugoga voleti; ili će jednome biti privržen, a drugoga prezirati“ (Matej 6,24).

Ako ste hrišćanin, vaša vernost će se pokazati kroz način na koji koristite svoj novac, svoje vreme, svoje telo, karijeru, svoj dom. To će se pokazati u načinu na koji volite svog supružnika ili decu. To će se pokazati u vašem ponašanju prema Hristovoj crkvi.

Ne kažem da naučimo da sledimo Hrista za jedan dan. Iskreno sam poverovao u Hrista kao dete. Ali kako sam odrastao, druge stvari su se borile za moju vernost: devojke, aka-

demski uspeh i karijera u medicini, da spomenem samo neke. Kada sam otišao na fakultet, znao sam da moram da biram. Večno sam zahvalan Bogu što me je zgrabio tokom prve godine i nije hteo da me pusti. Sada, trideset godina kasnije, voleo bih da mogu da kažem da su protekle tri decenije pokazale neprekinutu, nepokolebljivu posvećenost Hristu. Nažalost, nastavio sam da osećam privlačnost drugih gospodara. Iznova i iznova sam morao da se vraćam na Rimljanima 6, da se kajem za neodlučnost i da slušam Pavlov savet da „sebe smatram mrtvim grehu“ i da se „predam Bogu“.

Vernost novom gospodaru nije čin „jednom i gotovo“. Nепrestano se proverava i stalno obnavlja. Kao vojnik koji se zakleo na vernost kada je potpisao papire, ali tu vernost obnavlja svaki put kada salutira oficiru u prolazu, tako je i sa hrišćanima. Potpisali smo svoje krštenje, a Rimljanima 6 nam govori da svakodnevno razmatramo značenje svog krštenja: mrtvi smo grehu, a živi Bogu u Hristu.

NOVA LJUBAV

Konačno, hrišćani su sveti jer su odvojeni za novu ljubav.

„Dragi moji, volimo jedan drugoga, jer ljubav je od Boga. Ko god voli, od Boga je rođen i poznaje Boga. Ko ne voli, nije upoznao Boga, jer Bog je ljubav. Ovako je Bog pokazao svoju ljubav među nama: poslao je svog jedinorođenog Sina u svet da kroz njega živimo. U ovome je ljubav: ne u tome da smo mi zavoleli Boga, nego da

je on zavoleo nas i poslao svoga Sina kao žrtvu pomirnicu za naše grehe. Dragi moji, ako nas je Bog toliko zavoleo, onda smo i mi dužni da volimo jedan drugoga. Boga niko nikad nije video; ali, ako volimo jedan drugoga, Bog živi u nama i njegova ljubav je u nama savršena“ (Prva Jovanova 4,7-12).

Kako možete biti sigurni da ste nanovo rođeni? Jasno se vidi po tome koga volite. Osnovno o tome šta znači biti palo, grešno stvorenje je da volimo sebe radije nego Boga i bližnje. Naša srca nisu pasivna kofa koja treba da se ispuni ljubavlju, koja traži ljubav na svim pogrešnim mestima, kako uči terapijski pogled na svet. Naša srca su pokvarena. Više volimo sebe nego Boga. Više volimo sebe nego bližnje. Kada idemo u potragu za ljubavlju, draža nam je ljubav prema ljudima nego prema Bogu, jer nas ljudi podržavaju zbog toga kakvi jesmo u svom grehu. Bog može da obeća da će nas voleti uprkos tome ko smo, ali to nije dovoljno dobro.

Kada smo obraćeni, posvećeni, obrezani i kršteni u sam Božiji život posredstvom Isusa Hrista, Bog „živi u nama i njegova ljubav je u nama potpuna.“ Naša ljubav se menja. Bog nam daje novu prirodu koja voli Boga i voli druge. Božija ljubav nas menja, a dokaz je u našoj samopožrtvovanoj ljubavi.

Da li vidite problem u pretvaranju Isusove ljubavi prema meni u terapijski lek za moju slomljenost? Istina je da nas Isusova ljubav ispunjava na način na koji ništa drugo ne može. Ali terapijsko evanđelje me drži u središtu mojih ljubavi, a ja ću voleti druge samo kada se osećam potpunim. Apostol Jovan radije kaže da je ovo ljubav: ne da se Isus osećao ispunjenim, po-

tvrđenim i potpunim, već da je bio ispražnjen, povređen i slomljen i na kraju kažnjen Božijim gnevom za naš greh. I upravo na tom mestu nas je Hristos najviše voleo. Sahranjeni i vaskrsnuti sa Hristom, hrišćani su pozvani da vole Boga i bližnje čak i kada se ne osećaju ispunjeni Božijom ljubavlju.

Usred stradanja i progonstva, mi volimo. Kada osećamo kao da Bog nije prisutan, hrišćani vole. Kada smo sagrešili protiv nekoga, hrišćani vole. Ne volimo jer se osećamo voljeno. Volimo jer smo bili voljeni, a ta ljubav nas je promenila.

Terapeutsko evanđelje je poluistinito evanđelje. Govori nam da nas Bog voli posredstvom Hrista, i tako smo izlečeni od svoje praznine. Ali cela istina je mnogo bolja. Ona nas izdiže iz malog carstva našeg siromašnog srca, menja nas i izdvaja u službi Caru ljubavi.

Posredstvom Hrista ste proglašeni svetima. I po Božijoj milosti to ćete i biti.

Poglavlje 5

POSEBNI, NE OSMIŠLJENI

Implikacije za zajednički život Crkve

Sećate se perioda pre nego što su postojale dizajnerske farmerke? Otišli biste u prodavnicu i kupili univerzalni par farmerki jer je to sve što je tada bilo dostupno.

To se promenilo sredinom 70-ih godina XX veka. Sećam se da je deci u školi bilo važno šta piše na poledini tvojih farmerki. Brendovi su postali suštinski način da se kaže ko ste i kojoj grupi pripadate.

Ipak, želja da se pripada grupi nije izmišljena 70-ih godina XX veka. Brendiranje nam je jednostavno dalo novi alat za ono što su ljudi radili milenijumima. Ljudi su se podelili na ovaj ili onaj način najmanje od Vavilonske kule. Biti sa ljudima „kao što smo mi“ čini da se osećamo sigurnim, shvaćenim i cenjenim. Manje je sukoba kada smo svi isti. Dakle, društvo se deli na klase. Klasa se deli prema životnom stilu. Ubrzo su se koncerti, kuglane, streljane i crkve ispunile „ljudima koji su poput nas“.

Nadovezujući se na teorije rasta crkava misionara poput Donalda Makgavrana, crkvene vođe u XX veku otkrile su da mogu brže da razvijaju svoje crkve tako što će napustiti pristup „jedna veličina za sve“. Tako je otpočelo ono što bismo mogli nazvati dizajnerskim crkvenim pokretom. Ovih dana postoje bumers crkve, generacija X crkve i milenijumske crkve. Imamo crkve u predgrađu zajedno sa pozorišnim sedištima i držačima za čaše, a postoje i realne urbane hipsterske crkve koje izgledaju poput kluba niz ulicu. U većini slučajeva cilj je da se crkva oseća manje „crkvenom“ i da se dosegne određena tržišna niša. Dakle, programi odražavaju prirodne interese ciljne grupe slušalaca. Osoblje se oblači poput kulturnih insajdera. I izgleda da ta strategija funkcioniše. Sve najveće crkve u Americi slede ovaj princip. Na kraju krajeva, sličan se sličnom raduje. I zaista svaka ptica svome jatu leti.

Ali da li je to hrišćanski?

Biblijska doktrina o obraćenju zapravo uči nešto drugačije. Ona uči da hrišćani i crkve treba da budu posebni, a ne osmišljeni ili skrojeni po nečijoj meri. Trebalo bi da budemo odvojeni od sveta, a ne da se prilagođavamo njemu. A prepoznatljivost crkve daje veru u istinitost naše poruke.

Dakle, kao dete fundamentalizma, želim da požurim da priznam da se često na pogrešne načine težilo za prepoznatljivošću. Nosili smo drugačiju odeću, izbegavali smo kartanje i filmove, gledali smo sa nipodaštavanjem na nehrišćane, a onda smo se bezumno ponosili tim stvarima kao obeležjem svetosti. Ipak, Sveto pismo nije zainteresovano za naše stilove i sklonosti, već za kvalitet naših života i naše ljubavi. Doktrina obraćenja znači da crkva treba da bude posebna zajednica.

POSEBNA ZAJEDNICA

Kroz čitavu Bibliju Bog poziva svoj narod da bude poseban (drugačiji). Od Edenskog vrta, preko Nojeve barke i Božijeg naroda u Egiptu i pustinji, Izrailja u obećanoj zemlji, sve do Petra koji opisuje crkvu kao „strance i došljake“ (Prva Petrova 2,11), Sveto pismo poziva Božiji narod na drugačiji život, čak i kada pozivaju narode da im se pridruže. Problem je u tome što prečesto želimo da budemo kao svet. Starozavetni Izrailj je želeo cara da bi mogao da bude poput ostalih naroda. Korintska crkva je svojim otmenim besedništvom želela da pokaže koliko su kulturološki relevantni i moderni. Današnji evanđeoski hrišćani brinu da li svet misli da smo dovoljno pametni, dovoljno politički pronicljivi, dovoljno kulturološki prefinjeni.

Ali Pavle ima drugačiji plan:

„Ne uprežite se u isti jaram s nevernicima. Jer, šta ima pravednost sa bezakonjem? Ili, kakva je zajednica svetlosti i tame? U čemu se Hristos slaže s Veliarom? Šta je zajedničko verniku i neverniku? Kakav je sporazum Božijeg hrama s idolima? Jer, mi smo hram Boga živoga, kao što Bog reče:

‘Prebivaću u njima i hodaću među njima,
i ja ću im biti Bog, a oni će biti moj narod.
Stoga, izađite između njih
i odvojte se, govori Gospod.
Ništa nečisto ne dotičite,
i ja ću vas primiti.
Ja ću vam biti otac,

a vi ćete mi biti sinovi i kćeri,
govori Gospod Svedržitelj?

Pošto, dakle, imamo ova obećanja, očistimo se, dragi moji, od svega što kalja telo i duh, usavršavajući svoju svetost u strahu pred Bogom“ (Druga Korinćanima 6,14 – 7,1).

Pavle gomila brojne slike koje sve služe da jasno iscrtaju granicu između crkve i sveta. Mesna crkva je „zajednica“, „ujarmljivanje“ ljudi koji su u „svetlosti“ a ne u „tami“, u „Hristu“ a ne u „Veliaru“, „vernici“ a ne „nevernici“ koje karakteriše „pravednost“ a ne „bezakonje.“

Pavle ne govori o tome ko se može pojaviti na crkvenim sastancima. On govori o zavetnim obavezama korinške crkve koje imaju jedni prema drugima i o tome kako se poistovećuju sa Hristom i jedni sa drugima. Zajedno su „Božiji hram“.

Crkva je skupina hrišćana koji su se ujarmili jedni za druge u Hristu (vidi Matej 11,29-30). Ne smeju da se uklone iz sveta nevernika niti da budu čudni radi čuđenja. Ali članovi crkve treba da budu prepoznatljivo odvojeni, izdvojeni i drugačiji, u strahu Božijem.

Ipak, kako je lako zavarati sebe da pokušavamo da budemo relevantni i dostupni, a zapravo tražimo prihvatanje. Zato osmišljavamo svoje crkve na način koji će privući mnoštvo naroda, ali na taj način protivrečimo sili i poruci evanđelja koju propovedamo. Izlažemo svoje pravo pouzdanje i dopuštamo svetlu da oblikuje crkvu.

Kako treba da izgledaju naše posebne zajednice? Prema Svetom pismu, naša prepoznatljivost treba da se sastoji od

svetih života i samopožrtvovane ljubavi.

SVETI ŽIVOTI

Apostol Petar nas poziva na svetost. On piše: „Ne povodite se za svojim ranijim požudama iz vremena neznanja. Nego, kao što je svet Onaj koji vas je pozvao, i vi budite sveti u svemu što činite. Jer, zapisano je: ‘Budite sveti jer sam ja svet’“ (Prva Petrova 1,14-16). To je ono što Bog zahteva od onih koji su „otkupljeni“ „dragocenom krvlju Hrista“ (Prva Petrova 1,18-19).

Šta to znači za mesnu crkvu u zajedničkom smislu? To znači da cela naša zajednica treba da izgleda potpuno drugačije od društva koje je okružuje, ne samo zato što svako lično sledi Hrista, već zato što svedočanstvo celine shvatamo prilično ozbiljno. Razumemo da naši životi više nisu naši, da pripadamo jedni drugima jer svi pripadamo Hristu. Naravno, Petar nastavlja da nas opisuje kao „sveti narod“, strance i došljake koji se vladaju dobro „među mnogobošcima, da bi upravo u onome za šta vas klevetaju kao zločince, na osnovu vaših dobrih dela – kad ih sagledaju – proslavili Boga na dan pohođenja“ (Prva Petrova 2,9, 11-12, Čarnić).

Ozbiljno shvatanje svetosti kao crkve takođe znači praktično korektivno crkveno stege. Na primer, Pavle govori korinjskoj crkvi da uklone čoveka iz svoje zajednice koji je živeo na način koji je čak i svet smatrao skandaloznim (Prva Korinćanima 5). On želi da uklone čoveka iz crkve radi samoga čoveka (pa će se pokajati), radi slabijih ovaca (da ne zalutaju) i radi spoljašnjeg sveta (pa će verovati obraćujućoj sili evanđelja). Pavle ne želi da se neko zbuni oko toga šta znači biti hri-

šćanin. On zna da problem nije greh. Pravi hrišćani greše. Problem je nepokajani greh kod hrišćana koji, kada se suoče sa svojim grehom, nastavljaju u njemu. To je potpuno nespojivo sa tvrdnjom da ste Hristov sledbenik. Pavle zna da je u pitanju verodostojnost cele crkvene poruke.

Ponekad ljubav mora da kaže teške stvari. Ne možemo tvrditi da poznajemo srce, ali možemo pomoći jedni drugima u borbi za svetost ispravljanjem nepokajanog greha. To obično činimo kroz ispravljanje nasamo, s vremena na vreme kroz javnu opomenu, a ponekad kroz isključivanje nekoga iz Večere Gospodnje i članstva zbog upornog nepokajanog greha. Biblijska crkvena stega nije legalistička ili osuđujuća. Ona je puna ljubavi, kako prema onome koga suočavamo sa grehom, tako i prema svetu koji posmatra, koji treba da razume da kroz evanđelje Isus Hristos zapravo menja naše živote.

SAMOPOŽRTVOVANA LJUBAV

Konačno, naše crkve treba da budu posebne zajednice time što su zajednice ljubavi. Isus je rekao: „Novu zapovest vam dajem – da volite jedan drugoga. Kao što sam ja voleo vas, tako i vi volite jedan drugoga. Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedan za drugoga“ (Jovan 13,34-35).

Isus nam kaže da naše svedočenje zavisi od toga da li volimo jedni druge kao što je on voleo nas. Kako nas je on voleo? Tako što je otišao na krst. Kako ćemo voleti jedni druge? Opraštajući jedni drugima i polažući svoje živote jedni za druge.

Kako se evanđeoska priča odvija u Delima apostolskim, saznajemo da ova zajednička ljubav u Hristu nije samo za Jevre-

je koji su postali hrišćani. Hristova ljubav proširila se i na nezabošce. Pavle kasnije primećuje da se kroz ljubav i jedinstvo Jevreja i nezabožaca kao jednog novog čoveka posredstvom evanđelja, Božija neverovatna mudrost, sila i milost pokazuju svemiru (Efescima 3,10).

Na kraju krajeva, nije potrebna Božija mudrost i sila da bismo voleli ljude koji su poput nas. To je lako. Isus primećuje da čak i carinici imaju prijatelje (Matej 5,46). Ali Hristos nas je voleo dok smo još bili njegovi neprijatelji. A voleti kao Hristos znači voleti one koji su potpuno drugačiji od nas, što zahteva silu evanđelja.

Nedavno je naša crkva krstila umetnički prefinjenog profesora umetnosti. Profesori umetnosti nisu baš naša demografska grupa, koja se naginje ka radnicima u proizvodnji i pop kulturi. Prilikom razgovora u vezi sa članstvom, pitao sam ga zašto je izabrao našu crkvu. Priznao je da se na neki način osećao kulturološki udaljenim. Ali pošto je upravo postao hrišćanin, znao je da mu nisu potrebni ljudi poput njega. Imao je to celog svog života. Njemu su bili potrebni ljudi sa kojima deli Hrista i koji ga jedino zbog toga vole.

Zbog Hrista, više zajedničkog imam sa penzionisanom udovicom u mojoj crkvi nego sa muškarcem koji nije hrišćanin, koji je mojih godina i voli da planinari i kampuje kao ja. Zbog Hrista, čovek bele puti, sredovečni biznismen, ima više zajedničkog sa mladom Indijankom u svojoj crkvi nego sa nehrišćanskim članom svog Rotari kluba. Svetu ovo izgleda ludo, ali je istina. I jedini način da se to objasni je evanđelje Isusa Hrista, koje nas čini jednim.

Jedinstvo prepuno ljubavi koje delimo u evanđelju je ključna razlika između kluba i crkve, i razlog što ne bi trebalo da osmi-

šljavamo svoje crkve da liče na klubove. Klubovi, grupe sa različitim sklonostima i crkve skrojene po nečijoj meri su mesta gde se „ljudi poput nas“ okupljaju da bi uživali u zajedništvu. Ali prava crkva je ona u kojoj ne moramo da imamo ništa zajedničko osim Hrista da bismo potpuno voleli jedni druge.

Kako ovo izgleda u praksi? Izgleda da se crkve trude da pronađu i poželev dobrodošlicu hrišćanskim internacionalnim studentima i doseljenicima. Izgleda da bogatije crkve sačinjene pretežno od ljudi bele puti pomažu i uče od manje bogatih etničkih crkava. Izgleda kao da osnivamo crkve na svoju štetu, umesto da umnožavamo službe i kampuse za sopstveni dobitak. Izgleda kao da mala grupa mladih samaca posećuje stariju žrtvu moždanog udara iz svoje crkve u petak uveče da bi pevali duhovne pesme i ohrabрили je. To se zaista dogodilo u mojoj crkvi. Medicinska sestra je zbog svih posetilaca koje je primila pitala da li je ova starija žena poznata. Mladići su odgovorili: „Ne, ona nije poznata. Ona je član naše crkve.“

Relativno je lako privući bumere ako ste crkva bumera, generaciju X ako ste X crkva, hipstere ako ste hipsterska crkva. Ili možete podeliti na više službi sa više stilova tako da svako može da pronađe ljude koji su njima slični. Ali zar klubovi nisu za to? Kome je potrebna sila evanđelja za bilo šta od ovoga?

Sila i istina evanđelja se pokazuju kada crkve drugačije žive (težeći ka svetosti), drugačije vole (oprašavajući neprijateljima) i izgledaju drugačije (multietničke, multigeneracijske, multiekonomske). Svedočimo o Isusu i njegovoj radosnoj vesti kada naša zajednica ljubavi preseca linije rasta koje svet očekuje, a to je zajednica koja se može objasniti samo evanđeljem koje menja živote.

Poglavlje 6

POZOVITE, NE PRODAJTE

Implikacije za našu evangelizaciju

Godine 1892. u Čikagu je otvorena otmena i impozantna robna kuća *Marshall Field & Company*. Maršal Fild, osnivač i čovek po kome je ova kompanija dobila ime, svakoga jutro obilazio je svoju radnju kako bi se uverio da određeni posao funkcionise kako treba. Jednog jutra video je jednog od menadžera kako se svađa sa mušterijom. Pitao je tog menadžera sledeće: „Šta ti radiš ovde?“ Menadžer je odgovorio: „Rešavam reklamaciju.“ Fild je na to uzvratio: „Ne, ne rešavaš je. Daj gospođi ono što ona želi.“¹²

Na slobodnom tržištu u Americi koje se razvija Fild je bio jedan od prvih koji je shvatio da je kupac car. Ranije je

12 Lojd Vent, *Give the Lady What She Wants! The Story of Marshall Field & Company* (Dajte gospođi ono što ona želi! Priča o kompaniji Marshall Field & Company, prim. prev.), (New York: Rand McNally, 1952), 223.

izreka *caveat emptor* („neka kupac pazi“) definisala odnos između kupca i prodavca. Sada je novi princip počeo da pokreće neverovatnu ekspanziju američkog blagostanja: „Kupac je uvek u pravu.“

U dvadesetom veku marketing se razvio u potpunosti, a prodaja se transformisala. Prodaja je počela da se manje usredsređuje na proizvod (Model T: „Kvalitet visoke cene u automobilu po niskoj ceni“), a više na kupce, njihove želje, pa čak i njihov osećaj ko su („ne Oldsmobil vašeg oca“). Na primer, 60-ih godina Pepsi je počeo da iskorišćava takozvani generacijski jaz tvrdeći da je njihov proizvod za „Pepsi generaciju“. Ovaj pristup bi se na kraju nazvao marketingom životnog stila.

Nije iznenađujuće to što nije trebalo dugo da ove strategije usmerene na potrošače prođu put od komercijalnog tržišta do verskog tržišta. U drugoj polovini dvadesetog veka ljudi su se manje brinuli o „spasenju“ ili „oproštenju“. Osećali su potrebu za drugim stvarima: za srećom, svrhom, ispunjenjem, slobodom od zavisnosti, zadovoljavajućim polnim životom. Dakle, crkve su odgovorile evangelizacijom usmerenom na ispunjavanje „potreba koje osećamo“. Vi ne menjate evanđelje; vi ga samo nudite kao da ljudima dajete ono što žele, poput ispunjenja i slobode, umesto da naglašavate ono što ne žele, na primer, oproštenje. Jedan poznati evanđeoski hrišćanin opisao je pozadinu takvog razmišljanja ovako: „Moje je duboko uverenje da se svako može pridobiti za Hrista ako otkriješ ključ njegovog ili njenog srca... ponekad je to teško otkriti. Ali najverovatnije, mesto za početak je sa potrebama koje oseća ta osoba.“¹³

13 Rik Voren, *The Purpose Driven Church (Svrhom vođena crkva, prim. prev.)*, (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1995), 219.

I to funkcioniše, barem ovde u Americi. Crkve su prepune ljudi koji su spaseni od besmislenih, neispunjenih života. Ali da li su spaseni od Boga i njegovog suda?

Biblijska doktrina obraćenja ima ogromne implikacije na naš pristup evangelizaciji. Ako je obraćenje rezultat Božijeg delovanja kojim nam daje nova srca koja se kaju i veruju u evanđelje, onda evangelizacija nije neka metoda prodaje. Ne radi se o otkrivanju potreba koje osećamo i oblikovanju evanđelja u skladu sa tim. Šta bismo mislili o ambasadoru kojeg je neki predsednik poslao da upozori neprijateljski narod, ali koji je samo naglasio ono što misli da neprijateljski narod želi da čuje? Evangelizacija je verno saopštavanje najmerodavnije poruke od Boga, one koja nas upozorava na našu stvarnu potrebu, osećali mi to ili ne. I to je ta poruka koja na upečatljiv način obraća grešnike poput vas i mene silom Svetog Duha.

Dakle, pitanje koje treba postaviti nije kako da izvršimo prodaju, nego kako možemo da saopštimo tu poruku? Izazov nije tehnika, već vernost i jasnoća. Malo biblijskih stihova se bolje bavi ovim pitanjima od Druge Korinćanima 4, gde Pavle opisuje svoju evangelizaciju.

SAOPŠTITE PORUKU JASNO

Kao prvo, moramo jasno da saopštimo evanđeosku poruku. Pavle piše:

„Nego, odrekli smo se sramnih tajni, ne koristimo se lukavstvom i ne izvrćemo Božiju reč, već se objavljujući istinu preporučujemo savesti svakog

čoveka pred Bogom“ (Druga Korinćanima 4,2).

Evandjelje ima određeni *sadržaj*. Dakle, uspešna evangelizacija za Pavla je „otvorena izjava istine“ ili, kako to NIV prevod Biblije kaže: „izlaganje istine jasno“. Uspešna evangelizacija ne podstiče ljude da se odazovu. Da je tako, Pavle bi bio u iskušenju da pribegne „sramnim, podmuklim načinima“. Mogao je da koristi „lukavost“ ili da „izvrće Božiju reč“, skraćujući i prilagođavajući svoje propovedanje kako bi ljudima dao ono što žele da čuju i tako poboljšao svoje šanse za uspeh. Ali Pavle kaže da se svega toga „odrekao“.

Takođe, ako uspešna evangelizacija jasno iznosi istinu, nije dobro reći, kao što se ponekad kaže: „Propovedajte evandjelje u svakom trenutku. Ako je neophodno, koristite reči.“ Očigledno su i Bog i Pavle verovali da su za saopštavanje dobrih vesti potrebne reči.

To ne znači da postoji samo jedan oblik reči. Smatram da je korisno zapamtiti naslove kao što su: Bog, Čovek, Hristos i Odaziv. Ali postoje i drugi načini da se sažme sadržaj. Ipak, kako god da je to organizovano, taj sadržaj mora biti saopšten.

Evandjelje nije samo „Bog te voli“ ili „Isus će dati svrhu tvom životu.“ Ono ne obećava srećan brak, uspeh na poslu ili uspešnu decu. Može da bude od pomoći, ali ne nudi garancije. Srž evandjelja je da je Isus umro i vaskrsnuo kao zamena za grešnike, umirujući Božiji pravedni gnev i pomirujući nas sa sobom.

Kada objavljujemo dobrobiti evandjelja potreba koje osećamo, a zanemarujemo suštinski sadržaj evandjelja, ne obavljamo biblijsku evangelizaciju, već nešto manje od toga. Ko ne želi mir, zadovoljstvo i bolji porodični život? Nije potreban duhovno preporučajući rad Svetog Duha da bi se potvrd-

no odgovorilo na tu ponudu. Džordž Barna, istražujući bejbi bumere koji idu u crkvu, primetio je šta evangelizacija potreba koje osećamo nudi ovim potrošačima.

U zamenu za „jednokratno priznanje nesavršenosti i slabosti“ dobili su „trajni mir sa Bogom“. Ishod je bio da su „milioni bumera koji su se molili, tražili oprostjenje i nastavili sa svojim životom, a da se praktično ništa nije promenilo...“ (O)ni su to „videli kao dogovor u kome mogu da iskoriste Boga i dobiju ono što žele, a da ne odustanu ni od čega što ima posledice.“¹⁴

Ispravna doktrina obraćenja nas uči da ljudima jasno kažemo dobru vest.

SAOPŠTITE PORUKU ISKRENO

Moramo iskreno saopštiti poruku, što činimo govoreći ljudima da izračunaju troškove. Pavle se poziva na cenu u sledećem poglavlju Druge Korinćanima: Hristos je „umro za sve; da živi više ne žive sami za sebe, nego onome koji je za njih umro i vaskrsnut bio“ (Druga Korinćanima 5,15, Čarnić). A Pavle je ovo naučio od Isusa: „Jer, ko hoće da spase svoj život, izgubiće ga, a ko izgubi svoj život radi mene i evanđelja, spašće ga“ (Marko 8,35; vidi i Matej 16,24).

¹⁴ *Quoted in David Wells, Above All Earthly Pow'rs: Christ in a Post-Modern World (Citirano u knjizi Dejvida Velsa „Iznad svih zemaljskih sila: Hristos u postmodernom svetu“, prim. prev.), (Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2005), 302.*

Kada ne tražimo od ljudi da izračunaju troškove, već umesto toga promovišemo koristi od potreba koje osećamo, izlažemo ih neuspehu kada dođu patnja i iskušenja. Šta se dešava sa njihovom verom u Hrista kada mlade majke umiru, deca se pobune ili kada se izgubi posao?

Prava obraćenja – obraćenja koja karakteriše pokajanje i data su od Boga – podnose patnju. Oni cene Hrista, a ne samo njegove dobrobiti. Da li je Dejvid Brejnerd, koji je ostavio obećavajući život u kolonijalnom Bostonu da bi doneo evanđelje Indijancima, samo da bi mlad umro od tuberkuloze, zažalio zbog svoje odluke? Da li je Adoniram Džadson, koji je izgubio ženu i decu kao misionar u Burmi, mislio da je pogrešio? Da li je Vilijam Vilberfors, koji je žrtvovao svoju šansu da bude britanski premijer jer se borio protiv trgovine robljem, zažalio zbog svog izbora? Ne, nijedan od njih nije zažalio zbog svog izbora. Njihovo svedočanstvo bilo je Pavlovo: „Jer, naša nezatna, trenutna nevolja donosi nam večnu slavu koja je neizmerno nadmašuje“ (Druga Korinćanima 4,17).

Ipak, naš marketinški način razmišljanja nerado uključuje cenu učenja prilikom evangelizacije. Plašimo se da kažemo celu istinu o sleđenju Isusa. Posledica je da nudimo manju slavu. Istina je da Isus svojim sledbenicima daje ispunjen život, ali to je ispunjenje praćeno saznanjem da vaš život nije vaš i to je ispunjenje koje je praćeno življenjem za Božiju slavu. Moramo *iskreno* da propovedamo evanđelje.

SAOPŠTITE PORUKU HITNO

Zatim, biblijska evangelizacija hitno saopštava poruku. Obra-

tite pažnju na Pavlovu sopstvenu hitnost: „Mi smo, dakle, Hristovi izaslanici – Bog vas opominje preko nas. U Hristovo ime vas molimo: pomirite se sa Bogom“ (Druga Korinćanima 5,20).

Evandjelje zahteva odaziv. Život i smrt su u pitanju. Stoga Pavle moli ljude da se „pomire“. Ovo nije ravnodušna, odvojena, potištena „šta mislite“ evangelizacija. Ona je ozbiljna, ranjiva, iskrena, transparentna, hitna.

To ne znači da je Pavle nepristojan, napadan ili lukav. On se, kao što smo primetili, odrekao sramnih puteva. Radio je na uklanjanju kamena spoticanja (Rimljanima 14,13; Prva Korinćanima 8,9). I razmišljao je o tome kako da pristupi različitim grupama ljudi (Prva Korinćanima 9,20-23). Dakle, ozbiljnost i hitnost ne znače da ste uvredljivi ili napadni. One zaista znače da je propovedao „kao umirući čovek umirućim ljudima“, kako je to divno rekao puritanac Ričard Bakster.

Koliko se to samo razlikuje od mnogih od nas u našoj postmodernoj kulturi! Trudimo se da naša poruka bude što je moguće skromnija, kao da govorimo o izboru životnog stila. Ali zar kad govorimo o pitanju života i smrti kao da je to izbor životnog stila ne saopštavamo svojim slušaocima da zapravo ne verujemo da je sleđenje Hrista pitanje života i smrti? Na kraju krajeva, poruka je sredstvo.

Kada objavljujemo evandjelje, moramo podstaći ljude da se danas pokaju i veruju. Život je vodena para i ne znamo kada će se okončati. Dakle, Biblija kaže da je „danas“ dan kada treba da se okrenete Bogu ako čujete Božiji glas (Jevrejima 4,7).

Mi smo ambasadori sa porukom od cara, a ne prodavci sa potrošačima koje treba da mučimo. Moramo hitno da pozivamo ljude.

SAOPŠTAVAJTE PORUKU S POUZDANJEM

Konačno, poruka evanđelja je snažna. Nije joj potrebna naša pomoć. Stoga, naša evangelizacija može biti pouzdana.

Pavle zna da ne postaje hrišćanin svako ko čuje njegovu poruku. Ali da li je greška u njegovom metodu ili poruci? Ne. Problem je duhovno slepilo nevernika. Pavle piše:

„Pa, ako je naše evanđelje i zastrto velom, zastrto je za one koji propadaju. Njima je bog ovoga sveta zaslepio neverničku pamet, da ne vide svetlost evanđelja o slavi Hrista, koji je Božija slika“ (Druga Korinćanima 4,3-4).

Greh i naša sopstvena pokvarena srca sprečavaju nas da vidimo istinu. Slepilo je svojevолjno.

Kako Pavle nadvladava ovo slepilo? Ne čini to boljom metodom ili porukom. On zna da Bog to mora da učini:

„Jer, mi ne propovedamo sami sebe, nego Isusa Hrista kao Gospoda, a sebe kao vaše sluge radi Isusa. Bog, koji je rekao: ‘Neka svetlost zasvetli iz tame’, zasvetleo je u našem srcu, da se prosvetlimo spoznanjem Božije slave na Hristovom licu.

A to blago imamo u glinenim posudama, da bi bilo očigledno da je ova izvanredno velika sila od Boga, a ne od nas“ (Druga Korinćanima 4,5-7).

Isti Bog koji je rečju stvorio fizičku svetlost čini da rečju zasvetli duhovna svetlost u tami neverovanja. To pokazuje da je

ova „sila od Boga, a ne od nas.“ Pavle s pouzdanjem objavljuje evanđelje. On zna da Bog preko Pavla upućuje svoj poziv i da će Božije reči stvoriti život i svetlost tamo gde su smrt i tama.

Zašto češće ne objavljujemo evanđelje? Što se tiče većine ljudi, mislim da su u pitanju strah i obeshrabrenje. Plašimo se da ćemo biti odbačeni i obeshrabreni zato što se ljudi ne odayivaju na našu poruku. S druge strane, neki ljudi su ponosni na svoju evangelizaciju i obraćenike koje su „stvorili“. Ipak, i plašljivi i gordi zaboravljaju da samo Bog govori sa silom koja stvara svemir. Mi brkamo ko je odgovaran za evangelizaciju, a ko je odgovoran za plod evangelizacije. Kada to radimo, grešimo u jednom od dva pravca: ili odustajemo ili postajemo čisti pragmatičari koji rade sve što je potrebno da bismo postigli rezultate. Uskoro ćemo biti uključeni u prevaru i manipulaciju kojih se Pavle odrekao i stvorićemo lažne obraćenike.

Naše delo je da objavimo poruku jasno, iskreno, hitno i s pouzdanjem. Božije delo je da spase i obrati. Prepoznavanje ovoga menja način na koji merimo uspeh. Uspeh za nas ne zavisi od rezultata ili brojeva. Zavisi od naše vernosti. Vi i ja nismo odgovorni za rezultate, tako da ne treba da vršimo pritisak ili manipulišemo. Ne pokušavamo da zaključimo posao, koji – moram ponovo da kažem – stvara lažne obraćenike. Umesto toga, slobodni smo da volimo, da podstičemo, čak i da preklinjemo rečima upozorenja i rečima mira.

To je ono što evangelizacija jeste: Božiji poziv ljubavi upućen grešnicima. Mi smo ambasadori, portparoli koji prenose poruku. Poruka je jasna: „Pomirite se sa Bogom. Njega, koji nije učinio greh, Bog je radi nas učinio grehom, da u njemu bude-mo Božija pravednost“ (Druga Korinćanima 5,20-21). Hrišćanine, neko ti je rekao tu poruku. Sa kim je ti možeš podeliti?

Poglavlje 7

PROCENITE PRE NEGO ŠTO DATE SIGURNOST DRUGIMA

Implikacije za službu

Pre skoro dvadeset godina moja porodica se preselila u Englesku zbog postdiplomskih studija. Bile su to neverovatno značajne godine, ali to je bilo tako davno, i toliko toga se dogodilo od tada, da skoro mogu da se zapitam: „Da li sam zaista to uradio?“ Ali onda mogu da pogledam uramljeni papir koji visi na zidu, i tu je dokaz – diploma. Zaista sam to uradio. Ta uramljena stručna kvalifikacija ima istu svrhu kao naše fotografije, to je dokaz da se dogodilo nešto što ne želimo da se izbriše iz naših sećanja.

Ponekad želimo sigurnost ne zato što se bojimo da ćemo zaboraviti, već zato što je stvar previše važna. Imigracioni i carinski organi mi ne veruju na reč da sam državljanin neke države. Oni žele dokaz – pasoš. Svako može da kaže da

je doktor ili advokat, ali ja volim da vidim diplomu koja visi na zidu. To je još jedan dokaz da je osoba licencirani doktor ili advokat.

Ipak, neke stvari su još važnije, ali ih je teže dokazati. Da li sam voljen? Da li sam važan? A za hrišćanina ne postoji važnije pitanje od pitanja: „Da li verujem?“ Naša večna sudbina zavisi od odgovora na ovo pitanje. Gde da nađemo dokaz?

PITANJE JE DEFINISANO

U 3. poglavlju ukratko sam pomenuo i temu sigurnosti i „primer obraćenja“ Solunjana. Želeo bih da ovo dalje istražim, kao i da ponudim praktičan savet kako naše crkve mogu pažljivo da daju mudru i biblijsku sigurnost.

Tema sigurnosti se ne bavi pitanjem skeptika: „Da li je hrišćanstvo istinito?“ Ono se bavi pitanjem osobe koja kaže da je hrišćanin: „Da li *ja* verujem?“ Ne radi se o istini, već o autentičnosti i verodostojnosti.

To je razumno pitanje za svakoga ko tvrdi da je hrišćanin. Svakodnevno razmišljamo i radimo stvari koje dovode u pitanje verodostojnost našeg ispovedanja vere. Prepuštamo se grešnim željama. Ponašamo se kao da je Bog ljut na nas. Ponosno činimo dobro, misleći da će to poboljšati naš položaj kod Boga. Suočeni sa svim ovim različitim dokazima, gde možemo naći sigurnost da smo vernici, a ne da sami sebe zavaravamo?

Prava sigurnost se na kraju mora naći gledanjem u Hrista, a ne traženjem dokaza milosti u svom životu. Ipak, Biblija nas upućuje da preispitamo dokaze. „Ispitajte sami sebe – da li ste u veri“ (Druga Korinćanima 13,5). I naše crkve nam pomažu u

tome. Učinjeno na mudar način, preispitivanje izaziva neprijatnost kod onih koji sami sebe zavaravaju i teži one koji sumnjaju u sebe. Ali pročitajte ovo poglavlje zajedno sa sledećim, koje predstavlja drugu stranu medalje: s jedne strane treba da preispitamo sebe, ali s druge strane treba da proširimo korist od sumnje jedni na druge. Gde hrišćanin nalazi sigurnost? Hajde da istražimo dva moguća odgovora.

DA LI JE TO NEŠTO ŠTO SAM JA REKAO?

Spomenuo sam u 3. poglavlju da sam jednom radio sa poznatom organizacijom na velikom evangelizacionom događaju. Obučili su nas da vodimo ljude u jednostavnoj molitvi priznanja greha i vere, a zatim da im pružimo sigurnost da su spaseni sa datiranom karticom kao dokazom.

Hrišćani u današnje vreme traže jedan glavni izvor kao sigurnost da je njihova vera iskrena: reči koje smo jednom izgovorili. Da li si se molio? Da li si priznao svoje grehe? Onda si hrišćanin! To je ono čemu su me učili kada sam bio dete. I čuo sam bezbroj drugih ljudi da isto to govore.

Naizgled biblijski razlog za pronalaženje sigurnosti u nečemu što smo rekli nije teško pronaći. Apostol Pavle je napisao: „Ako, dakle, svojim ustima priznaješ da je Isus Gospod i srcem veruješ da ga je Bog vaskrsao iz mrtvih, bićeš spasen“ (Rimljanima 10,9). Zaista, naša dobra dela nas ne spasavaju; spaseni smo posredstvom vere, vere koju ispovedamo ustima.

Ali šta je vera? Molitva i priznanje? Ovde su od velike pomoći Pavlove reči upućene Solunjanima. On kaže da je njihova vera postala „uzor svima vernima u Makedoniji i Aha-

ji“ (Prva Solunjanima 1,7). Pavle nastavlja: „Nego je vaša vera u Boga postala svuda poznata... Ljudi... pričaju... kako ste se od idola okrenuli Bogu, da biste služili Bogu živom i istinitom i sa nebesa iščekivali njegovog Sina“ (Prva Solunjanima 1,8-10). Pavle ne ukazuje na molitvu koju su molili, već na živo pouzdanje koje pokazuju. Prava vera ima tri aspekta. Prvi aspekt je *znanje*. Ne možete da verujete u nešto što ne znate. Drugi aspekt je *slaganje*. Nije dovoljno biti upoznat sa tvrdnjom da je Isus živio, umro kao zamena, a zatim vaskrsnuo iz mrtvih. Morate se složiti s tim. Ali kao treći aspekt imamo lično *pouzdanje*. Nije dovoljno znati i složiti se da su stolice za sedenje. Vera znači sedeti i osloniti se na stolicu svom svojom težinom. Demoni znaju i slažu se sa istinom o Isusu. Ali oni ne veruju Isusu (Jakov 2,17-19).

Solunjani se nisu samo molili. Oni su aktivno verovali Bogu u evanđelju. Pavle kaže da ih je njihova vera navela da se „od idola okrenu Bogu“ (nazovite to pokajanjem) „da biste služili Bogu živom i istinitom“ (nazovite to pouzdanjem). Njihova nada je bila živa nada, a ne istorijska nada.

Kada tražimo sigurnost u nečemu što smo jednom rekli, dešavaju se dve stvari: uveravamo ljude da su spaseni kada možda to nisu, i time osiguravamo da oni koji su spaseni nikada ne pronađu sigurnost koja im je potrebna. Uostalom, šta ako nisam izgovorio molitvu kako treba ili nisam bio dovoljno iskren? Šta ako se samo slažem sa onim što su drugi očekivali? Šta ako, šta ako, šta ako? Sa tim sumnjama sam živio godinama. Daleko od toga da sam bio siguran u svoju veru; molio sam se iznova, i nadao se da će *ovoga puta* uspeti.

Dakle, ako se sigurnost ne nalazi u nečemu što smo jednom rekli, gde se nalazi?

DA LI JE TO NEŠTO ŠTO VIDITE?

Pod pretpostavkom da neko ispoveda Hrista, sigurnost se može naći u onome što drugi vide u vama. Pavle zahvaljuje Bogu za dokaz milosti koji pokazuje da su Solunjani pravi vernici. On je pun pouzdanja, a želi da i oni budu puni pouzdanja.

Njegova zapažanja možemo svrstati u tri kategorije. Prvo, Pavle ukazuje na *dokaze o delu duhovnog preporođenja posredstvom Svetog Duha*:

„Uvek za sve vas zahvaljujemo Bogu... sećamo (se) vašeg dela proisteklog iz vere, truda podstaknutog ljubavlju i istrajnosti nadahnute nadom u našeg Gospoda Isusa Hrista. Znamo... da ste izabrani, jer vam naše evanđelje nije došlo samo s rečima, nego i sa silom i sa Svetim Duhom i sa dubokim uverenjem“ (Prva Solunjanima 1,2-5).

Pavle ističe njihovu veru, nadu i ljubav prema Bogu, kao i silu Duha i duboko uverenje. U 6. stihu pominje radost Duha. Istina, i nehrišćani pokazuju ljubav i deluju radosno. Ali Pavle ovde primećuje nešto posebno: porodičnu sličnost sa njihovim nebeskim Ocem. To je kao reakcija koju ljudi imaju na slike moje dece: „Divno. To je Lorens, da!“ Na isti način, vera, nada i ljubav Solunjana pokazuju da su rođeni od Boga.

Drugo, Pavle zapaža njihovo *sadašnje, aktivno pouzdanje*. On piše sledeće:

„A vi ste se ugledali na nas i na Gospoda. Primiti ste Reč u velikoj nevolji, s radošću Svetoga Du-

ha... Jer, ne samo da je od vas Gospodnja reč odjeknula..." (Prva Solunjanima 1,6, 8).

Primili su poruku uprkos svojim nevoljama. Drugima su saopštavali evanđelje. A to što se u 3. stihu spominje „strpljiva nada“ sugerira da protivljenje sa kojim su se Solunjani suočili nije nestalo. Ovo nije nikakva istorijska vera, neka molitva koju su molili prošle godine. To je nešto što ljudi mogu da vide u sadašnjosti.

Treće, Pavle ukazuje na *obražac rasta*. Oni se ugledaju na Pavla (Prva Solunjanima 1,6). Drugi ljudi isto tako „pričaju“ (9. stih). Njihova vera nije bila samo trenutni uspeh. Oni nastavljaju da budu u veri „utemeljeni i čvrsti, ne odvrćajući se od nade evanđelja“ (Kološanima 1,23, Čarnić).

Sigurnost je projekat zajednice vernih. Pavle i drugi mogu da izveste o onome što su videli i u skladu s tim da ohrabre Solunjane.

Kada shvatimo da sigurnost ne zavisi samo od onoga što sam *ja* rekao, već i od onoga što *vi* vidite, dešava se nešto neverovatno. Prestajem da zurim u sebe i pozivam vas da me pogledate. Ja zauzvrat gledam u vas. Hrišćanski život i crkva se menjaju od toga da uveravam sebe ka tome da uveravam vas. Odjednom mesna crkva postaje neverovatan Božiji dar koji nas ohrabruje i pomaže nam. To nije više mesto za divljenje samom sebi i za poziranje, već mesto gde se ukazuje na dokaze o delovanju Duha u životima jedni drugih – sigurnost saradnje vere.

DA LI VERUJEM? RECITE MI, MOLIM VAS!

Evo osam načina kako možemo pomoći jedni drugima da od-

govorimo na pitanje „Da li verujem?“ u mesnoj crkvi.

Prvo, ne žurite sa procesom pristupanja crkvenom članstvu. Ne bi trebalo da bude teško da se priključite crkvi, ali za razliku od crkava u kojima sam odrastao, ne bi trebalo da budete u mogućnosti da se priključite crkvi nakon prve nedelje dolaska na bogoslužje. Postavite proces. To može uključivati ručak za pridošlice, čas za članove i razgovor sa pastirom. Ako vaša crkva ima veći broj starešina, neka starešine pregledaju i preporučite prijavu za članstvo. Ako je vaša crkva saborna (kongregacijska), glasajte za nove članove na sastancima članova, koji se obično dešavaju samo četiri do šest puta godišnje. Na taj način, ne samo da će novi članovi imati vremena da upoznaju crkvu, već će i crkva imati vremena da upozna buduće članove i vidi dokaze o delovanju Svetog Duha u njihovim životima. (Ne, nisam ljubitelj namernih probnih perioda.)

Drugo, neka pastiri ili starešine vode razgovore za članstvo. Oni su pastiri čiji je zadatak da stoje na vratima ovčijeg tora. Cilj razgovora nije da testira ljude na tajanstvenim delovima biblijskog znanja ili ezoterijske teologije. Cilj je da odvojite vreme da čujete nečiju priču na sigurnom mestu. Malo toga možete saznati o nekome u hodniku posle crkve. Cilj je razumeti šta se dogodilo u nečijem životu, kako ga je Isus Hristos promenio i dalje ga menja, i čuti njegovu nadu u evanđelje. Zatim, kada starešina preporučiti tu osobu za članstvo u crkvi, ta preporuka ima smisla.

Treće, preispitajte svoju praksu krštenja i Gospodnje večere. Ne obavljajte spontana krštenja. Umesto toga, držite krštenje i članstvo povezanima, onako kako je to bilo u Novom zavetu. Osim na granici misije, kao kod Etiopljanina evnuha, apostoli nisu imali kategoriju za krštenog hrišćanina koji ne pri-

pada nekoj mesnoj crkvi. Posvetite vreme na jutarnjem bogoslužjenju da čujete svedočanstva o krštenju – ne o molitvama koje su se molile, već o promenjenim životima. Kada je u pitanju Gospodnja večera, ne govorite: „Trpeza je dostupna svima.“ Odvojite vreme da objasnite jedni drugima ko treba da učestvuje na Gospodnjoj večeri: kršteni članovi mesnih crkava koje propovedaju evanđelje. To je ono što se podrazumeva pod „ograđivanjem stola“. Nedelju dana ranije podstaknite članove da preispitaju svoja srca i odnose. I iako je sporije, nemojte se samouslužno pričešćivati. Poslužite jedni drugima, a zatim uzmite zajedno. Ne uzimamo Gospodnju večeru na svoju ruku, kao da je crkva automat. Uzimamo je zajedno, govoreći: „Pošto je hleb jedan, onda smo mi, mnogi, jedno telo, jer svi delimo jedan hleb“ (Prva Korinćanima 10,17).

Četvrto, budite posebno oprezni pre nego što uverite decu u njihovu veru. Neblagovremeno ili neopravdano davanje sigurnosti da su spaseni može delovati kao vakcina protiv prave vere. Pozovite decu da veruju. Učite ih i izgrađujte ih u veri. Kada verbalno izraze veru, slavite. Ali zapamtite da je pravi dokaz vere pouzdanje, a pouzdanju je potrebno vreme i prilika da se pokaže. Ne postoji određeni vremenski period za ovo. Kod nekih ljudi iskreno pouzdanje će biti vidljivo brzo. Kod drugih to može potrajati duže. Odlaganje se ne odnosi na mogućnost duhovnog preporođenja deteta, već na sposobnost crkve da s pouzdanjem potvrdi njegovu ili njenu veru.

Peto, učinite članstvo smislenim. Članstvo nije spisak imena koja su u nekom trenutku bila povezana sa vašom crkvom. Članstvo je trenutna mreža javnih, odgovornih odnosa. Pomažemo jedni drugima da znamo da verujemo time što redovno posećujemo javna bogoslužjenja i ugrađujemo se u živote jed-

ni drugih. Ako niste prisutni i uključeni, ugrađujući svoj život u svoju crkvu, kako možete pomoći drugima da znaju da veruju i kako oni mogu pomoći vama?

Šesto, upražnjavajte crkvenu stegu. Crkvena stega ne znači da vam se neko ne sviđa ili da ste ljuti na nekoga. To ne znači da je neko napravio jednu grešku preko granica prihvatljivog ili da su neki ljudi bolji od drugih. To ne znači da neko ide u pakao. Crkvena stega znači da više nemate dokaze koji su vam potrebni da uverite nekoga da veruje. To se može dogoditi zbog upornog, nepokajanog greha. Ali to se takođe može dogoditi zato što su se neki odvojili od crkve, pa crkva nema saznanja o njihovim životima. Bez obzira na razlog, crkvena stega je čin ljubavi. Svi smo sposobni da zavaravamo sebe o sebi samima. Crkvena stega znači da zajednica neće lažno tešiti sebe niti bilo koga govoreći: „Barem su se molili kada su bili deca.“ Naprotiv, crkva zbog ljubavi nije zadovoljna istorijskom verom, a neće dozvoliti ni vama da budete zadovoljni njom.

Sedmo, neka vam evanđelje bude prvo sredstvo za savetovanje i učenje. Evanđelje je za hrišćane, jer evanđelje ne samo da nas obraća, već i dovodi do trajne promene u nama. Suočite ljude sa njihovim grehom kako ne biste rizikovali da se ljudi osećaju ugodnije na putu za pakao. Ali nemojte ih suočavati govoreći: „Očistite se i trudite se više; evo nekoliko saveta i trikova.“ Umesto toga, pozivajte jedni druge na obnovljeno pokajanje i veru i tako dokažite jedni drugima da verujete.

Osmo, ne zaboravite da su odnosi podjednako ili više u vezi sa ohrabriranjem nego sa odgovornošću. Kada vidite ljubljelog brata ili sestru kako žive na način koji nije u skladu sa verom, govorite nežno i s ljubavlju da ih ispravite, ohrabrite ili čak ukorite. Ali što je još važnije, kada vidite veru, nadu i ljubav, po-

žurite da to istaknete. Ponekad je teško da steknemo sigurnost. Naši gresi su uvek ispred nas i zamagljuju nam pogled. Našom perspektivom tako često dominiraju hitni greh i neuspeh trenutka. Tada nam je potreban neko drugi da nas pogleda i da ukaže na dugoročni rast, sadašnje pouzdanje i plod Duha koji često ne možemo da vidimo u sebi.

Da li verujem? Da li ti veruješ? Mnogi hrišćani pokušavaju da žive hrišćanskim životom sami. Toliko crkava upražnjava razvodnjeno, potrošačko hrišćanstvo koje vas ostavlja same, boreći se da odgovorite na ovo pitanje. Slava Bogu za zdrave mesne crkve, jer niko od nas ne može sam to da učini. Moram da znam da li verujem, ili se samo zavaravam. I ti isto to moraš znati. To znači da nam je potrebna crkva.

Poglavlje 8

MILOSRDNI, NE OPREZNI

Opasnost od preterano čiste crkve

Dva poznata pesnika razmišljaju o prirodi ljudske interakcije na sledeći način:

„Nijedan čovek nije ostrvo, samo po sebi celina; svaki je čovek deo kontinenta, deo zemlje“,
Džon Dan (1624).

„Ja sam stena, ja sam ostrvo, a stena ne oseća bol, i ostrvo nikada ne plače“, Pol Sajmon (1965).

Između ta dva pesnika nalazi se jedna od velikih emocionalnih tenzija naših života. Stvoreni smo za zajednicu. Ne možemo živeti sami. Pa ipak, ući u zajednicu znači rizikovati dubok bol od odbacivanja i izbegavanja. Možda je ipak lakše biti ostrvo.

Ova napetost počinje rano, u školi ili u sportskom timu. Na fakultetu se pojačava. Pokazuje se na poslu, što se ispostavilo da više liči na srednju školu, sa svojim „in“ i „aut-grupama“,¹⁵ nego što bismo želeli da priznamo. Čini se da nikada nećemo prerasti čežnju ili pitanje: Da li pripadam?

Zatim, tu je crkva. Da li pripadam ovde? U evanđelju učimo da nas Bog prihvata posredstvom Isusa Hrista? Da li me oni prihvataju?

PITANJE JE DEFINISANO

Mnogi hrišćani zakoračuju u crkvu i pitaju se: „Da li se uklapam ovde?“ Znajući ovo, mnoge crkve se strukturiraju oko nečega zbog čega bi se ciljna grupa slušalaca mogla osećati kao kod kuće, stvari kao što su etnička pripadnost, obrazovanje, socioekonomija, starost ili kultura, da spomenemo samo neke.

Veoma je pohvalno što ste gostoljubivi i pristupačni, ali postoji problem sa ovim pristupom. Kao prvo, čini se da niko nikada ne izabira neprivaćne, nepopularne i odbačene ljude. Takođe, šta je sa Jakovljevim upozorenjima protiv pristrasnosti (Jakovljeva 2,1-5)? Zar oni nisu važni ako je cilj crkveni rast i evangelizacija?

Nehrišćani se ne pitaju: „Da li se uklapam?“ Imaju mnogo mesta gde se uklapaju i gde mogu da odu. Umesto toga, mnogi nehrišćani su očarani idejom o pravoj zajednici. I oni žele osećaj pripadnosti. U stvari, postoji čitava filozofija službe ko-

15 „In-grupa“ je društvena kategorija ili grupa sa kojom se pojedinac identifikuje. „Aut-grupa“ je društvena kategorija ili grupa sa kojom se pojedinac ne identifikuje (prim. prev.).

ja ohrabruje pastire da privlače nehrišćane tako što im dopuštaju da pripadaju pre nego što poveruju. Kada nađu smisleno zajednicu u vašoj crkvi, smatraju, veća je verovatnoća da će postati vernici.

Ovaj pristup je danas popularan, ali u stvari ne postoji nešto poput „pripadanja pre verovanja“. Pripadati Božijem narodu znači biti spasen iz carstva tame i doveden u carstvo svetlosti posredstvom vere u Isusa Hrista (Kološanima 1,12-13). To je zato što verujemo da pripadamo, a nikada obrnuto.

„Da li pripadam“ nije pitanje koje postavlja potrošač ili tražitelj. To je pitanje koje postavlja skeptik. U prethodnom poglavlju smo videli da je crkva dar od Boga koji nam pruža sigurnost da smo pravi vernici. Ali gde da postavimo lestvicu? Razmotrimo dva moguća odgovora.

PRIPADAM ZBOG SVOJE SVETOSTI

U prethodnom poglavlju smo naglasili ulogu spoljnih dokaza za davanje sigurnosti jedni drugima. Ali čim usvojimo biblijsko učenje da u crkveno članstvo treba da prihvatimo samo one koji su zaista obraćeni, pružajući im tako sigurnost u vezi sa njihovom verom, odmah smo u opasnosti da idemo iz jedne u drugu krajnost. Znamo da treba da tražimo ljubav prema Božijoj istini, okretanje od greha i spremnost da se pokorimo Bogu. Ali koliko je moralne, lične i doktrinarne čistote dovoljno; koliko je malo premalo? Isuviše je lako postati oprezan, odnosno sumnjičavo nerad, u prihvatanju bilo koga ko ne odgovara našim merilima, bilo lično ili u zajedničkom smislu.

To je ono čega se nehrišćani plaše kad smo mi u pitanju: da

mislimo da smo bolji; da pripadati crkvi znači biti dobra osoba čiji su život, uverenja i odeća „ispravni“.

Kada postanemo oprezni prema prihvatanju drugih na osnovu naše mere svetosti, postali smo fariseji. To je greška fundamentalizma, i to je opasnost sa kojom se suočavaju sve konzervativne, teološki nastrojene crkve. Isus nikada nije osudio fariseje zbog njihove svetosti. Ono za šta ih je osudio bilo je svođenje svetosti na spoljašnju listu pravila o radnjama i aktivnostima koje treba ili ne treba da obavljaju, a zatim prosuđivanje svih ostalih prema njihovom sopstvenom merilu.

Ako je svetost – kako god da je definišete – način na koji znate da pripadate, kako kao crkva odlučujete da li neko tu pripada? Koliko sveto je dovoljno sveto?

PRIPADAM ZBOG SVOJE NADE

U prvom poglavlju Prve poslanice Korinćanima Pavle nam ukazuje na bolji odgovor na naše pitanje.

„Uvek zahvaljujem svome Bogu za vas, za njegovu milost koja vam je data u Hristu Isusu, što ste se u njemu u svemu obogatili – u svakoj reči i svakom znanju. Pošto se svedočanstvo o Hristu učvrstilo među vama, ne oskudevate ni u jednom milosnom daru dok željno iščekujete Otkrivenje našega Gospoda Isusa Hrista. On će vas do kraja učvršćivati da budete besprekorni na Dan našega Gospoda Isusa Hrista“ (Prva Korinćanima 1,4-8).

Razmotrite Pavlovo zahvaljivanje. On zahvaljuje Bogu za milost koju su primili. Drago mu je što su se obogatili u govoru i u znanju. On potvrđuje da poseduju Hristovo svedočanstvo. Kaže im da ne oskudevaju ni u jednom milosnom daru dok strpljivo čekaju Gospodnji ponovni dolazak. Ovih prvih nekoliko stihova zvuče gotovo jednako pozitivno i ohrabrujuće kao početak Prve Solunjanima koji smo razmatrali u prethodnom poglavlju.

Međutim, to se brzo menja. Ovo su neke od poslednjih pozitivnih stvari koje će Pavle reći o Korinćanima do kraja poslanice. Na početku 3. poglavlja on ih naziva „nejačima“, „telesnima“ i nezrelima, još uvek nespremna za „čvrstu hranu“ (Prva Korinćanima 3,1-3). Ipak, ovi uvodni redovi su ključni jer nam omogućavaju da vidimo Pavlovu ljubav prema Korinćanima. Oni ne pripadaju zato što su zreli i savršeni u svetosti. Oni pripadaju jer je njihova nada u Isusa Hrista, a ta nada menja pravac njihovih života.

Šta se dešava kada smo pre milosrdni nego oprezni? Koristeći ostatak Prve poslanice Korinćanima, želim da istaknem pet neobičnih grupa ljudi koji pripadaju našim crkvama jer je njihova nada u Isusu Hristu.

Nezreli

Pavle u 3. poglavlju naziva korinške hrišćane „nejačima u Hristu“. Njihova *nauka* nije onakva kakva bi trebalo da bude. Od njihovog razumevanja prirode i rasta crkve (3. poglavlje), preko njihove teologije slavljenja (14. poglavlje), do budućeg vaskrsenja (15. poglavlje), oni imaju mnogo toga da nauče. A njihovo neznanje stvara nevolje i podele u crkvi. Nastaju sukobi! Ali nije u pitanju samo crkvena nauka. Njihovo shvatanje hri-

šćanskog *života* je nezrelo. Sve su pobrkali u vezi s tim da li možete da jedete hranu žrtvovanu idolima (8. poglavlje) i imaju užasne zamisli o braku i monaštvu i devojaštvu (7. poglavlje). Pa ipak, i pored nezrelosti, Pavle ih naziva „braćom“ i potvrđuje da su „u Hristu“.

Za neke od naših crkava ovo je pitanje sa kojim treba da se uhvatimo u koštac. Naše crkve treba da se bave ispravnim životom i ispravnom naukom. Ali, bilo da potičemo iz liberalnijih denominacija ili smo nastali u nastojanju da obnovimo biblijsko hrišćanstvo, možemo li biti milosrdni prema onima koji još nisu dostigli meru rasta koju mi imamo? Ima li u našim konzervativnim crkvama mesta za nekoga ko je manje zreo?

Nesavršeni

Druga grupa koja pripada našim crkvama su nesavršeni. To je Pavlov način izražavanja; to je način izražavanja Elezera Sevidža. On je bio pastir Severne baptističke crkve u Konektikatu početkom 19. veka, i tako opisuje one hrišćane sa kojima se morate nositi. U tu kategoriju uključuje razdražljive, govornjive, nametljive, zabušante i one vredne prezira, između ostalih.¹⁶ Oni bi mogli da potpadaju u kategoriju nezrelih, ali razlika je u tome što se neke od ovih karakternih mana možda nikada neće promeniti u osobama, ma koliko zreli postali na druge načine. Vidimo ove ljude u 1. i 3. poglavlju Prve Korinćanima kako zauzimaju strane u sitnim svađama i besmisle-

16 Elezer Sevidž, *Manual of Church Discipline* (1863), in Mark E. Dever, ed., *Polity: Biblical Arguments on How to Conduct Church Life (Priručnik o crkvenoj stezi)*, 1863. Citirano u knjizi: *Uređenje: biblijska rasprava o upravljanju životom crkve*, urednik Mark E. Dever, prim. prev.), Washington, DC: Center for Church Reform, 2001, 487.

nim frakcijama. Vidimo ih u 14. poglavlju kako ne žele da prestanu da pričaju i prepuste reč nekom drugom. Vidimo ih u 12. poglavlju kako ponosno promovišu sopstvene darove. Pa ipak, iako nema pohvale za ove karakterne mane, Pavle im kaže: „Vi ste Hristovo telo i, pojedinačno, udovi“ (Prva Korinćanima 12,27). Svako od nas ima karakterne mane koje čine da šepamo, a možda šepamo ceo život. Moramo da trpimo šepanje drugih, jer ako je vaša nada u Hristu, vi pripadate.

Slabi

Jasno je da, iako su se okrenuli Hristu, Korinćani nastavljaju da se bore sa grehom, i ne samo sa običnim grehom. Pavle ih suočava sa seksualnim nemoralom (6. poglavlje), nebiblijskim razvodom (7. poglavlje) i pijanstvom (11. poglavlje). Pavle ne gleda kroz prste takvom grehu i ne odobrava ga. On to ne gura pod tepih. U jednom trenutku kaže Korinćanima: „Bežite od bluda“ (Prva Korinćanima 6,18). Ali u istom dahu potvrđuje njihovu veru pitajući: „Ili zar ne znate da je vaše telo hram Svetoga Duha, koji je u vama, koga imate od Boga, i da niste svoji?“ (Prva Korinćanima 6,19). Drugim rečima, Pavle zna da su iskreni hrišćani slabi u telu i da se bore sa grehom. Ali on im daje mišrde jer je njihova borba dokaz njihove nade.

Pre mnogo godina radio sam sa mladićem koji se borio sa ozbiljnim seksualnim nemoralom, uključujući korišćenje usluga prostitutki. Bilo je srceparajuće. Bilo je trenutaka kada su starešine crkve ozbiljno razmatrale crkvenu stegu. Ono što nas je sputavalo je to što se iskreno borio protiv toga. Svaki put kada bi se to desilo, dolazio je kod nas da prizna svoj greh i pozivao nas je dalje u svoj život. Lakše bi za njega bilo da to pri-

kriva i da nas laže, ali nije to uradio. Dakle, crkva je hodala sa ovim slabim bratom koji se bori protiv greha. Nismo rekli: „Ti ne pripadaš.“ Rekli smo: „Hodaćemo sa tobom u tvojoj slabosti i u tvojoj borbi.“

Licemeri koji se kriju i lažu ne nadaju se u Hristu, iako spolja izgledaju dobro. To je otvorena, iskrena borba koja pokazuje pravu nadu u Hrista.

Ranjeni

Radi se o tome da se ne borimo protiv greha. Sagrešili smo i reagujemo na pogrešan način. U svom bolu jurimo da sprečimo dalje povrede. Otupljujemo bol drugim gresima, a ne melemom evanđelja. Možda je to deo onoga što se dešava u Prvoj Korinćanima 6. Pavle prekoreva Korinćane zato što „brat se sudi s bratom – i to pred nevernicima“ (Prva Korinćanima 6,6). Znaite kako ovo funkcioniše: najbolja odbrana je dobar napad, pa kada vas neko tuži, vi uzvraćate protivtužbom.

Ali Pavle odgovara: „Zašto radije ne pretrpите nepravdu? Zašto ne dopustite da vas prevare“ (Prva Korinćanima 6,7). On poziva Korinćane da na uvredu odgovore milošću, da na napad odgovore oprostjenjem i ljubavlju. To ne znači da treba da se podvrgnemo zloupotrebi. To zaista znači da je naša reakcija na sagrešenje protiv nas da budemo upravljani evanđeljem, a ne svojim bolom. Ali primetite još jednom, Pavle ih dalje naziva „braćom“.

Skandalozni

Postoji jedna kategorija za koju Pavle kaže da ne pripadaju cr-

kvi, i kojoj on ne pruža milosrđe. To su nepravедni ili nepokajani ljudi. Nije da Pavle ne voli čak ni ove, ali to je teška ljubav koju treba da prime. Dakle, u Prvoj Korinćanima 5 on poziva crkvu da uklone „zloga iz svoje sredine“ (Prva Korinćanima 5,13, Čarnić). Zbog čovekovog značajnog i nepokajanog greha, crkva više ne može da tvrdi da je taj čovek brat.

Ipak, tada se dešava nešto neverovatno. U Drugoj Korinćanima 2 Pavle kaže crkvi: „Takvome je dovoljna ova kazna većine, pa mu zato radije oprostite i utešite ga, da ga prevelika žalost ne satre“ (Druga Korinćanima 2,6-7). Mnogi veruju da je to isti čovek iz Prve Korinćanima 5. Izgleda da se pokajao u tuzi. Zato Pavle kaže crkvi da ga primi nazad, da mu oprost i uteši saznanjem da pripada tamo. Ne postoji greh koji je toliko skandalozan, nema toliko neprijatne lične istorije da se ne može oprostiti milošću Isusa Hrista onima koji se kaju i polažu nadu u njega. Ako Hristos ne odbacuje ubicu koji se kaje, ili homoseksualca, ili zlostavljača dece, možemo li mi da ih odbacimo?

Istina je da su sva naša imena negde na ovom spisku. Da li ste nezreli u svojoj nauci ili u svom životu? Postoje li karakterne mane koje drugi moraju da podnose? Da li se borite protiv greha, i protiv koga ste sagrešili? Da li donosite istoriju greha koja je sramna i skandalozna? Bez obzira na to u koliko kategorija se nalazite, ako je vaša nada u Hristu, pripadate njegovoj crkvi.

Nada u Hristu se pokazuje u putanji rasta, a ne time što je već stigla. To se vidi u spremnosti da se uči, a ne u tome da se već sve zna. Ona se bori protiv greha; nije bezbrižna na Sionu (Amos 6,1). Ona šepa sa ranama dobijenim u bici, ali hramljući ona ide dalje. I drži se pouzdanih reči: „Hristos Isus je došao na svet da spase grešnike – od kojih sam najgori ja“ (Prva Timoteju 1,15). Nijedna sramota nije toliko velika da se ne mo-

že shvatiti sramotom Hristovog krsta, a tamo možeš biti otkupljen za večnu slavu.

Pavle je Korinćane nazvao nejačima, nezrelima i neduhovnicima. Nije ih zbog toga odbacio, ali nije želeo da tu ostanu. Pozvao ih je da odrastaju, i to u zajednici crkve, koja je škola vere, a ne dvorana slave vere. Da promenimo sliku, ako je crkva Božiji vinograd, mi konačno nismo kontrolori ploda, već uzgajivači, koji rade jedni sa drugima, da vidimo kako nastaje plod vere.

Kako to izgleda? U mojoj crkvi to izgleda ovako: ispovedaš evanđelje kroz krštenje; izgovaraš svoju nadu u evanđelje; slažeš se sa našom osnovnom izjavom vere i crkvenog ustrojstva; i svedочиš svoju želju da rasteš u nadi u Hrista. Ako ste ovo vi, možete pripadati.

Pre nekoliko godina vodio sam razgovor za članstvo sa mladim zaručenim parom. Ona je odrasla u crkvi i njena priča i njeni odgovori bili su savršeni, kao za udžbenike. On je izašao iz života zavisnosti i nemorala, a njegovi odgovori su u najboljem slučaju bili ozbiljni. Ipak, nakon tog razgovora, on je imao iskru duhovnog života u sebi, a ona nije. Oboje smo primili u članstvo. Bio je to dug period veridbe. Radio sam sa njima predbračno savetovanje. Na kraju sam ga povukao u stranu i nasamo ga pozvao da se ne oženi njom. Ona je bila član naše crkve na dobrom glasu, ali sam bio više nego ikada uveren da nije duhovno živa, već mrtva u svojim gresima. Venčali su se, i godinama je crkva hodala sa njima kroz ono što se pokazalo kao težak brak. On je rastao kao hrišćanin, a ona nije. Na kraju su se odselili, a njihov brak se završio slamanjem srca i razvodom, pošto ga je napustila.

Da li smo pogrešili što smo je nekoliko godina pre toga primili u članstvo? Ne, nismo. Bez obzira na svoju intuiciju, ne

moгу da vidim srce, a ne možete ni vi. Iz milosrđa smo rekli: „Ti pripadaš.“ Iz milosrđa, išli smo s njom, noseći je i blago je pozivajući u život vere. Kada bih to radio iznova, doneo bih istu odluku. Crkva nije za one koji su stigli u nebo, već za one čije su nade tamo usmerene. Neki se pokažu lažnim u svojoj nadi. Ali drugi, čak i oni koji dolaze slabi i ranjeni, bolesni i ranjivi, ne pokazuju se lažnim. Za ljude poput nas Hristos je umro i sagrađio crkvu da bismo zajedno postali ono što Pavle opisuje na samom kraju svoje poslanice Korinćanima: „čvrsti u veri, hrabri muškarci i žene, jaki, čineći sve iz milosrđa“, što je samo staromodna reč za ljubav.¹⁷

17 Prva Korinćanima 16,13-14, autorov prevod.

ZAKLJUČAK

Kada sam se sa Istočne obale Amerike preselio na Zapadnu obalu, pridružio sam se grupi deprimiranih birača. Do trenutka kada predsednički izbori stignu na Zapadnu obalu svakog izbornog dana, što uključuje najmnogoljudniju državu u Americi, Istočna obala i Srednji zapad su jasno objavili ishod izbora. A ako je ishod već određen, da li su naši glasovi uopšte važni?

Isto pitanje bi se moglo postaviti o našoj doktrini obraćenja u životu crkve. Ako je obraćenje Božije delo i on ima vrhovnu vlast nad spasenjem, da li je zaista važno kako u našem zajedničkom životu shvatamo doktrinu obraćenja? Ako ništa ne možemo da uradimo da sprečimo njegov odabrani, izabrani narod da se spase, da li je zaista važno kako upražnjavamo evangelizaciju ili dajemo sigurnost? Ako je ishod osiguran, zar nismo kao Zapadna obala u izbornoj noći?

Proučavajući sliku konzervativnih, reformisanih evanđeoskih crkava u Americi danas, čini se da naša nauka nije bitna. Čini se da je pragmatizam, a ne teologija, naš vodič u svemu, od evangelizacije preko slavljenja do članstva (ili njegovog nedostatka). Mi težimo onome što izgleda da dovodi do nekog rezultata, čak i ako je to praksa koja je u suprotnosti sa onim što kažemo o tome kako osoba prelazi iz smrti u život.

Ali u stvari naša doktrina obraćenja je važna. U prvom ve-

ku, Petar je pisao crkvama rasejanim širom današnje Turske koje su bili pod pritiskom jer su bile u raskoraku sa okolnom kulturom, što je situacija koja nije drugačija od naše današnje situacije. Budući da su bili kušani na pragmatično prilagođavanje, Petar piše kako bi ih ohrabrio da ostanu verni. Nakon što je završio sa razmatranjem njihovog spasenja i zajedničkog života, Petar izvodi ovaj zaključak:

„A vi ste izabrani rod, carsko sveštenstvo, sveti narod, stećeni narod, da objavljujete vrline Onoga koji vas je iz tame pozvao u svoju čudesnu svetlost; vi koji nekad niste bili narod, a sada ste Božiji narod; vi koji ste bili u nemilosti, a sada ste u milosti.

Dragi moji, preklinjem vas da se, kao stranci i došljaci na zemlji, uzdržavate od telesnih požuda koje vojuju protiv duše. Među neznabošcima se vladajte dobro, da oni, iako vas optužuju za zlodela, vide vaša dobra dela i daju slavu Bogu na Dan pohode-nja“ (Prva Petrova 2,9-12).

U ovom odlomku, naša teologija obraćenja je važna iz najmanje tri razloga.

TO JE VAŽNO ZA BOGA

Petar počinje tako što ističe šta je Bog učinio. Bog nas je izabrao. Bog nas poseduje. Bog nas je stvorio narodom. Bog nam je dao milost. Bog nas je pozvao iz tame u svoju čudesnu svetlost. Ovo nije kao kada ja zovem svoju decu na večeru, a svakako nije kao kada ih zovem da urade svoje domaće zadatke. Možda će se odazvati na moj poziv, možda ne. Moj poziv je zahtev, poziv koji se može prihvatiti ili odbaciti. Božiji poziv je poziv koji izvršava ono što je Bog naumio.

Bog je naše spasenje ostvario Hristovom smrću i vaskrsenjem, i on to spasenje suvereno primenjuje na nas kroz svoj suvereni spasonosni poziv. On nam daje uši da čujemo taj poziv. On nam daje novo srce da se odazovemo tom pozivu. On nam daje dva milosna dara - pokajanje i veru, da se uhvatimo za spasenje pruženo u pozivu.

Pa zašto je tačno naša teologija obraćenja važna? Petar odgovara: „Da objavljujete vrline Onoga koji vas je iz tame pozvao u svoju čudesnu svetlost.“ To je Bogu važno. Mi po prirodi reč *vas* razumemo kao jedninu. Ali nije. To je množina u originalnom jeziku¹⁸. Petar piše crkvama, a ne pojedincima. Da bismo razumeli Petra, potrebno je da prevedemo ovaj stih na američki južnjački akcent: tako da svi možete da objavljujete vrline Onoga koji vas je sve pozvao¹⁹.

Bog želi da ga lično slavite za njegovo spasenje, ali Isus nije umro samo za vas, on je umro za svoj narod, i Bog želi da čuje od svog naroda. Možete sami da kličete od radosti u svojoj dnevnoj sobi gledajući kako vaš omiljeni tim pobeđuje u utakmici na televiziji. Ali buka je dosta jača u dvorani u kojoj se igra. Božiji cilj je da čuje iz cele dvorane.

To će se na kraju dogoditi poslednjeg dana, ali u mesnoj crkvi imamo prikaz toga. Važno je ko se okuplja svake nedelje da peva Bogu hvalu. Ljudima bi se mogla dopasti prijateljstva ili da imaju koristi od programa. Ali oni to mogu da urade bez novog rođenja. Ako će Bog zaista biti hvaljen, mesnoj crkvi su potrebni ljudi koji su zaista iskusili Božije spasenje.

18 Eng. „you“ označava i jedninu i množinu, pa se prevodi i kao „ti“ i kao „vi“; u srpskom je jasno da je u pitanju množina, prim. prev.

19 Izraz „y’all“ se u američkom južnjačkom dijalektu koristi da označi drugo lice množine, kao skraćena od „you all“, tj. „svi vi“, prim. prev.

Mesno crkveno slavljenje nije intelektualna vežba. To je slavljenje za ono što je Bog zaista učinio u našim životima. Zbog toga ne može postojati nešto poput „pripadanja pre verovanja“. Može postojati dolazak u crkvu ili uključenost pre verovanja. Ali ne može biti pripadnosti, jer je Božiji cilj pripadnosti slavljenje, a mi ga ne možemo slaviti za nešto što nismo iskusili.

Nedavno sam razgovarao sa jednim pastirom čija je crkva unajmila konsultanta da im pomogne da se brojčano uvećaju. Konsultant im je rekao da su pogrešno razumeli šta je crkva. Crkva nije za vernike, rečeno im je, ona je za nevernike. Zato su morali da promene svoju praksu kako bi crkvu učinili privlačnijom nevernicima, a to je značilo i zabavnijom. U određenoj meri konsultant je bio u pravu. Ako je cilj veći broj ljudi, zabava daje rezultate. Ali to nije Božiji cilj za crkvu. On želi slavljenje svog naroda, naroda koji zna da su primili milost.

Razlika između crkve koju čini mnoštvo ljudi i crkve kao okupljanje vernika, predstavlja razliku između onih koji žele zabavu i onih koji vole Boga i preusmerili su svoju odanost na njega. To je razlika između potrošača religioznih iskustava i proizvođača hvale u slavu rassetog Hrista.

Naša teologija obraćenja je važna, jer menja pravac našeg shvatanja svrhe naše zajednice i značenje našeg članstva. Ako naše crkve nisu ispunjene vernicima, onda je Bog lišen hvale koju želi i zaslužuje.

TO JE VAŽNO ZA NAS

Drugo, naša doktrina obraćenja je važna za nas. Petar nas pod-

seća da smo „stranci i došljaci na zemlji“ i da se držimo podalje od grešnih želja koje „vojuju“ protiv naših duša.

Za hrišćanina je uklonjena krivica za greh. I sila greha je slomljena. Ali prisustvo greha ostaje, a to nije nešto beznačajno. Greh znači ubiti nas. Kao što je jedan puritanac primetio: „Ubijaj greh, ili će on ubiti tebe.“²⁰ Još jednom, ovde je važna naša teologija obraćenja u životu crkve. Borba protiv greha nam daje sigurnost da zaista verujemo, a činjenica da nismo sami u borbi čini svu razliku. Ne možemo jedni drugima pomoći u ovoj bici ako ne znamo da smo u bici ili nismo uključeni u toj borbi. Potrebni smo jedni drugima u toj borbi.

Potrebni su nam članovi crkve koji razumeju koliko je teška ta borba, koji znaju kako da nam pomognu i ohrabre nas, koji razumeju da je podsticanje jedni drugih u veri pitanje života i smrti nad kojim se nadvija sudni dan (Jevrejima 10,25). Kako je obeshrabrujuće i zbunjajuće boriti se protiv greha, samo kada bismo pogledali nadesno ili nalevo i videli sabraču članove crkve, kako stoje po strani ili se čak druže sa neprijateljem!

Poznao sam jednog hrišćanskog vođu koji je bio daroviti savetnik. Ljudi bi dolazili sa svojim problemima – razorenim brakovima, porodičnim sukobima, anksioznošću i depresijom – i svi bi odlazili istinski pomognuti njegovom mudrošću i savetom. Svi, to jest, osim jedne grupe ljudi: mladići koji su homoseksualci. Kada su došli u njegovu kancelariju, naučio ih je da bude diskretni u pogledu svoje polne orijentacije i gde da

20 Džon Oven, *Of the Mortification of Sin in Believers; the Necessity, Nature, and Means of it: with a Resolution of Sundry Cases of Conscience thereunto belonging, in The Works of John Owen* (O umrtvljenju greha kod vernika; Neophodnost, priroda i sredstva za to: Analiza raznovrsnih pitanja koja su vezana za savest, u delima Džona Ovena, prim. prev.), urednik Vilijam H. Guld, šesti deo, Edinburgh: Banner of Truth Trust, 1967, 9.

se bezbedno sastaju sa drugim mladićima radi veze. Ispostavilo se da je i ovaj vođa iskusio istopolnu privlačnost, ali je izgubio interesovanje za bitku. Na kraju je sasvim napustio veru. A koliko je samo mladića odvratio od borbe protiv greha koji vojuje protiv duše?

Jedna moja prijateljica sa fakulteta doživela je da joj se brak raspao, jer ju je muž napustio zbog druge žene. Otišla je kod svojih crkvenih vođa obrativši im se za pomoć, ali oni su joj rekli da tu ne mogu ništa da učine. Ubrzo je njena evanđeoska crkva primila u zajednicu njenog bivšeg muža i njegovu sadašnju ženu. I moja prijateljica je ostala u mračnoj noći duše od koje su bile potrebne godine da se oporavi. Koliko je supružnika iskušanih preljubom u toj crkvi dobilo pomoć u borbi protiv greha koji vojuje protiv duše?

Naša teologija obraćenja je važna za učenje naših crkava, evanđeoske savete, pa čak i za crkvenu stegu, jer prisustvo greha ostaje, a mi smo hodajući ranjenici. Potrebna nam je međusobna pomoć u crkvama ispunjenim ljudima koji će se boriti sa nama.

TO JE VAŽNO ZA SVET

Treće, naša doktrina obraćenja je važna za svet. Gledajući naše crkve, svet stiće sigurnost da postoji Bog i da postoji nada u promenu. Petar zna da kada svet vidi naše „dobro“ vladanje i „dobra dela“, oni će nas možda „klevetati“, ali će tako „dati slavu Bogu.“

Petar kaže da će se to dogoditi na „Dan pohođenja.“ Sasvim je moguće da se ovaj izraz odnosi na sudnji dan. Ali ne mislim da je to ono što ovde Petar ima na umu. U celom Svetom pismu, Dan Božijeg pohođenja je dan spasenja, i mi pro-

slavljamo Boga verujući u njega.²¹

Ako svet gleda u crkvu i vidi samo sebe sa mnogo religioznog govora, kako mogu imati pouzdanje da postoji Bog koji daje nadu za nešto drugačije? Ako vide crkve kako su licemerne i pretvaraju se, smatraće to besmislicom. Ali ako vide živote koji su zaista promenjeni i menjaju se, neki će, poučava Petar, toga dana proslaviti Boga tako što će postati hrišćani.

Pre nekoliko godina, jedan stariji gospodin je počeo da posećuje crkvu kojoj sam pripadao. Bila je to crkva prepuna mladih ljudi, tako da je on sasvim očekivano ostao na rubu zajednice. Ali on nije otišao. On je posmatrao. On je slušao. Upoznao je mnoge od nas. I došao je dan kada je uzverovao u Hrista. U svom svedočanstvu na krštenju objasnio je šta se dogodilo. Ispostavilo se da je bio psihijatar i univerzitetski profesor. Celokupno njegovo školovanje ga je naučilo da ono što je video u toj crkvi nije moguće: prava zajednica koja je prešla prirodne prepreke; prava promena koja nije bila samo terapeutsko prilagođavanje; samopožrtvovana ljubav prema drugima koja nije bila prenosiva. Shvatio je da je jedino što može da objasni ono što je video je da je Bog stvaran i da je evanđelje Isusa Hrista istinito.

Mesna crkva je Božiji naum za evangelizaciju sveta. Mesna crkva je garancija svetu da je Isus ustao iz mrtvih. Naši istinski obraćeni životi, naša verodostojna hrišćanska zajednica, naša zavisnost od milosti pre nego od tehnike, Božija je odbrana protiv neverovanja. Zbog toga su i naša teologija obraćenja i praksa koja iz nje proističe važni za svet. Ako svet ne vidi ovu

21 Tomas R. Šrejner, *1, 2 Peter, Jude, The New American Commentary, vol. 37 (Prva i Druga Petrova Poslanica, Judina Poslanica, Novi američki komentar, 37. deo, prim. prev.)*, Nashville, TN: Broadman & Holman, 2003, 124.

istinu u nama, gde će je onda videti?

Bog bira i spasava. Obraćenje je njegovo delo. Pa ipak, on koristi sredstva da postigne svoje unapred određene ciljeve. Jedno od tih sredstava je mesna crkva. Svojim rečima mi svedočimo evanđelje. Tada činimo te reči uverljivim svojim životima. Za Boga, za nas same i za svet, važno je da ovu doktrinu shvatimo ispravno i da je verno sprovodimo u životu crkve.

BIBLIJSKI INDEKS

Postanje	36,26-2828	1,15 48, 55
12.....41	36,26-2927	8,3591
17,1169		
17,14.....69	Amos	Luka
	6,1115	10,25-29 19
Izlazak		
1941	Matej	Jovan
	5,4685	3 23, 26
Ponovljeni zakoni	6,24 74	3,323
7,7-8.....39	7,16-1763	3,3-8.....18
	11,29-3082	3,523
Psalmi	12,3563	3,625
21,935	15,1963	3,724
	1660	10,16.....40
Poslovice	16,24..... 22, 91	13,34-35 84
26,1152	1860	
	23,2752	Dela apostolska
Isaija	2660	2,2134
48,1143	2860	2,3859
53,567	28,18-20 11	2,41 42, 61
59,18.....35	28,1960	2,4742
64,626		3,1950
	Marko	5,1442
Jezekilj	148	11,21-2642
36,22.....43	1,14-1559	14,21-2342

26,20.....	50	9,20-23	93	1,12.....	43
		10,17.....	60, 104	1,14.....	43
Rimljanima		11	113	2	34, 36,
5,8.....	39	12.....	113		38, 41, 43
6	73, 75, 75	12,27.....	113	2,1-3.....	24, 25
6,1	73	14.....	111, 113	2,1-10.....	41
6,2-5.....	73	15	111	2,4-5.....	38
6,6.....	73	16,13-14	117	2,8	37
6,10.....	73			2,11-22	41
6,13.....	73	Druga		2,13-16	29
8,5-8.....	25	Korinćanima		2,14.....	41
10,9.....	55, 99	2	115	2,15.....	41
14,13.....	93	2,6-7.....	115	2,16.....	41, 41
		4	89	2,18.....	41
Prva		4,2.....	90	2,19...41, 41, 41, 42	
Korinćanima		4,3-4.....	94	2,19-22	42
1	112	4,5-7.....	94	2,21	42
1,4-8.....	110	4,17	92	2,22.....	43
1,22-30	44	5,15	91	3	43-44
3	112	5,17	24	3,10.....	44, 85
3,1-3.....	111	5,20	93	3,11	44
5	83, 115, 115	5,20-21	95	4	42
5,13	115	6,14 – 7,1	82	4,2-3.....	42
6	114	13,5...28, 57, 62, 98		4,4-6.....	42
6,6.....	114			4,13.....	11
6,7.....	114	Galaćanima		4,15.....	11
6,18.....	113	5,22-23	28		
6,19.....	113	6,15.....	24	Kološanima	
7	112, 113			1,12-13	109
8	112	Efescima		1,13.....	40
8,9.....	93	1	43	1,23.....	102

BIBLIJSKI INDEKS

2	70	Prva Timoteju	2,11	72, 81	
2,2-3.....	44	1,15	115	2,11-12	83
2,11-14	68			4,10	11
3	70	Titu			
3,1-2.....	70	3,4-5.....	38	Prva Jovanova	
3,5	70			1,6	54
3,5-6.....	35	Jevrejima		1,6-7.....	54
3,10.....	24, 70	4,7	93	1,7	54
3,12	70	10,25.....	123	1,9	54
3,14	70			1,10	54
		Jakovljeva		3,10	28
Prva Solunjanima		2,1-5.....	108	4,7	28
1,2-5.....	101	2,17	57	4,7-12.....	76
1,3	102	2,17-19	100	4,20	29, 58
1,5-7.....	50	2,19	55	4,21	28
1,6	102, 102			5,1	54, 54
1,7	100	Prva Petrova		5,2-3.....	54
1,8	102	1,3	24		
1,8-10.....	100	1,14-16	83	Juda	
1,9	50	1,18-19	83	20-21.....	11
1,10	55	2,9	40, 83		
		2,9-12.....	83, 120		
		2,10	10, 40, 40		

OPŠTI INDEKS

- Blood Foundation*, 20
- Bog
- čežnja za Bogom, 25, 27, 28, 54
 - njegov gnev, 26, 34-37, 45, 77, 90
 - njegova ljubav, 12, 34, 38-40, 57, 75-77, 95
 - njegova obećanja, 26-27, 42-43, 56, 76, 82
 - njegova pravda, 35, 41
 - njegova slava, 11, 25-26, 32, 43-45, 92, 94
 - njegovo carstvo, 17-18, 23, 109
 - njegovo slavljenje, 24, 50-51, 53, 56, 67, 83, 121-122, 124-125
 - prihvatanje na osnovu uloženog napora, 19-21
 - Videti i svetost*, Božija svetost; greh, Božije suprotstavljanje grehu
- Bonhefer, Ditrh, 54
- brak, 22-23, 39, 48, 57, 66, 71, 90, 112, 116, 123-124
- crkva, 3-5, 7-8, 11-15, 17, 20-24, 27-39, 41-45, 48, 50, 53-54, 57-63, 67, 69, 71-72, 74, 79-86, 88-89, 91, 98, 102-117, 119-126
- crkvena stega, 30, 60, 83-84, 105, 113, 124
- članstvo u, 4, 11, 15, 29-30, 42-43, 58, 60-62, 82, 84-86, 103-104, 109, 116, 119, 122-123
- jedinstvo, 12, 42, 44, 85
- kao posebni, ne osmišljeni, 79-86
- ljubav u, 28-29, 84-85, 105, 117, 125
- spasonosna vera, 57
- zajednička dimenzija duhovnog preporođenja, 28, 43
- Drugo veliko probuđenje, 32, 58
- duhovne discipline, 48
- duhovno preporođenje, 4-5,

- 14, 17, 24, 27-30, 49, 57,
101, 104
- Edwards, Džonatan, 27
- evangelizacija, 3, 11, 15, 36,
58, 62, 67, 87-95, 99, 108,
119, 125
- evanđelje, 3, 9, 11, 20, 22,
25-26, 29-30, 32, 35,
39, 42, 48-49, 53, 55-
61, 66, 70-72, 74, 76-77,
82-86, 88-95, 100-105,
108, 114, 116, 125-126
- biblijski odaziv na
evanđelje, 32-33, 47, 49,
57, 60, 73, 90, 93, 95, 120
- kao samopoboljšanje, 19,
21-22
- objavljivanje evanđelja, 29,
90, 93, 95
- terapeutsko, 66, 71, 74,
76-77, 125
- upotreba u savetovanju i
crkvenoj stezi, 60, 83-
84, 105
- fundamentalizam, 68, 80, 110
- Gospodnja večera, 30, 60-61,
84, 103-104
- greh, 20, 22, 24-27, 30, 33-37,
39, 45, 48-50, 52, 54-55, 58-
59, 67-69, 71, 73-77, 84, 94-
95, 99, 105-106, 109, 113-
115, 123-124
- Božije suprotstavljanje
grehu, 36
- mrtvi u grehu, 24-26, 34,
69, 116
- nepokajani greh, 84,
105, 115
- okretanje od greha, 26, 109
- oproštenje greha, 30, 37,
48, 55, 59, 68, 115
- praroditeljski greh, 24
- tolerisanje greha, 22, 25
- u životu hrišćanina, 48, 58,
74, 77, 84, 113
- hrišćanski nominalizam, 61
- isceljenje, 8, 65-68, 71
- ispovedanje, 22, 28, 32-33,
58, 60-61, 63, 98-99,
101, 116
- Isus
- Isusova zamenička žrtva,
26, 37, 41
- nada u Isusa, 101, 111-115
- poslušnost Isusu, 3, 53, 72
- pouzdanje u Isusa, 26, 48,
100-101
- sjedinjenje sa Isusom, 26,
44, 69, 73
- sleđenje u ljubavi, ne u
moralu, 28
- izabranje, 39-40, 70-71, 101,

- 119-120
 Krozbi, Fani, 32, 32, 38
 krštenje, 13, 28, 30, 42, 55,
 59-62, 68, 73, 75-76, 85,
 103-104, 116, 125
 legalizam, 54, 71-72, 84
 ljudsko dostojanstvo, 36
 Luter, Martin, 37
 Makgavran, Donald, 80
 milost, 4, 10, 23, 25-26, 28-
 29, 36-41, 44-45, 54, 57, 72-
 73, 77, 85, 98, 101, 110-111,
 114-115, 120-122, 125
 moralizam, 14, 21, 37, 57, 70
 nanovo rođen, 3, 17-18, 24-
 26, 30, 62, 72, 76, 121
 nebo, 20, 53-55, 70, 117
 nova priroda, 24, 27, 34,
 72, 76
 novo stvorenje, 4, 14, 17,
 24-30, 34, 49, 67, 70
 obraćenje
 dokaz o, 76, 109
 kao božansko delo, 3, 49
 kao lični izbor/životna
 odluka, 4, 48-49, 53,
 58-59, 61, 67
 lažno, 53, 58, 61, 95
 obrezanje, 68-70, 76
 opravdanje, 19-21, 25-26,
 36, 39, 49, 56
 pakao, 4, 20, 34-35, 105
 patnja, 53, 92
 plod Duha, 28, 106
 pokajanje, 3-4, 13-14, 26,
 28, 30, 32, 37, 48-55, 57-
 62, 67, 83, 92-93, 100,
 105, 115, 121
 pokajnička molitva, 13-14
 ponos, 23, 39, 63, 80, 95,
 98, 113
 potrebe koje osećamo, 88-92
 pozivi upućeni ljudima da
 izađu napred da predaju
 život Bogu, 32-33, 58
 pravednost, 18, 34, 43, 73,
 81-82, 90, 95
 roditeljstvo, 13-15, 22, 40
 samoopравданje, 19-21
 samospasenje, 39
 Sevidž, Elezer, 112
 sigurnost, 8, 23, 28-29, 33,
 38, 47-48, 51, 53, 57, 59-60,
 62-63, 74, 76, 79, 97-104,
 106, 109, 119, 123-124
 Smit, Gordon, 61
 spasenje
 cilj spasenja, 34, 43-44
 dar spasenja, 37
 isceljenje kao slika spasenja,
 67
 lična priroda spasenja, 40-

- 41, 121
 zajednička priroda našeg
 spasenja, 40-43
 Sperdžen, Čarls, 58-59
 srce
 mrtvo u grehu, 24
 novo srce u Hristu, 27,
 89, 121
 posvećeno idolima, 50,
 52, 56
 preobražavanje srca, 28, 56
 za Božiji narod, 29
 starešine, 30, 103, 113
 sudnji dan, 21, 123-124
 sujeta, 23, 44
 Sveti Duh, 3, 14, 26, 49, 52,
 59, 89-90, 101-103, 113
 svetost
 Božija svetost, 25
 i Hristovo gospodstvo,
 72-75
 kao crkvena zajednica, 83
 kao nova ljubav, 68, 75-77
 kao nova priroda, 71-72
 terapijska kultura, 66-67
 tolerancija, 18, 22, 25
 učeništvo, 3, 11, 30, 36,
 53-54, 60, 92, 105, 124
 vera
 i dela, 37, 57, 63, 99, 101
 iskrenost vere, 32-33, 37-38,
 57, 74, 99-100, 113
 ispovedanje vere, 28, 32-33,
 58, 60, 63, 98-99
 izgrađivanje dece u veri,
 28, 104
 kao sredstvo milosti, 37
 ponovno posvećenje, 38, 57
 rast u veri, 102
 uloga u obraćenju, 49
 Vesli, Čarls, 45
 večna sigurnost, 48
 Voltk, Brus, 36
World Weavers, 20
 zajednica saveza, 42
 zakon, 18, 56

IX 9Marks

Izgradnja zdravih crkava

DA LI VAM JE CRKVA ZDRAVA?

*Služba 9Marks oprema crkvene vođe prenoseći im biblijsku viziju
i pružajući im praktična sredstva kako bi njihove zdrave
crkve pokazivale narodima Božiju slavu.*

Radi toga nam je cilj da pomognemo crkvama da razviju devet zdravih, ali često zanemarenih odlika:

- ① Ekspozicijsko propovedanje
- ② Nauka utemeljena na evanđelju
- ③ Biblijsko shvatanje obraćenja i evangelizacije
- ④ Biblijsko crkveno članstvo
- ⑤ Biblijsku crkvenu stegu
- ⑥ Biblijski pristup učeništvu i rastu
- ⑦ Biblijsko crkveno vođstvo
- ⑧ Biblijsko shvatanje i praktikovanje molitve
- ⑨ Biblijsko shvatanje i praktikovanje misije

Služba 9Marks piše članke, knjige, prikaze knjiga i internet časopis. Organizujemo konferencije, snimamo intervjuje i proizvodimo druga sredstva kako bismo opremili crkve za pokazivanje Božije slave.

Posetite naš veb-sajt, gde možete pronaći sadržaje na više od četrdeset jezika i prijaviti se za primanje našeg besplatnog internet časopisa. Na sledećoj adresi se nalazi potpuni spisak naših sajtova na drugim jezicima: 9marks.org/about/international-efforts/.

9Marks.org

OBUKA ZA PROPOVEDNIKE

PROPOVEDAJ REČ

Radionice ekspozicijskog propovedanja

Projekat Timotej vam predstavlja radionice Propovedaj Reč – program za obuku u ekspozicijskom propovedanju.

Ovaj program traje četiri godine, tokom kojih se učesnici dva puta godišnje okupljaju na trodnevnim radionicama, gde u maloj grupi – od deset do dvadeset ljudi – zajedno proučavaju Božiju reč i uče kako da je propovedaju odražavajući Božije pastirsko srce.

Radionice su usredsređene na dve oblasti:

- *Kako propovedati* – učesnici će proširiti svoje znanje i unaprediti veštine proučavanja Božije reči i propovedanja i poučavanja iz nje. Govorićemo o osnovama tumačenja Biblije (hermeneutici) i važnosti vernog izlaganja Božije reči.
- *Kako vršiti pastirsku službu* – govorićemo o biblijskom modelu službe koji se temelji na Božijem srcu i obrađuje pojmove poput predvođenja služenjem, poniznosti i otvorenosti, odgoju drugih vođa i službi novog saveza.

Učesnici na svakoj radionici zajedno proučavaju jednu biblijsku knjigu, slušaju pouke predavača, uče jedni od drugih i vežbaju upotrebu naučenih načela proučavanja i propovedanja Svetog pisma. Radionice su veoma žive, s mnogo interakcije među učesnicima, s pitanjima i odgovorima, raspravama i osvrtima na urađeno.

Ovaj nastavni program će pomoći polaznicima da naučeno prenesu i na druge, na one „koji će biti sposobni i druge da pouče“ (Druga Timoteju), stvarajući i proširujući mrežu propovednikâ koji verno propovedaju Reč.

Za sve dodatne informacije nazovite +381 69/712-470,
pišite na adresu projekattimotej@gmail.com
ili posetite vebisajt www.projekat-timotej.org

BAPTISTIČKA TEOLOŠKA ŠKOLA

Nova generacija balkanskih vođa fokusiranih na Hrista

Svako je teolog, ali nije svako dobar teolog. Ovo je parafrazirana misao iz knjige koja nosi naslov „Svako je teolog”, autora R. Č. Sprola. Baptistička teološka škola u Novom Sadu veruje u istinitost ove izjave, i u to da je našoj zemlji i celom regionu potrebno više ljudi koji imaju osnovno teološko obrazovanje. Škola pruža studentima alatke koje su im potrebne kako bi ispravno tumačili Sveto pismo, i za to nudi programe usmerene u tri pravca, koji su prilično prilagođeni okolnostima u kojoj ljudi u našoj zemlji žive.

Programi:

- Mogućnost slušanja predavanja
- Sertifikat program
- Program diplomiranog teologa

Verujemo da ovi programi nude alatke koje su potrebne svima koji služe, ili razmišljaju o tome da služe kao pastori, starešine, misionari, đakoni, ili su u nekoj službi koja uključuje vođenje i poučavanje. Ako neko nije u formalnoj službi, ovi programi i dalje mogu da budu blagoslov za pojedince, za njegovu porodicu, i za ličnu evangelizaciju i učenje. Fokus naših predavanja je na tri stvari: karakter, veštine i znanje. Veliki akcent je na izgradnji karaktera, jer verujemo da studenti kojima se razvija karakter jesu oni koji će voljno sticati i znanje i veštine, i koji će to zdravo i koristiti.

Naša vizija je Nova generacija balkanskih vođa fokusiranih na Hrista. Motiviramo Vas da razmislite o tome da nas kontaktirate, ili da nam preporučite nekoga iz vaše zajednice ko je zainteresovan za teološko obrazovanje.

Za sve dodatne informacije pišite na adresu bts.novisad@gmail.com
ili posetite vebsajt www.btsns.org

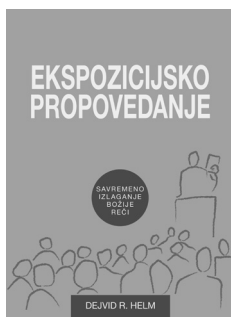
PONOVO OTKRIVANJE CRKVE

Zašto je Hristovo telo suštinski važno

Kolin Hansen i Džonatan Liman

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Otkako su se usled globalne pandemije crkve iznenada zatvorile, mnogi hrišćani su zanemarili crkveni život. pisci nas podsećaju zašto je crkva suštinski važna i za vernike i za Božiju misiju. Pokazuju nam da je Bog naumio da se okupljamo kako bismo se duhovno osnažili, i kao pojedinci i kao Hristovo telo. Ponovo otkrijte zašto budućnost crkve zavisi od toga da li se njeni članovi redovno okupljaju kao Božija porodica.

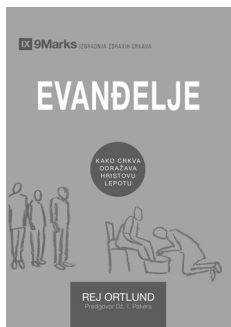
EKSPOZICIJSKO PROPOVEDANJE

Savremeno izlaganje Božije reči

Dejvid Helm

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Pastir Dejvid Helm u ovoj pristupačnoj knjizi koja je napisana za propovednike i za ljude koji se uče propovedanju izlaže šta neko treba da veruje i da postigne kako bi postao veran ekspozicijski propovednik Božije reči. Ova kratka knjiga propovednicima pruža praktična uputstva i vodi ih korak po korak, a sve može da nas nauči kako kao slušaoci da prepoznamo dobru propoved.

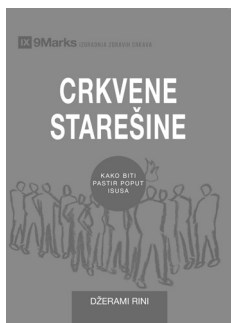
EVANĐELJE

Kako crkva odražava Hristovu lepotu

Rej Ortlund

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Evangelje je poruka koja stvara ljudsku lepotu – divne međuljudske odnose u našim crkvama – i tako čini da Hristova slava bude vidljiva u današnjem svetu. Ortlund obrazlaže tvrdnju da nauka o evanđelju stvara evanđeosku kulturu – deo koji nedostaje slici u prevelikom broju naših crkava, ali kad se evanđelju dozvoli da oslobodi svu svoju silu, pomesna crkva počinje da zrači Hristovom slavom.

CRKVENE STAREŠINE

Kako biti pastir poput Isusa

Džerami Rini

Niz – Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava

Kako izgleda delotvorno crkveno vođstvo? Rini u ovoj knjizi izlaže jasan „opis posla“ starešine zasnovan na biblijskom učenju o crkvenom vođstvu. Ova sažeta knjiga izlaže praktične smernice za nove starešine i pomaže crkvenim članovima da bolje razumeju i podržavaju svoje duhovne vođe. Ona će ohrabriti starešine da prihvate svoj poziv s milošću, mudrošću i jasnom vizijom.

CIP - Каталогизacija y publikaciji

Библиотека Матице српске, Нови Сад

27(035)

ЛОРЕНС, Мајкл

Обраћење : kako bog stvara svoj narod / Мајкл Lorens ; [prevod Igor Mudri]. - Titel : Hrišćansko udruženje Projekat Timotej, 2023 (Nova Pazova : Euro dream). - 133 str. ; 21 cm

Conversion: how god creates a people. - Tiraž 500. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Registar.

ISBN 978-86-81162-55-2

а) Хришћанство - Приручници

COBISS.SR-ID 120367113

KAKO SHVATANJE OBRAĆENJA OBLIKUJE SLUŽBU?

Način na koji crkva deluje govori mnogo o tome kako veruje da su ljudi spaseni. Kada crkva zaista prihvati biblijsko učenje o obraćenju, pozvaće ljude na pokajanje i veru - a ne na jednokratne odluke, terapijska isceljenja ili moralni stil života.

Ova kratka knjiga je napisana da pomogne crkvama da ispravno shvate razliku koju biblijska doktrina obraćenja treba da učini za učenje, evangelizaciju, učenje, članstvo i svaki drugi aspekt života mesne crkve.

„Obraćanje je neophodno, ali je pogrešno shvaćeno. Lorens to razume i na jednostavan i zanimljiv način objašnjava učenje Biblije o toj temi. Ova knjižica je veliki dar.“

Mark Dever, pastir crkve *Capitol Hill Baptist Church* u Vašingtonu i predsednik službe 9Marks

„Ovaj materijal o učenstvu ima sve - pastirsku jasnoću, hitnu važnost, praktičnu jezgrovitost i vernost Svetom pismu. Red po red, svako poglavlje sadrži teme za značajne diskusije o tome šta Božija reč kaže o evangelizaciji, obraćenju i crkvi.“

Glorija Furman, spisateljica, *The Pastor's Wife* i *Alive in Him*

„Ova knjiga je poziv da se ponovo prouči Sveto pismo kako bismo uvideli da je obraćenje od početka do kraja božansko delo, koje bi trebalo da bude vidljivo spolja po načinu na koji pravi učenici žive u poslušnosti Hristu, poslušnosti koja je pokrenuta ljubavlju. Oduševljen sam što vidim ovu knjigu objavljenu u ovom trenutku.“

Migel Nunjez, vodeći pastir crkve *International Baptist Church* u Santo Domingu, Dominikanska Republika

Majkl Lorens je doktorirao na Univerzitetu u Kembriđu (Cambridge University). Vodeći je pastir crkve *Hinson Baptist Church* u Portlandu u Oregonu. Autor je knjige *Biblical Theology in the Life of the Church*.

*Ova knjiga pripada nizu Devet odlika: Izgradnja zdravih crkava.

PROJEKATIMOTEJ

IX

9Marks

www.9marks.org